

Jaarverslag 2014 Financieel

Versie 1.3 d.d. 01-05-2015

Inhoudsopgave

A	Toelichting op onderdelen van het jaarverslag	
	Bestuursverslag	2
	1. Grondslag, missie en visie	2
	2. Juridische structuur	3
	3. Organisatiestructuur	4
	4. Kernpunten beleid	5
	5. Personeelszaken	15
	6. Kwaliteitszorg	19
	7. Bedrijfsvoering	20
	8. Financiële stand van zaken	22
	9. School en omgeving	27
	10. Medezeggenschapsraad	28
B	Toekomstige ontwikkelingen	
	1. Algemeen	31
	2. Overige rapportages	35
C	Verslag Raad van Toezicht	37
D	Jaarrekening	
	Grondslagen voor de jaarrekening	48
	Model A Balans per 31 december 2014	50
	Model B Staat van baten en lasten 2014	51
	Model C Kasstroomoverzicht 2014	53
	Overige toelichtingen	54
E	Overige gegevens	
	1. Controleverklaring	73
	2. Bestemming exploitatiesaldo	75
	3. Niet uit de balans blijkende verplichtingen	75
	4. Niet in de balans opgenomen regelingen	75
	5. Gebeurtenissen na balansdatum	75
	6. Gegevens over de rechtspersoon	75
	7. Opgave bestaan nevenvestigingen	75
	8. Vaststelling en goedkeuring	76

A Toelichting jaarverslag 2014

1. Grondslag, missie en visie van de school

Grondslag

De Gomarus scholengemeenschap voor vmbo, havo en vwo is een reformatorische school. De grondslag is verwoord in artikel 2 van de statuten van de Stichting en luidt als volgt:

'De Stichting is gegrond op het onveranderlijke Woord van God, naar de overzetting daarvan uit de oorspronkelijke talen, op last van de Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden en volgens besluit van de Nationale Synode, gehouden te Dordrecht in 1618 en 1619, nader uitgedrukt in de Drie Formulieren van Enigheid, zoals die zijn vastgesteld door voornoemde Synode.'

Missie en visie

De missie van de Gomarus is het geven van op de grondslag gebaseerd onderwijs, dat gekenschetst wordt door de kernwoorden 'bewogen, bevlogen en betrokken'. De grondslag wordt als leidraad gebruikt bij het uitzetten van beleid, gebaseerd op deze drie kernwoorden en het vertalen daarvan naar de praktijk. Deze kernwoorden omvatten veel. Samengevat duiden we ze voor de Gomarus als volgt:

Bewogen

Bewogenheid duidt in eerste instantie op het belang dat gehecht wordt aan het eeuwig heil van onze medemens. Binnen de school betekent dit primair het heil van leerlingen en collega's en daarnaast van allen die bij de school betrokken zijn. We belijden dat eenieder bekering nodig heeft en dat die alleen verkregen kan worden door de genade van God, door de verzoening door de Heere Jezus Christus en de toepassing daarvan door de Heilige Geest. In tweede instantie duidt bewogenheid op zorg voor elkaar, in velerlei opzicht. Het betreft dan de tweede tafel van de wet: je naaste liefhebben als jezelf. Dat betekent het goede zoeken voor de ander: je leerling, je collega, je leidinggevende, je teamlid enz.

Bevlogen

Het woordenboek geeft voor bevlogen een aantal betekenissen en synoniemen. Beziel, geestdriftig, vurig, gedreven, zeer enthousiast en met veel ideeën. Bevlogen collega's staan open voor nieuwe ideeën en dragen hun bevlogenheid over aan anderen in hun omgeving. Dat is precies waar de Gomarus voor staat en voor gaat. Een school waar Bijbels gefundeerde zaken overgedragen worden op en gedeeld worden met leerlingen. Waar, door gedegen vakmanschap en kennis, leerlingen enthousiast gemaakt worden voor een vak, voor een beroep. Door deze bevlogenheid krijgen leerlingen van de Gomarus kwalitatief goed onderwijs en worden ze gestimuleerd en nieuwsgierig gemaakt verder te leren, zodat ze binnen de samenleving kunnen functioneren en hun talenten gebruiken. Bevlogenheid heeft dus zeker niet alleen betrekking op docenten en onderwijsondersteunend personeel, maar evenzeer op leerlingen. Als een leerling bevlogen zijn of haar werk mag doen, wordt er optimaal geleerd.

Betrokken

Betrokkenheid geeft aan dat je om de ander geeft. De ander: een leerling, een docent, een leidinggevende, een medewerker of een ouder/verzorger (hierna: ouder). Betrokkenheid geldt over en weer. Het begrip veiligheid valt hier evenzo onder, zowel de fysieke als de sociale veiligheid voor alle geledingen binnen de school. Een veilig klimaat is een voorwaarde voor een goed leerklimaat. Leerlingen moeten zich binnen de school op hun gemak voelen, ook leerlingen die extra zorg behoeven of een aangepast programma nodig hebben. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten zich eveneens veilig weten binnen de school. Dat betekent ook de mogelijkheid hebben om

vragen en problemen voor te leggen aan anderen, met als doel gezamenlijk ervan te leren en te professionaliseren.

In 2014 is er, ter voorbereiding voor een nieuw Strategisch beleidsplan (SBP), nagedacht over de pedagogisch-didactische visie van de school en de daarbij behorende praktijken. Alle personeelsleden hebben de gelegenheid gehad om daaraan een bijdrage te leveren en een behoorlijk deel heeft daarvan ook gebruikgemaakt. Er waren brainstormsessies, stellingen waarop kon worden gereflecteerd, werkgroepen en feedback via de e-mail. Dit heeft geresulteerd in een concept pedagogisch-didactische visie, die D.V. 2015 na overleg met het Verenigingsbestuur en de Raad van Toezicht door het College van Bestuur wordt vastgesteld.

Identiteit

Het inhoud geven aan en het bewaken van de identiteit is een belangrijke taak voor het personeel en de directie van de school, het College van Bestuur (CvB), de Raad van Toezicht (RvT) en het Verenigingsbestuur (VB). In het 'Strategisch Beleidsplan 2011-2016' zijn een aantal speerpunten met betrekking tot de identiteit opgenomen. Daarin staat onder andere:

'De school die we voor ogen hebben, onze Gomarus, is een school waar leerlingen, ouders, personeel, directie, CvB, RvT en VB vanuit de vaste waarden van Gods Woord geïnspireerd zijn en elkaar inspireren. Inspiratie betekent dat je een doel voor ogen hebt en dat bezielt nastreeft. Dat betekent leven vanuit vaste waarden, het hebben van idealen, proberen het hart van de ander te raken en dienstbaar te zijn. Gods Woord vat de verticale en de horizontale lijn kernachtig samen met: 'God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf'. De Heere geve door Zijn genade dat dit praktisch mag zijn en steeds meer worden op de Gomarus.'

In de praktijk betekent dit dat de Bijbel dagelijks geopend en besproken wordt. Romeinen 10 zegt daarvan: 'Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.' Alle vakken worden gegeven vanuit een Bijbels mens- en wereldbeeld. In het bijzonder komt dat aan de orde bij vakken als godsdienst, geschiedenis, maatschappijleer en culturele kunstzinnige vorming. Voor elk schooltype is er een programma voor 'vorming en toerusting'. De identiteit heeft ook een belangrijke plaats in werkweken (waaronder de burgerschapsweek) en excursies. Het personeel houdt jaarlijks een studie- en bezinningsdag. Ook worden in kleiner verband bezinningsmomenten belegd, zoals binnen de teams, de sectie en de andere geledingen. Bij de opening van het schooljaar, bij ouderavonden en bij de bijeenkomst met de kerkenraden uit de regio staat het thema 'identiteit' centraal. Zo stond de jaaropening van 2014 in het teken van het 40-jarig jubileum van de Gomarus en het vooruitzien naar de voor ons onzekere toekomst, die in Gods hand is. Met de kerkenraden is afgesproken om de contacten uit te breiden. Tot nu toe werd eenmaal per jaar een avond voor kerkenraden belegd. Dat is uitgebreid met een tweetal panelgesprekken per jaar tussen kerkenraadsleden, Verenigingsbestuur en schoolleiding. Een eerste panelgesprek heeft ondertussen plaatsgevonden. Dit gesprek stond in het kader van het nieuw op te stellen Strategisch beleidsplan.

2. Juridische structuur

Algemeen

De Gomarus heeft een bestuursstructuur die voldoet aan de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur'. Binnen de structuur van de Gomarus is daarbij een belangrijke plaats voor de Vereniging en het Verenigingsbestuur weggelegd. De hoofdelementen van deze structuur zijn:

- A. Een Vereniging met een Verenigingsbestuur dat zich primair richt op behoud en versterking van de identiteit van de school. Deze Vereniging heeft een tweetal gelieerde stichtingen opgericht: Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op

Reformatorische grondslag te Gorinchem (Stichting VO) en Stichting Vermogensbeheer (Stichting VB).

- B. In de Stichting Vermogensbeheer is het private vermogen van de Vereniging ondergebracht, dat wordt beheerd ten behoeve van de school.
- C. In de Stichting VO zijn de schoolactiviteiten van de school ondergebracht, met daarbinnen een scheiding tussen bestuur en toezicht. Binnen de Stichting VO bestaat de bestuursstructuur uit het College van Bestuur (CvB, 'eenhoofdig') en de Raad van Toezicht (RvT, zeven leden).

Vanuit het VB zijn een tweetal commissies gevormd, die door het Verenigingsbestuur zijn gemandateerd om beslissingen te nemen.

- De Benoemingscommissie is gemandateerd tot het fiatteren of afwijzen van door het CvB ter benoeming voorgedragen sollicitanten, mits de beslissing unaniem is. Bij een niet-unanieme beslissing wordt het besluit door het voltallige Verenigingsbestuur genomen.
- De Toelatingscommissie bepaalt of leerlingen al dan niet worden toegelaten op de Gomarus. Bij afwijzing kunnen betreffende ouders beroep aantekenen bij het Verenigingsbestuur.

Daarnaast houdt het Verenigingsbestuur visitaties bij de verschillende vaksecties om regelmatig met hen over identiteitszaken te spreken en de resultaten van deze gesprekken terug te koppelen naar het CvB.

3. Organisatiestructuur

Directiestructuur

Het bevoegd gezag van de school is het College van Bestuur. Dit college is op de Gomarus eenhoofdig ingevuld door dhr. ir. Chr.J. Flikweert. In 2014 bestond de directie uit drie personen:

- de directeur onderwijs (teams): dhr. C. van Rijswijk
- de directeur onderwijs (secties): dhr. A.W.A. ter Harmsel
- de directeur bedrijfsvoering: dhr. J. de Deugd

Onderwijskundig gezien is de school een 'matrixorganisatie': enerzijds wordt gewerkt met teams, teamleiders en een directeur onderwijs (teams); anderzijds maakt elke docent ook deel uit van een vaksectie, met een sectievoorzitter en een directeur onderwijs (secties). De directeur onderwijs (secties) is ook verantwoordelijk voor de leerlingenzorg en het inhoud geven aan de beleidsondersteunende taken die door LD-docenten worden uitgevoerd. De directeur bedrijfsvoering beheert de portefeuilles: facilitaire zaken (gebouwen etc.), financiën, informatie- en communicatietechnologie (ICT), kwaliteit, logistiek (roosters etc.), personeel & organisatie en public relations (PR).

Teams, afdelingen en vaksecties

Acht teamleiders geven leiding aan de vier teams binnen de school. De teamleiders zijn de direct leidinggevenden van de docenten. Er is in 2014 blijvend aandacht geweest voor professionalisering van de teamleiders en sectieleiders. Als groep apart hebben ze gewerkt aan hun professionalisering, maar daarnaast is er ook een gezamenlijke studiemiddag georganiseerd. Ook is eind 2014 een Professionele Leergemeenschap (PLG) opgestart van team- en sectieleiders. In teamverband werken zij aan individuele doelen.

Daarnaast is er voor elk vak een vaksectie; alle docenten maken deel uit van een sectie. Onder aansturing van de sectieleider geven ze vorm aan de inhoud van het vak en de doorlopende leerlijnen. Door de versterking van de positie van de vaksecties ontstaat er een positieve spanning tussen de teams en de secties, die elk hun doelen willen verwezenlijken in het belang van de leerlingen. Dit levert afspraken op die recht doen aan zowel het team als de vaksectie. Een blijvend punt van aandacht is het evenwicht tussen genoemde geledingen.

De ondersteunende diensten zijn ondergebracht in de volgende afdelingen: facilitaire zaken, financiële- en leerlingenadministratie, ICT, logistiek, personeel & organisatie en secretariaat.

4. Kernpunten beleid

4.1 Teams

Algemeen

Het onderwijs ging ook in 2014 door op onze Gomarus. Daar andere scholen soms fors moeite hebben om de 'krimp' van het aantal leerlingen op een goede wijze op te vangen, is het leerlingaantal in 2014 op de Gomarus licht gegroeid. In augustus 2014 was het veertig jaar geleden dat de school voor het eerst haar deuren opende. Gedurende die veertig jaar hebben docenten en onderwijsondersteuners hun krachten gegeven aan onderwijs dat gefundeerd is op de Bijbel en de Drie Formulieren van Enigheid. En dat is een groot voorrecht. Wat het heeft uitgewerkt, weten we niet precies en dat hoeven we ook niet te weten. Het is onze taak om de dingen te doen die onze hand vindt om te doen. In 2014 is gewerkt aan een onderwijskundige visie voor de school. Waar staan we voor en waar gaan we voor? De gedefinieerde visie en bijbehorende praktijken gaan de komende jaren voor een groot deel de richting van het onderwijs bepalen.

Onze vwo-afdeling is gevisiteerd door de inspectie. Een stevig onderzoek naar de kwaliteit en de ontwikkeling van het onderwijs. De uitkomsten waren verheugend! Een bewijs van het feit dat er op de Gomarus grote stappen zijn gezet als het gaat over de kwaliteit van het onderwijs.

Opbrengsten

De opbrengsten op de Gomarus over het jaar 2014 zijn goed. Natuurlijk ligt het ene jaar een zorgpuntje hier, het andere jaar een zorgpuntje daar, maar de opbrengstenkaart 2015 (gebaseerd op resultaten behaald in 2012, 2013 en 2014) geeft overal een groen beeld.

Meerjarenopbrengsten VO 2015 (gebaseerd op resultaten behaald in 2012, 2013 en 2014)

Bevoegd gezag	Stg. v Christ. Voortg. Onderw. op Reform. grondsl. Gorinchem	Bevoegd gezagnr.	42556
Naam school	Gomarus Scholengemeenschap		
Adres	Hoefslag 11	BRIN	00WH
Plaats	4205 NK Gorinchem	Vestigingsnr.	0

Opbrengstenoordeel	vmbo b	vmbo k	vmbo (g)t	havo	vwo
	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende

Per onderdeel

Rendement onderbouw

Score	1-10-2012	98
	1-10-2013	104
	1-10-2014	103
Relatieve score	1-10-2012	○○●○○
	1-10-2013	○○●○○
	1-10-2014	○○●○○
3-jaarsgemiddelde		$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$

Oordeel	voldoende
---------	-----------

Van 3^e leerjaar naar diploma zonder zittenblijven

		vmbo b	vmbo k	vmbo (g)t	havo	vwo
Percentage	2011/12 - 2012/13	100	100	85	75	62
	2012/13 - 2013/14	98	92	88	85	72
	2013/14 - 2014/15	100	98	88	78	51
Relatieve score	2011/12 - 2012/13	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○
	2012/13 - 2013/14	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○
	2013/14 - 2014/15	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○
3-jaarsgemiddelde		$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$

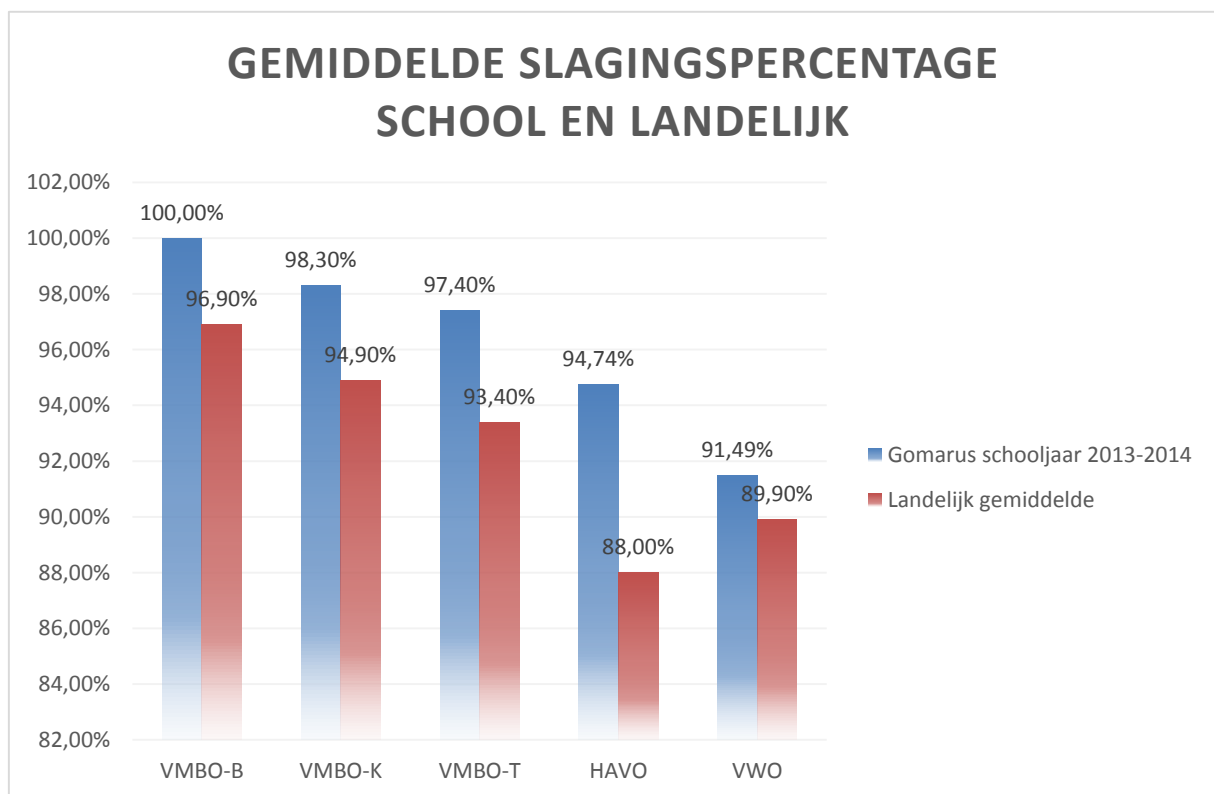
Oordeel	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
---------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Gemiddeld cijfer centraal examen - relatief

		vmbo b	vmbo k	vmbo (g)t	havo	vwo
Cijfer	2011/12	6,4	6,4	6,3	6,7	6,7
	2012/13	6,6	6,3	6,3	6,9	6,9
	2013/14	6,7	6,3	6,6	6,8	6,6
Relatieve score	2011/12	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○
	2012/13	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○
	2013/14	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○	○○●○○
3-jaarsgemiddelde		$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$	$\frac{1}{1\ 2\ 3\ 4\ 5}$

Oordeel	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
---------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Cijfer schoolexamen minus cijfer centraal examen		vmbo b	vmbo k	vmbo (g)t	havo	vwo
Vershil	2011/12	-0,09	0,02	0,22	-0,26	-0,10
	2012/13	-0,12	0,17	0,29	-0,49	-0,21
	2013/14	-0,06	0,21	0,04	-0,14	0,20
3-jaarsgemiddelde		-0,09	0,15	0,19	-0,30	-0,03
Ordeel		gering verschil	gering verschil	gering verschil	gering verschil	gering verschil
Gemiddeld cijfer centraal examen - absoluut		vmbo b	vmbo k	vmbo (g)t	havo	vwo
Cijfer	2011/12	6,4	6,4	6,3	6,7	6,7
	2012/13	6,6	6,3	6,3	6,9	6,9
	2013/14	6,7	6,3	6,6	6,8	6,6
3-jaarsgemiddelde		6,60	6,31	6,39	6,79	6,71
Ordeel		boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm	boven de norm

Vmbo basis en kader

Beroepenschool

De Beroepenschool heeft een vol schooljaar (2013-2014) gedraaid. We zijn erg tevreden over de positieve geluiden die we horen van de leerlingen. Veel leerlingen zien het niet als school, maar als iets leuks wat je mag doen. Wanneer wij op zo'n manier onze doelen weten te bereiken, praten we over echt gemotiveerde leerlingen. De lesbrieven zijn opnieuw gecorrigeerd en afgedrukt, zodat wij het tweede jaar van de Beroepenschool optimaal konden beginnen. De leerlingen zijn in klas 2 voor het eerst naar de beroepsgerichte afdeling gegaan en met het bovenbouwprogramma gestart. De docenten uit de bovenbouw reageren positief op deze verandering.

Leerwegondersteunend onderwijs (lwoo)

De lwoo-leerlingen op de Gomarus hebben voor het eerst de bovenbouw doorlopen en examens gedaan. De resultaten laten zien dat ze hier goed op voorbereid zijn. Er wordt langzaam meer zelfstandigheid van ze gevraagd en dat blijken ze aan te kunnen. Tot onze grote vreugde zijn ze allemaal geslaagd.

Leerwerktraject (LWT)

We zien een toename van het aantal LWT-leerlingen. Steeds meer leerlingen lopen vast in de huidige leerroute. Dit wordt vooral versterkt door de referentieniveaus die verplicht zijn voor taal en rekenen, maar ook door het vak Engels, dat voor veel van deze leerlingen een probleem is. Door deze verscheidenheid in leerachterstanden en problemen moet er binnen het LWT steeds meer maatwerk worden geleverd.

Examenresultaten

De resultaten waren afgelopen jaar gelukkig goed. De resultaten van Engels blijven nog te veel achter; dit heeft voor ons dan ook een hoge prioriteit. Tegelijk weten we dat deze achterstand niet op heel korte termijn is weg te werken. Het zal de komende jaren nog veel tijd en aandacht vragen.

Vernieuwingen bovenbouw

Op dit moment wordt er hard gewerkt aan de implementatie van de nieuwe structuur voor de bovenbouw van vmbo-bk. In 2018 worden de eerste nieuwe examens beroepsgericht afgenomen. Dit betekent voor ons dat we in 2015 met klas 2 moeten gaan starten met de vernieuwing. Dat vraagt veel van de afdelingen, aangezien de lesstof nog niet helemaal is uitontwikkeld en er nog geen pasklare methoden zijn. Toch zijn we inmiddels voorbereid op deze vernieuwing. Ondertussen is ook zo goed als bepaald welke keuzedelen op onze school worden aangeboden naast het verplichte programma. Door de huidige manier van werken is de impact van deze vernieuwing voor onze school beperkt.

Mbo niveau 2

Vorig jaar heeft het team vmbo-bk zich naar aanleiding van een studiedag gericht op de mbo niveau 2-opleiding. De bedoeling is deze opleiding op onze school te gaan aanbieden voor leerlingen die gericht zijn op werken. Hierover is overleg geweest met het Hoornbeek College. De uitkomst van deze besprekingen geeft een positief beeld voor alle drie de beroepsgerichte afdelingen die op onze school worden aangeboden: bouwtechniek, handel en verkoop en zorg en welzijn. De wens is hiermee in 2016 te starten. Daarom wordt hierover begin 2015 een definitief besluit genomen.

Mavo

In 2014 heeft vmbo-t een naamsverandering ondergaan. Vanaf augustus heet de afdeling vmbo-t 'mavo'. Het is binnen de nieuwe mavo niet alleen bij een naamsverandering gebleven. In 2014 is met het docententeam een ontwikkelingsplan voor de nieuwe mavo opgesteld. Er zijn namelijk een aantal onderwijskundige ontwikkelingen op komst:

1. Integratie Praktische Sector Oriëntatie (PSO) in de vaklessen.
2. Invoering van het vak techniek als schooexamenvak in klas 3.
3. Invoering van het vak Frans als examenvak.
4. Leerlingen de mogelijkheid bieden om een Anglia-examen voor het vak Engels te behalen.
5. Invoering van projectonderwijs in de sterklas leerjaar 3.
6. Het aanbieden van modules in leerjaar 4 waardoor leerlingen vrijstelling krijgen op het mbo.

In het jaar 2015 gaat het team het plan voor de nieuwe mavo verder uitwerken en concretiseren.

Het jaar 2014 stond, naast het nadenken over de toekomst van het mavo-onderwijs, ook in het teken van aandacht voor verschillen tussen leerlingen. CPS heeft tijdens twee

teammiddagen alle teamleden een training gegeven. De docenten hebben verschillende handvatten en tips gekregen om binnen de les aandacht te geven aan verschillen tussen leerlingen. Er zijn drie differentiatievormen besproken: differentiatie in leertijd, leerstof en leertempo. De teamleiders hebben bij alle teamleden lessen bezocht en diverse vormen van differentiatie in de praktijk gezien. Het volhouden en verder ontwikkelen van differentiëren in de lessen blijft een aandachtspunt. Naast differentiatie in de lessen is in de onderbouw ook een talentenproject gestart. Bovengemiddeld presterende leerlingen mogen een lesuur voor een talent-uur inleveren. Tijdens dit talent-uur mogen deze leerlingen een talent verder ontwikkelen binnen een vakgebied naar keuze.

In 2014 hebben de vakdocenten weer veel energie gestoken in het geven van bijlessen en examentrainingen. Het resultaat mocht er zijn met een slagingspercentage van 97%. We zijn als team dankbaar voor en ook wel trots op dit resultaat.

Havo/vwo onderbouw

2014

Het schooljaar 2013-2014 kenmerkte zich door continuïteit en stabiliteit. Dit heeft altijd positieve invloed op het onderwijs. Het ging goed! In schooljaar 2014-2015 zijn er, onder andere door meer aanmeldingen, drie klassen bijgekomen. Met als gevolg dat er meerdere nieuwe (beginnende) docenten konden worden verwelkomd. Alertheid om als gevolg van deze groei de stabiliteit van het team en het onderwijs te behouden, is dan ook aandachtspunt in schooljaar 2014-2015.

Onderwijs

In 2014 is door een team bevlogen docenten enthousiast onderwijs gegeven. Er is met name aandacht geweest voor heldere lesdoelen, een goede sfeer in de les en betrokkenheid van alle leerlingen. De resultaten voor dit schooljaar waren goed. Wel blijft het motivatieprobleem in havo 3 een aandachtspunt.

Werkgroepen

De werkgroepen die in 2012 zijn gevormd om een teamplan voor 2013-2014 op te stellen (Mentoraat, Team, Motivatie, Pedagogisch klimaat en Doorstroom obhv-bbhv), hebben hun opdracht inmiddels afgerond.

Eind schooljaar 2013-2014 zijn er drie nieuwe werkgroepen geformeerd, met als doel de volgende speerpunten voor het teamplan 2014-2016 uit te werken:

- Versterking van het mentoraat.
- Recht doen aan het niveau van de leerlingen in klas 1hv.
- De visie op onderpresteerders in de bespreekzone.

Het eerste jaar staat in het teken van empirisch onderzoek en literatuuronderzoek. Aan het einde van dit jaar doen de werkgroepen een aanbeveling aan het team.

Passend Onderwijs

Op 22 januari 2014 is er een studiemiddag Passend Onderwijs geweest, waarin de consequenties van de nieuwe wet Passend Onderwijs zijn gedeeld binnen het team. Mede door kennisdeling onderling, de inzet en de deskundigheid van collega's was op 1 augustus het obhv-team klaar voor de nieuwe wet Passend Onderwijs.

Schaakchallenge

Samen met de Koninklijke Nederlandse Schaakbond is op 22 januari 2014 een schaakchallenge georganiseerd. Tijdens deze schaakchallenge kregen leerlingen schaakles, schaakten ze via internet tegen elkaar en konden simultaan schaken tegen onder andere een grootmeester. Het doel van deze dag was de schaaksport te stimuleren en leerlingen uitdaging te bieden. Ongeveer honderd leerlingen hebben hieraan deelgenomen.

Kledingdag

Februari 2014 hadden de klassen 2 havo en vwo een themadag over kleding. Deze dag was bedoeld de leerlingen ervan bewust te maken wat zij met hun kleding uitstralen en

waar kleding (ook vanuit Bijbels perspectief gezien) voor dient. Daarnaast hebben leerlingen kledingadvies gekregen, zijn ze met moslims in gesprek gegaan over kleding en hebben ze kleding ontworpen. Vanwege het succes is deze dag in oktober 2014 met de nieuwe 2^e klassen herhaald.

Shakespeare

In 2014 werden veel leerlingen aangemeld voor de Shakespeareklas. We konden zelfs starten met twee Shakespeareklassen in klas 1. Ook in dit jaar kregen de leerlingen in de Shakespeareklassen weer allerlei verschillende projecten aangeboden. Een succesvol project was dit jaar de landelijke wedstrijd First LEGO League, waarbij een aantal leerlingen uit 2v1 in de prijzen vielen. De doelstelling van ons projectonderwijs aan leerlingen met een bovengemiddelde intelligentie op het vwo is vooral dat onze leerlingen hun gaven erkennen en (leren) gebruiken. Ook dit jaar is aan verschillende leerlingen uit de Shakespeareklassen coaching aangeboden door de meerbegaafdheidscoach. Wij vinden het belangrijk dat onze leerlingen zich intellectueel én sociaal-emotioneel ontwikkelen.

Naast de bestaande praktijk zijn we bezig geweest met de ontwikkeling van een christelijke visie op excellentiebevordering. Wij vinden goed rentmeesterschap van gaven en dienstbaarheid richting de naaste onmisbare waarden om als basis voor excellentiebevordering te dienen. Ook hebben we plannen gemaakt om in de bovenbouw een vervolg aan te bieden op het Shakespearetraject van de onderbouw. Naast verschillende bestaande mogelijkheden, zoals extra vakken volgen en versneld examen doen, zijn we druk bezig geweest met het ontwikkelen van nieuw extra onderwijsaanbod in de vorm van modules met hoor- en werkcolleges. Bij Shakespeare hebben we ook in 2014 weer zoveel mogelijk vwo-leerlingen uitgedaagd, geïnspireerd en begeleid!

Satellietklas (S-klas)

In afgelopen jaar heeft de S-klas op de dependance gewerkt vanuit een nieuwe opzet. Zo worden er dit jaar verschillende arrangementen aangeboden binnen de S-klas. Leerlingen met een minimale zorg hebben een A-arrangement gekregen en worden hoofdzakelijk begeleid door de onderwijsassistent. Deze onderwijsassistent heeft nauw contact met de mentor, omdat de mentor eindverantwoordelijke is voor leerlingen met een A-arrangement. Leerlingen met een gemiddelde zorgbehoefte hebben een B-arrangement gekregen en vallen onder de verantwoording van de S-coach. Daarnaast is er dit jaar ook een mogelijkheid om leerlingen die intensieve begeleiding en zorg nodig hebben hulp te bieden vanuit een C-arrangement, waarbij de eindverantwoording ligt bij onze orthopedagoog. Waar vorig jaar alleen op het 1^e en het 5^e uur gebruik van de S-klas kon worden gemaakt, is het dit cursusjaar mogelijk om op (bijna) elk uur van de dag deze S-klasbegeleiding te krijgen. Dit komt mede doordat we op de dependance dit jaar voor het eerst met een vaste onderwijsassistent zijn gaan werken. Dit jaar hebben we zo'n vijftien leerlingen die gebruikmaken van de S-klasvoorziening. De S-klas kent ook een wat dynamischer proces dan voorgaande jaren. Elke periode wordt bekeken of een S-leerling nog wel de juiste zorg krijgt aangeboden. We streven naar een opbouwende lijn, waarin we proberen S-leerlingen zo veel mogelijk te laten terugkeren in het primaire proces. Naast de bekende werkzaamheden die in de S-klas plaatsvinden, hebben we dit jaar stevig ingezet op de gesprekken met de individuele leerlingen. Komende jaren zal ook vanuit Passend Onderwijs ook steeds moeten worden bekeken hoe we de zorg binnen de S-klas het beste kunnen vormgeven.

Havo/vwo bovenbouw

Over trots, dankbaarheid, op de winkel passen en wakker blijven

De handen zijn in 2014 opnieuw flink uit de mouwen gestoken, zowel door alle collega's als door de leerlingen. Als beloning laten de statistieken een prima beeld zien. Slagingspercentages, verschillen tussen CE en SE, tevredenheidsonderzoeken: het ziet er allemaal prima uit. De goede uitslag van het inspectieonderzoek op het vwo kwam dan ook niet echt als verrassing. Jaap Dronkers van de Volkskrant, RTL-journalisten, Elsevieronderzoekers... de koffie staat klaar! Steken jullie je thermometers er maar weer eens in. Gomarus... een school om trots op te zijn!

	% geslaagd Gomarus	% geslaagd Landelijk
Havo	95	88
Vwo	92	90

Maar dat is natuurlijk niet het hele verhaal en ook niet zo de stijl waarin we ons uitsluitend willen presenteren. Het is immers genade als leerlingen en docenten gezondheid en kwaliteiten ontvangen om gegeven talenten tot ontwikkeling te brengen. Dat beseffen we maar al te goed. We zijn daarom vooral ook dankbaar dat het werk zichtbaar mocht worden beloond.

Het gevaar is dat we het allemaal maar weer een beetje gewoon gaan vinden dat we als afdeling of als school redelijk uit de verf komen. Soms vragen we ons af: zijn we niet teveel 'op de winkel aan het passen'? Hoe houden we elkaar scherp, hoe komen we ontwikkelpunten op het spoor?

In 2014 is een uitgebreide teamfoto gemaakt. Een teamfoto is een beschrijving van wat goed gaat en wat beter moet binnen het team. Aan de hand van allerlei statistieken, lesbezoeken door teamleiders, panelgesprekken met leerlingen en feedback van het eerder genoemde inspectieonderzoek hebben we lijstjes gemaakt van zaken waarover we tevreden zijn, zaken die normaal moeten worden gevolgd en zaken waarop we meer focus willen leggen. Op dat laatste lijstje stonden zaken als:

- Rendement: we vinden dat er soms nog teveel afstroom is naar een lager niveau.
- Toerusting en vorming: hoe kunnen we meer doen aan voorbereiding op het staan in een seculiere maatschappij, hoe kunnen we meer het hart van de leerling raken?
- Didactiek: hoe blijven we scherp op het primaire proces, met name op het thema differentiatie?
- Mentoraat: kunnen we het mentoraat meer consistent maken en in kwaliteit doen toenemen?

Om deze ontwikkelpunten te vertalen naar de dagelijkse schoolpraktijk zijn vier werkgroepen ingesteld. Het nieuw ingestelde schoolbrede vergaderuur wordt vaak gebruikt om in werkgroepverband te overleggen, of zaken uit de werkgroepen terug te koppelen naar het gehele bovenbouwteam.

Tot zover een stukje skyline van bbhv in 2014. Maar onder de motorkap is en blijft er natuurlijk veel meer gaande: de profielwerkstukken, de Engelandreis, examentrainingen, de start van een inpandig huiswerkbureau, de oudergesprekken met aanwezigheid van de leerling, de Satellietklas, de studiewerkruimte, de begeleiding voor studiekeuze enz. Ik noem zomaar wat dingen die in me opkomen. Uiteindelijk hangt alles met alles samen.

Als we onszelf al met een winkel willen vergelijken, dan is het in ieder geval geen saaie winkel. Het leeft, bruist, knispert. Het is er goed toeven. Je blijft er vanzelf wel wakker.

4.2 Secties

Algemeen

Een klas vol leerlingen is druk aan het metselen, timmeren en schilderen. Docenten en instructeurs lopen rond en geven aanwijzingen. Ze kennen de praktijk en weten hoe ze de leerlingen moeten begeleiden. Die combinatie spreekt aan. Een ander deel van de leerlingen maakt zich de theorie eigen door middel van lessen op de computer. In hun eigen tempo gaan ze door de stof en maken aan het einde een afsluitende toets. Als die voldoende is gemaakt, mogen ze verder. De werkplekkenstructuur is in de praktijksecties volop ingeburgerd. Docenten en leerlingen zouden niet graag meer anders willen. Er is immers ruimte voor instructie en begeleiding op maat. Maar nieuwe uitdagingen liggen alweer voor. Hoe kan de vernieuwing van de bovenbouw van het vmbo het beste gestalte

krijgen? En hoe realiseren we een nog betere aansluiting op het mbo? Vragen die deze secties veel denk- en uitvoerend werk bezorgen.

Diezelfde dag zitten de docenten godsdienst met elkaar voor een bespreking. Ze hebben een video-opname gemaakt van één van hun lessen en bekijken die samen. Zo wordt van elkaar geleerd. Wat zie je in de les dat je wellicht kunt overnemen? En welke adviezen geef je aan de collega van wie de les wordt bekeken? Professionalisering van de docenten is binnen de Gomarus een belangrijk thema: je bent nooit te oud om te leren.

Zo heeft elke sectie zijn eigen ontwikkelpunten. Sommigen zijn bezig met de invoering van een nieuwe lesmethode. Andere secties richten zich op de doorgaande lijn van de eerste klas tot en met het eindexamen. Op welke onderdelen is die voor verbetering vatbaar? En hoe zit het met de adviezen die worden gegeven aan de leerlingen en hun ouders bij de keuze van het profiel en de vakken richting de bovenbouw? Een paar secties spreken over de doorvertaling van de identiteit in het lesprogramma. De talensecties zijn bezig met het bevorderen van het lezen door de leerlingen, dwars tegen de stroom van de beeldcultuur in. Leeskilometers maken blijkt één van de meest effectieve methoden te zijn om de kennis van een vreemde taal op te vijzelen.

Kortom, alle docenten zijn samen met hun collega's binnen de secties steeds bezig om de kwaliteit van hun vak en hun eigen professionaliteit te waarborgen of te verbeteren. En dat werpt zijn vruchten af!

Engels

Het Lectoraat Engels, gedragen door alle reformatorische VO-scholen, is beëindigd. Niet omdat de resultaten op de reformatorische VO-scholen nu overal al zo goed zijn. Gelukkig is er flinke vooruitgang geboekt, met name bij de afdelingen havo en vwo en korter geleden ook nog bij de mavo. Voor het vmbo zijn we er nog lang niet. Dit is ook een gevolg van het feit dat alle scholen meer aandacht aan Engels hebben gegeven vanwege de nieuwe slaag/zakregeling. Daarin is Engels een kernvak geworden en cruciaal voor het behalen van een diploma. We zijn dus vooruitgegaan, maar de rest van Nederland ook.

Waarom dan het lectoraat beëindigd? Het onderzoek is afgerond en er is een aanzet gegeven hoe we tot betere prestaties kunnen komen. Van onderzoek zijn we dus meer terechtgekomen in aanpak. Daarom is een Kerngroep Engels geïnstalleerd, die zich meer gaat richten op de praktijk. Deze Kerngroep gaat de scholen begeleiden bij het realiseren van de adviezen die vanuit het Lectoraat zijn gegeven, maar wel aansluitend bij de mogelijkheden van de scholen. Het werk van de sectie Engels op onze school is in kaart gebracht, het belangrijkste aandachtspunt voor nu is idioom. Hier gaat de sectie onder begeleiding van de Kerngroep de komende anderhalf jaar aan werken. Daarnaast zullen uiteraard nog andere dingen aan de orde komen. Kern van de zaak is dat onze leerlingen meer worden blootgesteld aan Engels. Dat signaal is overgekomen. Ook vrijwel alle basisscholen zijn hard aan het werk gegaan om Engels in hun programma meer aandacht te geven. Opvallend is wel dat we nu zien dat de resultaten vanuit de basisscholen vooral verbeteren voor h/v-leerlingen. Hierover gaan we in gesprek met een aantal basisscholen die erg zwak scoren voor het vmbo, want kennelijk gebeurt er iets bij de scholen waar vooral de wat intelligentere leerlingen baat bij hebben. Op deze manier hopen we de achterstand bij de instroom op de Gomarus terug te brengen van twee (opleiding)niveaus naar één. Met andere woorden: een vwo-leerling komt niet meer binnen op mavoniveau, maar op havoniveau, uitgaande van het landelijk gemiddelde. Uiteraard zullen we ook op de Gomarus alle zeilen blijven bijzetten om de resultaten naar boven bij te stellen.

Een greep uit de acties die we uitvoeren voor een beter resultaat: toepassen van de doeltaal als voertaal, leerlingen veel leeskilometers laten maken, samenwerking met de basisscholen zodat de overstap minder groot is, invoering van nieuwe lesmethoden die volledig Engelstalig zijn, bijlessen, lesuitval tot een minimum proberen te beperken en het opzetten van een idioomprogramma. Deze acties willen we langere tijd doorzetten, ook als we niet direct meetbaar effect zien. Uit de lectoraatsonderzoeken bleek namelijk

dat voorgaande acties te snel werden beëindigd als het resultaat niet meteen merkbaar was. De meeste van genoemde acties hebben hun plaats gekregen in de school, maar het blijft van belang om de vinger aan de pols te houden. We hebben het afgelopen jaar weer veel nieuwe boekjes aangeschaft, die we met name in het vmbo inzetten om nog meer vorm te kunnen geven aan de te maken leeskilometers.

Over de examenresultaten hebben we gemengde gevoelens. Bij vmbo is nog veel achterstand goed te maken, maar bij havo en vwo gaat het beter. Opvallend is dat dit voor alle reformatorische VO-scholen geldt. Een mogelijke oorzaak daarvan is voornamelijk moeilijk te achterhalen. De cijfers van 2014 zijn positief voor mavo, havo en vwo. Alleen bij vmbo-basis/kader zitten deze nog ruim onder de norm. Met het (als extra training) inzetten van DigiTrainer, waarin leerlingen heel gericht hun digitale examens oefenen, hopen we ook effect te sorteren in deze afdelingen.

De centrale examencijfers uit 2014 zijn:

Gomarus/landelijk gemiddelde

Vmbo-b	5,9 – 7,0
Vmbo-k	5,1 – 6,3
Mavo	6,2 – 6,7
Havo	6,6 – 6,9
Vwo	6,7 – 6,8

De resultaten van havo en vwo zijn naar tevredenheid. We denken dat dit een gevolg is van onze inspanningen en dat deze trend zich blijvend doorzet. Binnen de mavo zijn forse stappen gezet in vergelijking met voorgaande jaren. Op het vmbo vielen de resultaten niet mee. Van veel interventies (in de lagere klassen) geldt dat ze nog niet merkbaar kunnen zijn in het CE-cijfer van dit jaar; we verwachten dat deze later alsnog meetbaar effect sorteren. Ook de inzet van DigiTrainer moet verbetering opleveren.

4.3 Leerlingenzorg

Algemeen

De leerlingenzorg is in de achterliggende jaren sterk uitgebreid op de Gomarus. Dat komt door de toename van het aantal zorgvragen en door de versterking van de professionaliteit. Er wordt meer van ons gevraagd en meer door ons gedaan. Dit vraagt veel van de deskundigheid van de docenten en van de begeleiders binnen de school. Deze ontwikkeling staat niet stil. De toenemende complexiteit en gebrokenheid in onze samenleving leiden tot toename van leerlingproblematiek. De overheid verwacht van ons dat de school een signaalfunctie heeft, als vindplaats van deze problematiek, maar ook een bijdrage levert aan de oplossing daarvan. Daarbij zullen we steeds afwegen wat goed is voor de leerlingen en wat mogelijk is binnen onze school.

Passend Onderwijs

Vanaf 1 augustus 2014 hebben de scholen zorgplicht voor elke aangemelde leerling die past bij de identiteit van de school. Als reformatorisch onderwijs mogen we een eigen samenwerkingsverband hebben, waarbinnen we het onderwijs aan onze zorgleerlingen voor de achterban zo goed mogelijk willen organiseren. Het reformatorisch onderwijs heeft als enig landelijk verband een uitzonderingspositie gekregen. Uiteraard vraagt dit van ons dat we kwaliteit leveren en die kwaliteit ook laten toetsen door anderen. Tegelijk willen we verder bouwen aan de professionaliteit en niet achterover leunen. Binnen de school hebben we met de docenten en de zorgverleners een schoolprofiel opgesteld, waarin staat welke ondersteuning wij de leerling kunnen bieden en wat onze toekomstige ambitie is op dit terrein. Na de vaststelling daarvan zijn we gericht aan de slag gegaan met de professionalisering van alle betrokkenen, om deze ambitie daadwerkelijk te kunnen realiseren.

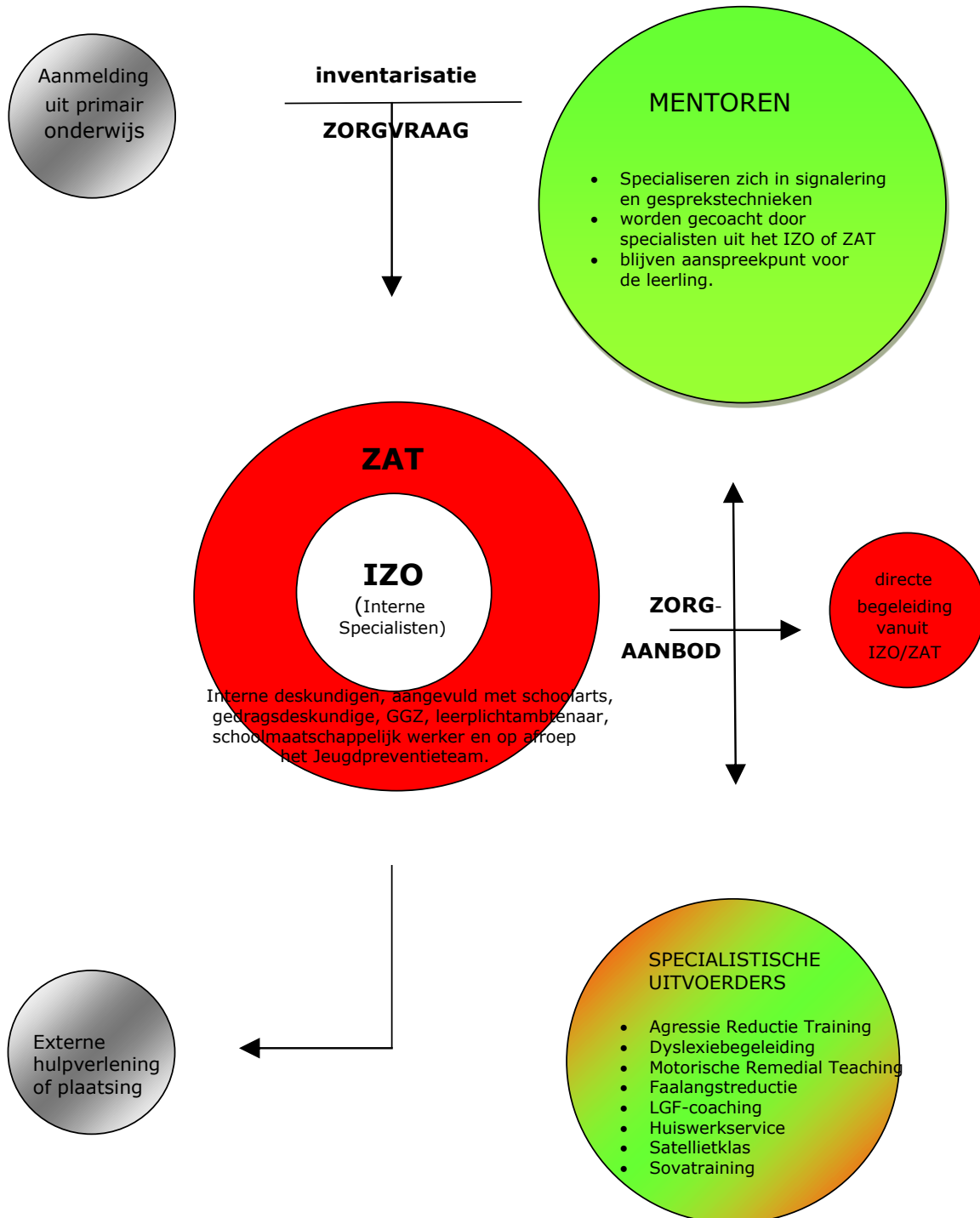
We hebben ook gewerkt aan de uitbreiding van onze mogelijkheden om de doelstelling 'zoveel mogelijk leerlingen reformatorisch onderwijs te bieden dichtbij huis' te verwezenlijken. Voor leerlingen met gedragsproblemen, voorheen cluster 4, hebben we

de mogelijkheden uitgebreid. In de S-klas is er meerdere uren van de dag opvang en intensievere begeleiding voor deze leerlingen.

Met de komst van Passend Onderwijs is de klassieke manier van indicering om voor extra ondersteuning in aanmerking te komen, vervallen. Leerlingen die een lichamelijke beperking of een gedragsprobleem hebben, voorheen de zogenaamde rugzakleerlingen, kunnen zich aanmelden bij het Zorgloket van de school. Het Zorgloket zoekt, na een intakegesprek, een passend arrangement binnen of buiten de school.

Zorgstructuur

De wijze waarop de leerlingenzorg binnen onze school wordt gerealiseerd, is verwerkt in onderstaand schema.

Uit dit overzicht blijkt dat de mentoren, het Intern Zorgoverleg (IZO) en het Zorgadviesteam (ZAT) een belangrijke rol vervullen. Voor specialistische ondersteuning

en aanvulling heeft de school ook orthopedagogen, jeugdpsychologen en een schoolmaatschappelijk werker in dienst. Daarnaast maken we, indien nodig, gebruik van externe begeleiding.

Specifieke leerlingenzorg

Als de gewone basiszorg niet voldoende is, wordt gekeken welke extra ondersteuning nodig is. De school biedt veel mogelijkheden. Zo is er ondersteuning op het terrein van dyslexie, faalangstreductie, sociale vaardigheden en het maken van huiswerk door middel van de huiswerkservice. Uiteraard zijn er richtlijnen vastgesteld, die helpen bij het bepalen van welke leerlingen deze extra zorg nodig hebben.

Satellietklas

In de S-klas begint de dag met het op een rijtje zetten van alle zaken die kunnen voorvallen voor de leerlingen: problemen van thuis, incidenten op weg naar school, roosterwijzigingen, problemen met docenten, verschillende lokalen, verschillende docenten enz. Het huiswerk wordt overzichtelijk genoteerd en logisch gepland. Bij inhaalrepetities wordt, samen met de S-coach, gekeken wat een handig moment is. Grote opdrachten worden in kleine stukjes geknipt en verdeeld over de uren/dagen/weken. De S-klas moet veiligheid uitstralen voor de leerlingen. Dit helpt de leerlingen gedurende hun schooldag beter te presteren in de school. Veel leerlingen uit de S-klas hebben wel eens een conflict. Door hun beperking, in combinatie met de puberteit, heeft dat grotere gevolgen dan bij andere jongeren. De oplossing voor deze conflicten moet niet te lang op zich laten wachten. Dat is een belangrijke taak van de S-coach binnen de school als geheel. De handelingsplannen geven de leerling, de docent en de coach handvatten om met de problemen, die de leerling heeft of ervaart, om te gaan. Per jaar worden er voor iedere leerling drie handelingsplannen gemaakt.

In de S-klas is veel ruimte om de leerlingen te laten vertellen over hun ervaringen op school en soms ook thuis. De S-coach past in deze gesprekken een basisniveau psycho-educatie toe. Ook heeft de S-coach ongeveer drie keer per jaar een individueel gesprek met de ouders van de leerlingen op school. Dit gaat samen met de evaluatie van de handelingsplannen.

Afhankelijk van de zorgvraag krijgen leerlingen bij plaatsing in de S-klas een basis-, medium of zwaar arrangement toegekend (A-, B- of C-arrangement). Opstroom naar een lichter arrangement werkt stimulerend voor de leerling en komt de gewenste doorstroom ten goede.

5. Personeelszaken

Algemeen

Na een paar jaar van (re)organiseren, stond het jaar 2014 in het teken van stabiliseren en verder uitbouwen. Er is veel aandacht geweest voor professionalisering. Dat betekent aan de ene kant ruimte geven aan docenten en ondersteuners en aan de andere kant ook verantwoording afleggen van datgene wat er is bereikt. In 2014 zijn we ook gestart met de zogenaamde 'werkplaatsen', waarin door docenten, leidinggevend en betrokkenen bij de leerlingenzorg wordt gewerkt aan verdere professionalisering. De extra subsidie die voor dit traject is verkregen, wordt op deze manier efficiënt ingezet.

Ook dit jaar is weer veel geïnvesteerd in opleidingen, trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering. Daarnaast is ons streven om alle docenten bevoegd les te laten geven. We streven er dan ook naar dat alle docenten die nog studeren, hun lesbevoegdheid behalen binnen de vier jaar die daarvoor is gesteld.

Via de RAOS (Reformatische Academische Opleidingsschool) worden nieuwe docenten opgeleid en begeleid. We doen dat in samenwerking met andere reformatische VO-scholen. Via voltijd- en duale trajecten kunnen (aankomende) docenten hun bevoegdheid halen en worden ze tijdens hun opleiding in de praktijk begeleid.

Het is verblijdend dat we het schooljaar 2014-2015 konden starten met meer leerlingen dan geprognoseerd. Dit betekent ook meer klassen en meer docenten. Er zijn verschillende nieuwe docenten benoemd. Alle collega's die nieuw zijn benoemd en nog geen formele bevoegdheid hebben, zijn gestart of bezig met hun opleiding. Ondanks deze nieuwe instroom is het percentage onbevoegde docenten verder gezakt naar 13,2%.

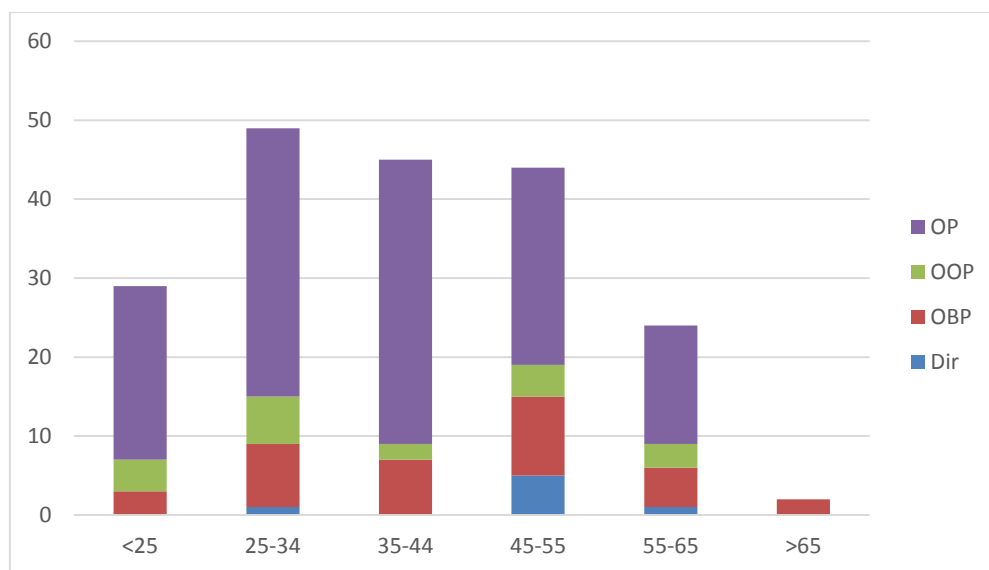
Overzicht samenstelling personeelsbestand

Categorie	Man	Vrouw	Totaal
Directie	4	3	7
Onderwijs Beheerspersoneel (OBP)	20	15	35
Onderwijsondersteunend personeel (OOP)	7	12	19
Onderwijzend personeel (OP)	92	40	132
Totaal	122	70	192

*meting 31 december 2014

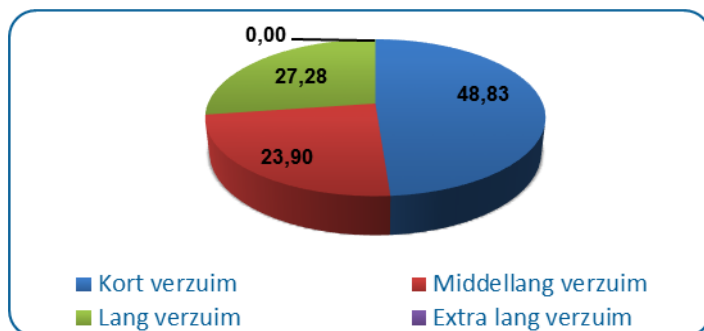
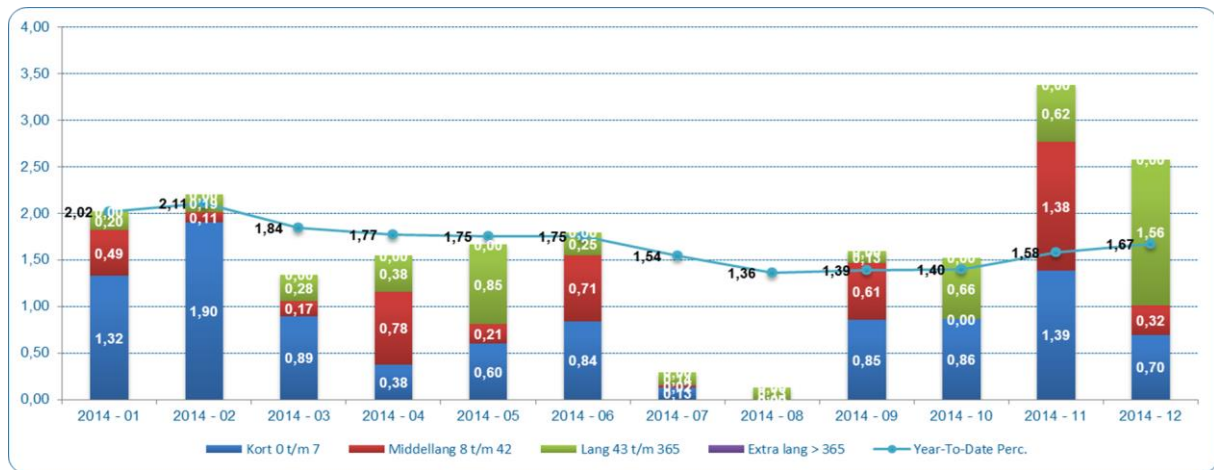
Leeftijd	Dir	OBP	OOP	OP	Totaal
<25		3	4	22	28
25-34	1	8	6	34	49
35-44		7	2	36	45
45-55	5	10	4	25	44
55-65	1	5	3	15	24
>65		2			2
Totaal	7	35	19	132	192

*meting 31 december 2014

Ziekteverzuim

Het (ziekte)verzuim heeft de laatste jaren veel aandacht gehad. Het is verblijdend dat het verzuimpercentage in 2014 is gezakt van 3,04% in 2013 naar 1,67% in 2014. Dit is een historisch laag percentage!

Functiemix

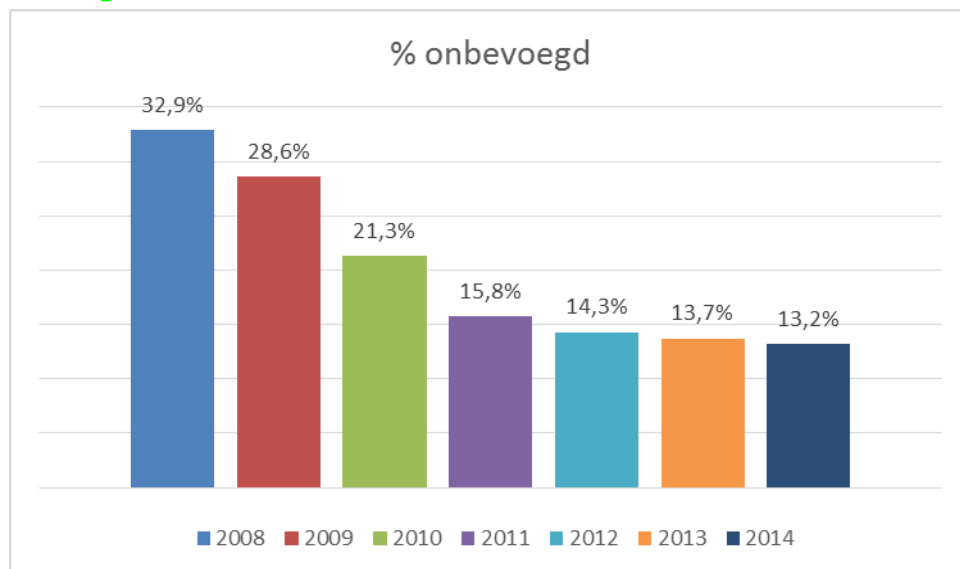
De percentages van de functiemix staan in het volgende overzicht. In de achterliggende jaren is er veel (landelijke) discussie geweest over de betaalbaarheid van de functiemix. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft aangegeven geen extra geld hiervoor beschikbaar te stellen. Op basis van een 'rekentool' die door het ministerie en de vakbonden is ontwikkeld, hebben we de zogenaamde 'maatwerkafspraken' gemaakt. Op basis hiervan kunnen op korte termijn geen docenten doorstromen naar een hogere functie, maar hoeven er (op basis van de financiering) ook geen docenten te worden teruggezet. De functiemix blijft zo voor de Gomarus betaalbaar en geeft op de langere termijn ook weer perspectief voor docenten, doordat huidige LC- en LD-docenten op termijn met pensioen gaan.

Functiemix

Datum streefcijfers	LB	LC	LD
1 oktober 2008	74%	13%	13%
1 oktober 2011	44%	42%	14%
1 oktober 2014	24%	52%	24%

Maatwerkafspraken: 42% 37% 21%

Datum realisatie	LB	LC	LD
1 oktober 2008	73,7%	11,7%	14,6%
1 oktober 2009	74,0%	12,1%	13,9%
1 oktober 2010	56,4%	29,9%	13,7%
1 oktober 2011	39,6%	35,0%	25,4%
1 oktober 2012	38,3%	35,0%	26,6%
1 oktober 2013	35,9%	39,0%	25,1%
1 oktober 2014	35,0%	39,3%	25,7%
1 januari 2015	34,5%	39,6%	25,9%

Bevoegdheidsoverzicht**In- en uitstroom****INSTROOM**

Medewerker	Datum	Functie	Fte
Jong, H.J. de (Hendrik-Jan)	01-02-2014	Conciërge Medewerker	1,00
Westerbroek - Kasbergen, L. (Linda)	01-04-2014	financiële/salarisadministratie Docent LB (aardrijkskunde) /	0,41
Broer, A.J.J. (Arjan)	01-08-2014	Onderwijs Assistent s-klas	1,00
Mieras, E.J. (Evert)	01-08-2014	Docent LB (aardrijkskunde)	1,00
Blankestijn, J. (Job)	01-08-2014	Docent LB (wiskunde)	0,65
Versteeg, R.M. (Rinske)	01-08-2014	Docent LB (Nederlands)	0,28
Dool - van Hierden, J.A. van den (Juliëtte)	01-08-2014	Docent LB (kunstvakken en tekenen)	0,35
Zwart, J. de (Johan)	01-08-2014	Docent LB (Nederlands)	0,43
Verheij, M.A. (Miranda)	01-08-2014	Docent LB (Duits)	0,36
Rijneveld, A. (Arie)	25-08-2014	Instructeur (wiskunde)	0,27
Weststrate, R. (Riekje)	25-08-2014	Instructeur (Duits)	0,48
Bor, E. (Ewart)	25-08-2014	Docent LB (bouwtechniek)	1,00
Priester, E. (Elsa)	01-09-2014	Docent LB (Nederlands)	0,32
Tromp, J.W. (Janinka)	01-09-2014	Gedragsdeskundige	0,63
Willemsen, J.J. (Ineke)	01-09-2014	Docent LB (Engels)	0,32
Breejen, P.C. den (Corné)	03-11-2014	Docent LB (geschiedenis)	0,07
Lankeren, D.M. van (Marienke)	19-11-2014	Docent LB (Engels)	0,27
Proos, J.W. (Jan Willem)	10-12-2014	Docent LB (geschiedenis)	0,34

UITSTROOM		
Medewerker	datum	Functie
Burghout, W.P.T. (Pauline)	28-01-2014	Duale student
Peene, E. (Elma)	31-07-2014	Meester in je vak
Leeuwen, J.M. van (Jasper)	31-07-2014	Docent LB (Nederlands en wiskunde)
Beijnum - Benschop, A.J.C. van (Lyda)	31-07-2014	Docent LB (tekenen)
Clements - Wemmers, H.A. (Hettie)	31-07-2014	Docent LB (kunstvakken en tekenen)
Slobbe, J.J. (Jaco)	30-09-2014	Docent LB (Duits)
Hooft, A.J. (Barry)	31-10-2014	Docent LB (biologie)
Trouwborst, A.L. (Laurien)	30-11-2014	Onderwijs Assistent Moderne Vreemde
Bin, A.V. (Albert)	19-12-2014	Docent LB (Engels)
Bie - van der Schans, M.W. de (Marieke)	31-12-2014	Onderwijsassistent Zorg en Welzijn

Begeleiding en mutaties personeel

De meeste nieuwe collega's vinden binnen een aantal jaren hun draai wel op school. Daar zijn wij natuurlijk heel blij mee! Gedurende de jaren kan het echter ook voorkomen dat medewerkers toch niet zo functioneren als gehoopt en verwacht mocht worden. Daarvoor is er de docentbegeleiding.

Deze collega's krijgen dan extra begeleiding van een ervaren en gecertificeerde schoolbegeleider, op die punten waarvoor het nodig is. Dit zijn ervaren collega's die dit naast hun reguliere taak op de Gomarus doen. Een van de middelen die we gebruiken is School Video Interactie Begeleiding (SVIB). Hierbij worden een of meerdere lessen met een videocamera opgenomen en later met de betreffende docent besproken. Wat gaat goed, welke verbeterpunten zijn er en hoe kunnen we die bereiken?

In vrijwel alle gevallen wordt er dan resultaat geboekt.

In een enkel geval blijkt er toch onvoldoende progressie te zijn. Dit wordt altijd in een gesprek vastgesteld. Dan kan het beter zijn dat de wegen zich gaan scheiden. Het kan zijn dat de betreffende collega het ergens anders opnieuw gaat proberen, of dat hij/zij voor een ander beroep kiest.

Vrijwel altijd besluiten we dan op basis van een vaststellingsovereenkomst met wederzijds goedvinden uit elkaar te gaan. We streven er dan naar om de financiële gevolgen voor beide partijen te beperken. Liever zetten we in op een traject waarin de betreffende collega van werk naar werk wordt begeleid. We kunnen vaststellen dat dit in vrijwel alle gevallen ook wel lukt. Terugkijkend op de achterliggende jaren zien we dat het gelukkig maar om een enkel geval gaat.

6. Kwaliteitszorg

Algemeen

Kwaliteitszorg: wat goed is, is goed. Wat beter kan, moet beter!

Een goede kwaliteitszorg houdt volgens ons in dat de juiste gesprekken worden gevoerd op het juiste moment, met de juiste personen en met de juiste gevolgen. In de praktijk van onze school betekent dit dat we zo veel mogelijk ervoor zorgen dat we ons bezinnen op de resultaten die we hebben behaald. Onder resultaten verstaan we dan niet alleen examenresultaten en doorstroomcijfers (hoeveel leerlingen blijven zitten of naar een ander niveau gaan), maar we kijken zeker ook naar de kwaliteit van de lessen die worden gegeven en de tevredenheid van ouders en leerlingen over onze school. Ook de kwaliteit van de ondersteunende diensten als ICT, administratie en facilitaire dienst behoren daarin een plaats te hebben. Die laatste aspecten zijn op dit moment overigens deels nog in ontwikkeling.

Bovenstaande bereiken we door op systematische wijze regelmatig allerlei aspecten te bespreken die met de kwaliteit van de school te maken hebben. Dit gebeurt allereerst

met de direct betrokkenen, zij zijn immers de eerstverantwoordelijken voor de kwaliteit van het werk. Maar uiteraard zal ook de schoolleiding gesprekken voeren over de kwaliteit van de school met teamleiders, sectieleiders, docenten en verantwoordelijken voor de ondersteunende diensten. Zaken die goed gaan, proberen we daardoor te handhaven en dingen die beter kunnen, proberen we te verbeteren. Deze werkwijze heeft ervoor gezorgd dat onze school over het algemeen goede kwaliteit levert, al is dat nooit een reden om op onze lauweren te gaan rusten.

7. Bedrijfsvoering

Algemeen

Bedrijfsvoering zorgt voor de zakelijke kant van de school, ter ondersteuning van het primaire proces: het onderwijs geven aan onze leerlingen. Om de juiste ondersteuning te bieden, zijn dagelijks diverse afdelingen actief.

Facilitaire dienst

Gebouwen/installaties

Veiligheid is, zeker in een schoolomgeving, heel belangrijk. In het afgelopen jaar is een aantal werkzaamheden verricht aan gebouwen en installaties in verband met de veiligheid en het noodzakelijk onderhoud.

Met het oog op de veiligheid zijn in 2014 in de practicumlokalen de gaskranen en de elektra-aansluitingen vervangen. De gasleidingen zijn gecontroleerd op eventuele lekkages en andere afwijkingen. De elektra wordt door het hele gebouw iedere twee jaar gecontroleerd op eventuele overbelasting van groepen, zodat er geen overbelasting ontstaat, die brand of kortsluiting kan veroorzaken.

De telefooncentrale is vervangen door een VOIP-centrale. De oude centrale was aan vervanging toe en het nieuwe systeem heeft meer mogelijkheden. De nieuwe centrale biedt veel voordelen, met name doordat bij veel telefoonverkeer gemakkelijk toestellen kunnen worden bijgeschakeld.

Het camerasysteem is voor een gedeelte vernieuwd en uitgebreid. Hierdoor kan de veiligheid in en rondom de gebouwen beter worden gegarandeerd. Ook bij vandalisme en inbraak is een goed camerasysteem van groot belang.

Bij de gymzalen is het nodige verbouwd. Een gedeelte van de doucheruimten is aangepast en geschikt gemaakt voor omkleedruimte, fitnessruimte en ruimte voor de technische dienst.

Duurzaamheid

Ook dit jaar zijn er op verschillende plaatsen aanpassingen geweest om het energieverbruik terug te dringen. In de gymzalen is de traditionele verlichting vervangen door energiezuinige verlichting (T5) en aanwezigheidsmelders. Dit geldt ook voor de kleedkamers.

In de ruimtes waar airco's hangen, is een signaleringssysteem aangebracht: als er geen bewegingen zijn, gaat de airco na een bepaalde tijd uit. Het energieverbruik is, door bovenstaande maatregelen en door het beter inregelen van het besturingssysteem van de verwarming, substantieel afgenomen.

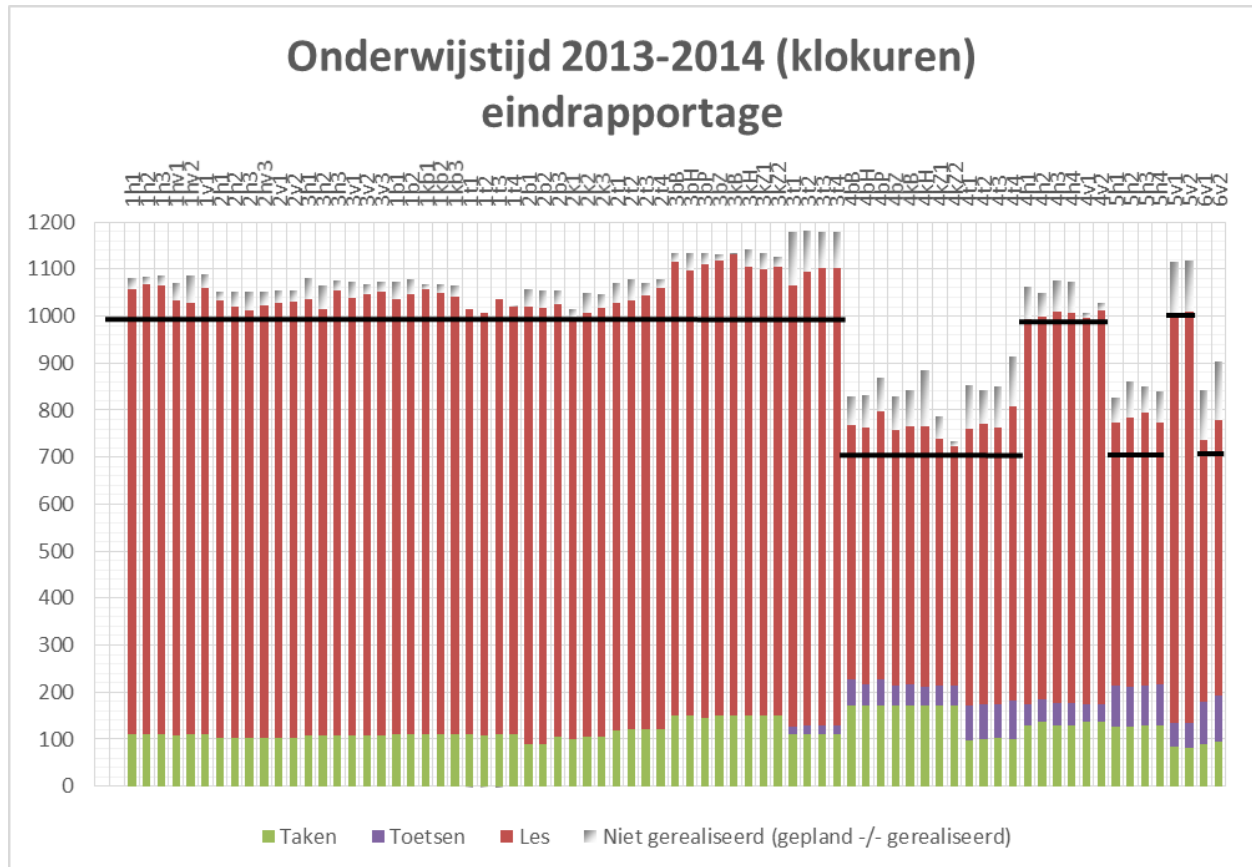
Catering

Zoals al een aantal jaren heeft Zo-vital het afgelopen jaar de catering verzorgd op de Gomarus. Ook dit jaar zijn stappen gemaakt richting een gezondere kantine. Zo is onder andere het assortiment in de frisdrankautomaten verbeterd door meer gezondere varianten aan te bieden en deze ook opvallender te presenteren. Dit en komend schooljaar zal het assortiment dat via de counter wordt verkocht grondig worden aangepakt. De focus komt dan nog meer op de broodjes te liggen. Omdat het bij een

gezonde kantine om meer draait dan alleen het assortiment, gaat Zo-vital zich het komende jaar ook richten op voorlichting over gezonde voeding.

Onderwijstijd

In het schooljaar 2013-2014 hebben alle klassen de vereiste onderwijstijd behaald. Zie de grafiek!

ICT

Algemeen

In het privéleven zijn smartphones niet meer weg te denken. De leerlingen communiceren steeds meer via hun smartphone. Ze hebben op deze manier een breed netwerk aan vrienden en kennissen. In veel beroepen zie je dat de smartphone en alle andere ICT-middelen ook worden ingezet om kennis en informatie te delen. De kunst is wel om de ICT-middelen nuttig in te zetten en op tijd rust te nemen. Leerlingen zullen dus goed moeten worden voorbereid om met deze middelen om te gaan. Ze zullen deze zogenaamde 21^e eeuwse vaardigheden moeten beheersen. De ICT-afdeling zorgt voor een stabiele ICT-omgeving waarmee de docent en de leerlingen deze vaardigheden kunnen aanleren. Een stabiele omgeving, ook voor de (school)examens, toegang tot leermaterialen en alle andere ICT-faciliteiten.

Techniek en ondersteuning

In 2014 hebben de docenten een nieuw device gekregen. Ze hebben gekozen voor een laptop of een tablet (ca. 30% heeft gekozen voor een tablet). Daarnaast zijn er verschillende onderdelen van het netwerk en serverpark vernieuwd. Hierdoor zorgen we voor blijvende stabiliteit van de systemen. Proactief beheer blijft een 'hot item' binnen de ICT-afdeling.

Steeds meer leerlingen en personeel hebben via laptops toegang tot ons draadloos netwerk. In 2014 hebben we het netwerk op een aantal plaatsen aangepast, zodat de capaciteit is vergroot.

Onderwijsondersteunende systemen

Programma's die binnen het onderwijs worden ingezet, worden hoe langer hoe meer via internet aangeboden. Dit betekent dat er minder op het netwerk van de school moet worden geïnstalleerd en dat er meer van de internetverbinding wordt gevraagd. Ook leermiddelen worden steeds meer via internet aangeboden. Om het voor de leerlingen duidelijker te maken, worden deze leermiddelen aangeboden via de SOMtoday ELO (elektronische leeromgeving). In 2014 hebben we deze ELO breed ingezet. Alle leerlingen hebben nu toegang tot deze elektronische leeromgeving. De implementatie en een goed gebruik van deze omgeving vraagt blijvend aandacht.

PR en communicatie

Dit schooljaar bestaat de school veertig jaar. Hieraan wordt in 2015 ruim aandacht gegeven. In 2014 hebben we er al aandacht aan geschonken bij de jaaropening, waarvan het thema was: 'Omzien in dankbaarheid en vooruitzien in vertrouwen'. Ook het kerstconcert in de Grote kerk te Gorinchem stond in het teken van het jubileum. Het logo is aangepast voor dit schooljaar.

Daarnaast wordt veel tijd besteed aan het onderhoud van de website; deze wordt dagelijks actueel gehouden.

Klachten

De gezamenlijke reformatorische scholen hebben een 'Klachtencommissie reformatorisch onderwijs'. Dit is een onafhankelijke commissie van deskundigen. In 2014 zijn bij deze klachtencommissie geen klachten gemeld die betrekking hebben op leerlingen van de Gomarus.

8. Financiële stand van zaken

Algemeen

Het jaar 2014 kan met een mooi resultaat van ruim €500.000 worden afgesloten. Dat stemt tot dankbaarheid. Zeker omdat enkele jaren terug de financiën er minder rooskleurig bijstonden. De wijziging in de NormJaarTaak (NJT) per augustus 2013 had in 2013 al een positief effect van €125.000 en in 2014 van nog eens €175.000. Van belang voor de financiën van 2014 was verder de vaststelling van de nieuwe cao. In deze cao zorgt naast de generieke verhoging van 1,2% ook de nieuwe regeling 'Leeftijdsefasebewust Personeelsbeleid' (LPB) voor een stijging van de kosten. In de begroting was een bedrag opgenomen voor 'nieuw beleid'. Mede vanwege de extra kosten van de nieuwe cao is hier echter geen invulling aan gegeven. Ten slotte was er nog een financiële meevaller, daar een ex-werknemer voor wie een WGA-voorziening was gevormd, is overgegaan naar een IVA-uitkering. Hierdoor kon de voorziening vrijvallen.

Aan de inkomsten kant was er een meevaller als gevolg van extra scholingsgelden die we ontvingen. Dit betrof zowel de 'Reformatorische Academische Opleidingschool' als de 'Professionele Leergemeenschap'.

8.1 Wijzigingen in de verslaggeving

Sinds de invoering van de Lumpsum financiering bestaat de mogelijkheid om een vordering op de overheid op te nemen. Van deze mogelijkheid hebben wij destijds gebruik gemaakt. Deze vordering heeft echter geen reële waarde, daar betaling door de overheid slechts kan plaatsvinden op het moment van opheffing van de organisatie. Daarom is besloten, in navolging van veel andere scholen, om deze vordering niet meer op te nemen. Het voordeel hiervan is dat de balans een reëler beeld geeft van de vermogenspositie en de ratio's van de school. Het betreft een bedrag van circa €730.000. Deze wijziging heeft nagenoeg geen consequenties voor de jaarlijkse exploitatie.

8.2 Nieuwe cao

In de maand april is een onderhandelaarsakkoord tot stand gekomen voor een nieuwe cao voor het Voortgezet Onderwijs. Deze nieuwe cao, met de naam cao VO 2014/2015, gaat in per 1 augustus 2014. De belangrijkste zaken uit de cao zijn:

- a) Een generieke salarisverhoging van 1,2% per 1 augustus. Mocht in het voorjaar van 2015 blijken dat de loonruimte, zoals deze door het kabinet zal worden vastgesteld, hoger is dan 1,2%, dan zal het gedeelte boven de 1,2% vanaf 1 januari 2015 ook worden toegekend.
- b) Een plan voor het aannemen en behouden van jonge docenten.
- c) Wijziging in de onderwijsplanning. Hierbij worden nadere regels gegeven hoe de urenverdeling van docenten gedurende het jaar moet worden ingevuld.
- d) Invoering van 'Leeftijdswaardering Personeelsbeleid' (LPB). Met de komst van deze regeling vervallen het trekkingsrecht, de leeftijdsuren voor het OOP en de BAPO-regeling. Nieuw is de regeling dat elk personeelslid jaarlijks de beschikking krijgt over een basisbudget van vijftig klokuren. Hiermee kunnen keuzes worden gemaakt die passen bij de levensfase en de persoonlijke situatie, die de duurzame inzetbaarheid vergroten. Daarnaast hebben oudere docenten recht op een aanvullend verlofbudget van maximaal 120 uur per jaar, zij het met een eigen bijdrage. Deze uren kunnen op diverse manieren worden opgenomen. Afhankelijk van de inschaling kunnen de uren worden uitbetaald. Daarnaast is het mogelijk om de uren van het basisbudget te kapitaliseren voor een bijdrage in de kinderopvang of het verhogen van de pensioenaanspraken. Ook bestaat de mogelijkheid om dit verlof te sparen, met een maximum van vier jaar. Voor de BAPO-regeling, die van toepassing is als iemand op 1 augustus 2014 52 jaar of ouder is, is een overgangsregeling vastgesteld.
- e) Er zijn nieuw afspraken gemaakt voor professionalisering. Het OP krijgt een basisbudget van 5% van de NormJaarTaak en jaarlijks een persoonlijk studiebudget van €600. Het OOP krijgt een basisbudget van 2,5% van de benoemingsomvang in tijd en een budget van €500.
- f) Ten slotte is het entreerecht aangepast, dit vervalt echter per 31 juli 2015.
- g) Vermindering van de zomervakantie met een week voor de docent. Deze week wordt gecompenseerd in verlof, verdeeld over het jaar, met behoud van bezoldiging.

Deze cao wijziging heeft een behoorlijke financiële impact. De extra kosten in 2014 zijn €100.000. De compensatie door de overheid is circa €25.000.

De kosten voor het jaar 2015 wordt geschat op €300.000. De verwachte compensatie door de overheid is circa €120.000. Per saldo dus een impact van €180.000.

Daar de uren onder d) ook kunnen worden gespaard, is aan het einde van 2014 een berekening gemaakt per personeelslid. De nog niet opgenomen of betaalde uren zijn als kosten opgenomen en op de balans geboekt als voorziening. In het verlengde hiervan is besloten om ook de resterende leeftijdsuren OOP en de nog niet opgenomen of uitbetaalde overuren op de balans als voorziening op te nemen.

8.3 Toelichting op de resultaten ten opzichte van de begroting

Zoals gewoonlijk zijn er veel gebeurtenissen die van invloed zijn op het uiteindelijke resultaat. Het voert te ver om ze allemaal te noemen. Daarom beperken we ons tot de grootste verschillen:

- a) Er zijn extra subsidies ontvangen ter versterking van de opleiding en professionaliteit van onze medewerkers. In totaal bijna €60.000.
- b) De impact van de nieuwe cao, zoals omschreven in 8.2, is ongeveer €75.000 meer dan begroot.
- c) De kosten van de nog op te nemen of uit te betalen overuren en leeftijdsuren, zoals omschreven in 8.2, zijn €45.000.
- d) De werkgeverslasten stegen met €50.000.
- e) Er werden verschillende nieuwe docenten benoemd. Daar het ging om jonge, beginnende docenten met een lage inschaling, gaf dit een besparing van €60.000.
- f) Er was een bedrag in de begroting opgenomen voor 'nieuw beleid' van €75.000, dat vrijvalt.

- g) De school is eigenrisicodragers voor de WGA. In 2014 kon een bedrag vrijvallen, omdat een medewerker inmiddels een IVA-uitkering ontvangt (€55.000). Daarnaast was het niet nodig om het begrote bedrag van €50.000 volledig aan de voorziening toe te voegen.
- h) De overige lasten zijn aanzienlijk lager: ICT circa €35.000, onder andere wegens minder consultancy's, de Beroepenschool waarvan de aanloopkosten lager waren dan gedacht: €25.000, de leerlingenzorg die minder zorg heeft ingekocht: €20.000 en tot slot de verschillende secties waar een strikt inkoopbeleid zijn vruchten lijkt af te werpen: €35.000.

De punten c, f en g hebben een incidenteel karakter; de punten b, d, en e een meer blijvend karakter; de punten a en h zijn een mix tussen die twee.

8.4 Overige ontwikkelingen

Functiemix

Om het imago van het leraarschap te verbeteren en de relatieve achterstand ten opzichte van het bedrijfsleven te verkleinen, is in 2009 door de overheid een meerjarig initiatief ontplooid om een groot aantal docenten een hogere functie te geven. Er zijn streefcijfers opgesteld waaraan een school moet voldoen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen scholen in de Randstad en scholen daarbuiten. Daar onze school nog juist binnen de randstadregio ligt, zijn de doelen hoger dan voor scholen buiten deze regio. Hiervoor wordt ook meer geld ontvangen. In het afgelopen jaar is een tool ter beschikking gekomen, waarmee de scholen kunnen berekenen in hoeverre de ontvangen en toegezegde gelden voldoende zijn om de doelen te behalen. Onze school komt uit op een haalbaarheidspercentage van circa 61%. Dat wil zeggen dat de toegezegde middelen slechts 61% van de uitgaven zullen dekken. Vandaar dat volgens de regels een aanpassing van de doelstelling heeft plaatsgevonden naar 61%. Op dit moment ligt het aantal benoemingen reeds boven de gewijzigde doelstelling. Gezien het natuurlijk verloop de komende jaren verwachten we op termijn op de doelstelling uit te komen. De betaling vindt plaats vanuit de hiervoor apart gezette gelden. Het is namelijk zo dat we tot op heden meer geld voor de functiemix ontvingen dan er uitgaven waren. Dit overschot wordt verantwoord onder de post kortlopende schulden. Jaarlijks wordt bekeken wat de uitgaven zijn voor de functiemix. Eenzelfde bedrag valt vervolgens vrij vanuit deze schuld en wordt verantwoord als baten.

Bouwkosten

Zoals bekend is, wordt op dit moment nagedacht over óf nieuwbouw en verbouw bij de school in Gorinchem óf nieuwbouw in Zaltbommel. Dit heeft uiteraard ook verregaande consequenties voor de financiën. Bij het schrijven van dit verslag (medio maart 2015) is nog geen beslissing genomen. Wanneer er gebouwd gaat worden in Gorinchem, dan zal een eigen bijdrage van de school worden gevraagd. Volgens de huidige plannen is deze bijdrage circa €750.000. Als de nieuwbouw in Zaltbommel doorgaat, ontstaat een geheel nieuwe situatie. De onderwijshuisvesting in de gemeente Zaltbommel is namelijk 'doorgedecentraliseerd'. Dit houdt in dat de gemeente Zaltbommel de gelden voor de onderwijshuisvesting direct doorgeeft aan de scholen. Vervolgens zijn de scholen zelf verantwoordelijk voor goede huisvesting conform de daarvoor geldende normen.

Prestatiebox

De 'prestatiebox' is een initiatief van de overheid om de kwaliteit van het onderwijs zichtbaar te verhogen. Daarvoor bestaat vanaf 2012 de regeling 'Actieplannen beter presteren en Leraar 2020 – een krachtig beroep!'. Deze regeling wordt ook wel genoemd 'Regeling Prestatiebox Voortgezet Onderwijs'. Hiervoor zijn extra gelden beschikbaar gesteld. Echter, tegelijkertijd legt de overheid vast wat zij daarvoor terug wil zien. Deze doelen zijn getoetst aan ons Strategisch beleidsplan. Hieruit blijkt dat deze parallel lopen aan elkaar, zodat nauwelijks aanpassing van het reeds uitgestippelde beleid nodig is.

Hieronder volgen de gebieden waar onze school extra aandacht aan besteedt.

- Leerlingen behalen goede prestaties op de kernvakken én worden breed gevormd:
 - hier wordt met name op Engels ingezet. Leerlingen komen gemiddeld twee niveaus (CVS) lager dan het landelijk gemiddelde vanuit de basisschool binnen. Er wordt extra aandacht aan gegeven door het aantal lessen uit te breiden. Daarnaast namen we deel aan een lectoraat Engels. Dit lectoraat is inmiddels opgevolgd door een Kenniskring.
- Opbrengstgericht werken. De plannen hierbij zijn:
 - structureel de opbrengsten blijven volgen;
 - extra examentrainingen (laten) geven;
 - extra lessen geven;
 - invoeren van nieuwe genormeerde toetsen;
 - cursussen/opleiden docenten;
 - schoolleiders professionaliseren.
- Omgaan met verschillen:
 - invoeren van plusklassen;
 - toekennen taakuren voor LD-docent in verband met differentiatie.
- Ambitieuze leercultuur:
 - nieuwe maatwerktrajecten starten;
 - vwo+ programma (vwo-top) (verder) uitrollen, ook naar de bovenbouw;
 - meerbegaafdheidsprofiel voor onze school aanvragen.
- Goed HRM-beleid:
 - bestaande personeelsdossiers reorganiseren en digitaliseren;
 - uitbreiden opvolgingsproces van functioneringsgesprekken;
 - vergroting van de zelfreflectie: niet sparen, maar sparren;
 - stimuleren van het volgen van deskundigheidsbevordering;
 - stimuleren om meerdere en/of hogere bevoegdheden te halen;
 - verbeteren tevredenheid van beginnende docenten.

8.5 De financiële positie

De financiële kengetallen (ratio's) zijn bedoeld als indicator voor hoe de school ervoor staat en om eenvoudig te kunnen vergelijken met andere scholen.

Financiële kengetallen

	Signalerings grens	2014	2013	2013 sector gemiddelde
Solvabiliteit 1	-	15%	5%	48%
Solvabiliteit 2	> 30%	54%	47%	59%
Liquiditeit	> 0,75	1,6	1,4	1,5
Rentabiliteit	0%	4,1%	5,4%	3,2%
Weerstandsvermogen	-	5,8%	1,8%	25,5%
Kapitalisatiefactor	< 35%	40%	35%	37%
Financieringsfunctie	-	13%	12%	
Transactieliquiditeit	-	18%	18%	
Financiële buffer	< 5%	9%	4%	

Solvabiliteit 1

Het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Solvabiliteit 2

Het eigen vermogen en de voorzieningen als percentage van het balanstotaal.

Liquiditeit

De vlottende activa in verhouding tot de kortlopende schulden.

Rentabiliteit

De verhouding tussen het resultaat en de totale inkomsten.

Weerstandsvermogen

Het eigen vermogen in verhouding tot de totale inkomsten.

Kapitalisatiefactor

Totaal kapitaal (excl. gebouwen en terreinen) in verhouding tot de totale inkomsten.

Financieringsfunctie

Investing in overige materiële vaste activa à 50% in verhouding tot de totale inkomsten.

Transactieliquiditeit

Kortlopende schulden in verhouding tot de totale inkomsten.

Financiële buffer

Kapitalisatiefactor -/- financieringsfunctie -/- transactieliquiditeit

Solvabiliteit

De overheid hanteert slechts één ratio voor de solvabiliteit, namelijk die waarbij de voorzieningen bij het eigen vermogen worden opgeteld (solvabiliteit 2). Zij heeft de norm gesteld op 30%. Als school zitten we hier, met 54%, ruim boven.

Liquiditeit

Door dit cijfer wordt getoond in hoeverre een organisatie aan zijn korte termijnverplichtingen kan voldoen. Deze norm is in 2013 naar boven bijgesteld en is van 0,50 naar 0,75 gegaan. We bevinden ons met 1,6 ruim boven deze norm. Dit heeft onder andere te maken met de leeftijd van de school. We hebben inmiddels gespaard voor groot onderhoud, dat echter tot nog toe minimaal is nodig geweest, maar dat over enkele jaren wel nodig zal zijn. Het is de verwachting dat deze ratio over enkele jaren weer zal dalen.

Rentabiliteit

In dit cijfer wordt de winstgevendheid uitgedrukt. De overheid hanteert hier een marge van 0-5%. Het hangt echter sterk af van de uitgangspositie om vast te stellen wat het streefpercentage moet zijn. Om het gewenste weerstandsvermogen op te bouwen, zullen er positieve rendementen moeten worden behaald. Maar ook om te voorkomen dat het gewenste weerstandsvermogen door de geldontwaarding vermindert, zullen er gemiddeld over de jaren positieve rendementen moeten zijn.

Weerstandsvermogen

Een belangrijk kengetal betreft het weerstandsvermogen. Dit is het vermogen dat beschikbaar moet zijn om de risico's die de school loopt op te kunnen vangen. Daar het resultaat van het afgelopen jaar positief was, stijgt ook het weerstandsvermogen. Op basis van de totale risico's zou het vermogen ruim 1 miljoen euro moeten zijn. Dit komt neer op een weerstandsvermogen van circa 8%. Momenteel ligt dat nog onder de 6%. Volgens de meerjarenbegroting zullen we het gewenste niveau in de loop van 2015 bereiken. In verband met de komende huisvestingsvraagstukken is dit ook zeer wenselijk.

Kapitalisatiefactor, financieringsfunctie, transactieliquiditeit en bufferfunctie

Dit zijn een aantal factoren die door de inspectie worden beoordeeld. De kapitalisatiefactor en de bufferfunctie zijn de belangrijkste. De andere twee zijn afgeleiden en zijn nodig om de bufferfunctie te kunnen berekenen. Voor de kapitalisatiefactor geeft de commissie Don als signaleringsgrens dat deze factor niet groter mag zijn dan 35% voor grote scholen en 60% voor kleine scholen. Wij zitten met onze 40% boven de norm die voor ons geldt. Hier zijn twee belangrijke oorzaken voor aan te wijzen:

- De gelden die nog beschikbaar zijn voor de functiemix staan op de rekening kortlopende schulden. De meeste andere scholen hebben deze kortlopende schuld niet, omdat zij niet in de randstadregio vallen of dit geld al in het exploitatieresultaat hebben opgenomen.
- We hebben een fors bedrag op onze onderhoudsvoorziening staan. Dit heeft te maken met de leeftijd van onze school. Er is inmiddels flink gespaard, maar echt groot onderhoud is tot nog toe niet nodig geweest. Dat heeft onder andere te maken met de eventuele nieuwbouw en verbouw bij ons huidige gebouw aan de Hoefslag.

Analyse van de kasstromen

In 2014 zijn de liquiditeiten verder toegenomen. De reden van de toename ligt voornamelijk in de toegenomen voorziening voor het meerjarenonderhoud, de nog niet bestede gelden voor de functiemix en de stijging van het weerstandsvermogen.

Treasury management

Het treasury management beschrijft het beleid van beleggen en belenen. Hierin is bepaald dat (tijdelijk) overtollige gelden risicoloos en op korte termijn worden weggezet. Per 1 januari 2010 is de nieuwe 'Regeling beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek 2010' van kracht geworden. In de loop van 2011 is het document voor de Gomarus hierop aangepast. Hiermee is formeel vastgelegd dat overtollige gelden voor korter dan drie maanden mogen worden weggezet bij instellingen met minstens een A-rating en voor langer dan drie maanden bij instellingen met minstens een AA-rating. In de loop van het jaar 2013 zijn we begonnen met het openen van spaarrekeningen bij de ABN AMRO bank en de ING Bank. In 2014 zijn onze (tijdelijk) overtollige gelden geplaatst op spaarrekeningen bij de Rabobank, de ABN AMRO bank en de ING Bank.

8.6 Bestemming resultaat

Het resultaat over 2014 is toegevoegd aan de algemene reserve. Deze reserve is vooral bedoeld om een voldoende groot weerstandsvermogen op te bouwen.

9. School en omgeving

Algemeen

De school staat niet op een eiland: zij heeft te maken met een eigen achterban, maar staat ook midden in de maatschappij. De leerlingen komen van basisscholen, gaan naar vervolgonderwijs of vinden een plaats op de arbeidsmarkt. De school werkt samen met andere scholen binnen de regio om ervoor te zorgen dat er onderwijs beschikbaar is dat aansluit bij de wensen van het bedrijfsleven. Ook heeft de school te maken met wet- en regelgeving. Kortom, de school staat midden in de maatschappij en vervult daar haar rol.

9.1 Bestuurdersoverleg reformatorisch voortgezet onderwijs

Op bestuursniveau (Colleges van Bestuur) vindt regelmatig overleg plaats tussen alle reformatorische VO-scholen in Nederland. Relatief gezien vormen de reformatorische scholen een kleine groep. Van de bijna zevenhonderd VO-scholen zijn er zeven reformatorisch, met in totaal 24 vestigingen en 23.000 leerlingen. Het bundelen van de krachten om de gezamenlijke belangen te behartigen, is een noodzaak. Daarnaast leert men van elkaar door onder andere collegiale visitaties en ontwikkelt men samen nieuwe lesmethoden. Gezamenlijk wordt ook gekeken naar de ontwikkelingen op langere termijn binnen het onderwijs, om zo in te kunnen spelen op kansen en bedreigingen. Regelmatig worden strategische thema's en verwachte wijzigingen in wet- en regelgeving besproken, al dan niet met deskundigen van buitenaf.

9.2 RPO (Regionaal plan onderwijsvoorzieningen)

In het onderwijs worden steeds meer zaken regionaal geregeld. Dit heeft te maken met het uitgangspunt van de overheid dat er regionaal een goede afstemming moet zijn. In de regio is men vaak veel beter in staat om onderwijs, huisvesting en aansluiting op arbeidsmarkt en vervolgonderwijs af te stemmen. Dit heeft onder andere geresulteerd in het decentraliseren van het huisvestingsbeleid. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de gemeenten. Sinds een aantal jaren is het mogelijk om een RPO te sluiten. In dit plan leggen scholen, gemeenten en bedrijfsleven hun plannen voor de langere termijn vast. In de regio Gorinchem is een RPO van kracht dat periodiek wordt geactualiseerd. In 2014 zijn geen wijzigingen in het RPO aangebracht.

9.3 GBO (Gorinchems besturenoverleg)

De besturen van de verschillende VO-scholen in Gorinchem behartigen gezamenlijk de belangen voor het onderwijs en voeren met de gemeente het gesprek over goed onderwijs. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre gebruikgemaakt kan worden van gezamenlijke voorzieningen, zoals gymzalen en sportterreinen. Een prominent onderwerp is de beschikbare en benodigde huisvesting. Daarnaast is de aansluiting van de VO-scholen op arbeidsmarkt en vervolgonderwijs een belangrijk thema. In dit overleg participeren de bestuurders van de VO-scholen in Gorinchem. Chr.J. Flikweert is voorzitter van dit overleg. In 2014 heeft het Integraal Huisvestingsplan (IHP) prominent op de agenda gestaan. Het voorstel van het GBO is uiteindelijk gekozen ten koste van het initiële voorstel van de gemeente. Dit is overigens in goed overleg met de gemeente tot stand gekomen.

9.4 Samenwerking leerlingenzorg

Op het gebied van de leerlingenzorg wordt zowel landelijk als regionaal samengewerkt. We maken deel uit van het landelijk reformatorisch samenwerkingsverband. Zeker gezien de ontwikkelingen rondom Passend Onderwijs, waarbij scholen een zorgplicht hebben voor alle leerlingen die binnen hun toelatingsbeleid passen, is regionale afstemming noodzakelijk. Gezien recente wetwijzigingen zal de samenwerking met de gemeenten ook toenemen, omdat een groot deel van de jeugdzorg op het bord van de gemeente is gekomen.

9.5 VO-raad

De VO-raad is de brancheorganisatie voor het voortgezet onderwijs waarvan nagenoeg alle scholen lid zijn, ook de reformatorische. Eén van de primaire doelen die deze raad zichzelf heeft gesteld, is verbetering van het imago van het onderwijs, zowel binnen de politiek als onder de bevolking. Ook wat betreft de kwaliteitsagenda en de cao speelt de VO-raad een belangrijke rol in het overleg met de overheid en de vertegenwoordigers van de werknemers. De ervaringen met de dienstverlening van de VO-raad zijn positief. De VO-raad maakt ook namens de branche afspraken met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In 2014 is een sectorakkoord gesloten tussen de VO-raad en het ministerie. Een groot deel van de afgesproken doelen past prima binnen de doelstellingen van het huidige Strategische beleidsplan van de Gomarus.

9.6 VGS (Vereniging voor gereformeerd schoolonderwijs)

De besturen van de reformatorische scholen voor basis- en voortgezet onderwijs zijn aangesloten bij de VGS. De VGS behartigt de belangen van deze scholen bij de overheid. Er is echter een verschuiving te zien van de belangenbehartiging door de besturenorganisaties naar de behartiging door de VO-raad. Niettemin is het van essentieel belang dat er qua identiteit een duidelijk geluid van de gezamenlijke besturen wordt gehoord. Door de Gomarus wordt beperkt gebruikgemaakt van de dienstverlening die de VGS ons biedt. Ook voor raden van toezicht neemt de VGS een dienstverlenende rol op zich. De VGS heeft, in samenwerking met de scholen, een identiteitsprofiel opgesteld dat door alle reformatorische VO-scholen wordt gebruikt.

9.7 Gemeente Gorinchem

Met de gemeente Gorinchem vindt op een aantal terreinen overleg plaats. Dit gebeurt binnen de LEA (Lokaal Educatieve Agenda). Daarnaast is er bilateraal overleg tussen de gemeente en de Gomarus, met name wat betreft huisvesting. In 2014 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld en door de gemeenteraad goedgekeurd.

10. Medezeggenschapsraad

Algemeen

In dit verslag blikt de Medezeggenschapsraad (MR) van de Gomarus terug op het schooljaar 2013-2014. Het blijft natuurlijk bij een vluchtige verkenning. Voor geïnteresseerden zijn de notulen van de gehouden vergaderingen via website en portal altijd inzichtelijk.

Bemensing

Dit schooljaar startten we met een deels vernieuwde ploeg: nieuw bij de ouders was dhr. C.J. Middelkoop, die dhr. P. Hoogendoorn en dhr. C.P. Havelaar terzijde ging staan. Bij de leerlingen was Yu-Lianne de Jong nieuw, naast Peter Reitsma en Pieter Aversch. De heer G.B. Ligthart kwam het bestaande team van de personeelsleden versterken; dit team bestaat uit de heren D. Blom (voorzitter), L.W. Both, J.D.A. de Braal, A.J. Kosten (vicevoorzitter) en mevr. C. de Leeuw-Zweistra (secretaris). Secretariële ondersteuning werd opnieuw verleend door mevr. J. Dorst.

In het voorjaar van 2014 moesten opnieuw verkiezingen worden gehouden; de termijn van vier jaar was voor een aantal leden verstreken. Vanuit de ouders werden geen tegenkandidaten ingediend, zodat de heren Hoogendoorn en Havelaar als herverkozen konden worden beschouwd. Op de zetels van de vertrekkende leerlingen Reitsma en Aversch zijn de leerlingen Bart Verhaar en Johran Maasland gekozen. Vanuit de personeelsgeleding koos dhr. Kosten ervoor zich niet meer verkiesbaar te stellen in verband met andere prioriteiten. In zijn plaats is dhr. W.A. de Kok gekozen. De heren Blom en Both en mevr. De Leeuw-Zweistra zijn herverkozen. De heer Blom behield zijn functie als voorzitter. Mevrouw De Leeuw-Zweistra heeft haar functie als secretaris overgedragen aan dhr. De Braal, die zich daarvoor beschikbaar stelde. De voornoemde wijzigingen zijn geëffectueerd bij de start van schooljaar 2014-2015.

Vergaderingen

De MR hield vijf reguliere vergaderingen, waarbij alle geledingen waren uitgenodigd. De geplande zesde vergadering is uiteindelijk besteed aan een 'heisessie', waarin we onder leiding van collega M.A. van der Meijden hebben nagedacht over onze visie als MR. De PMR vergaderde acht keer 'officieel', naast de vergaderingen in subcommissies of bijeenkomsten waarbij de directie niet aanwezig was. Als gesprekspartner was doorgaans de bestuurder Chr.J. Flikweert aanwezig. Waar de onderwerpen het vergden, schoven de directieleden J. de Deugd, A.W.A. ter Harmsel of C. van Rijswijk aan. De MR ervaart tijdens vergaderingen transparantie en ruimte om de directie kritisch te bevragen op (voorgenomen) beleid.

Onderwerpen

De agenda werd ook dit jaar voor een groot deel bepaald door zaken die door de wet zijn voorgeschreven, zoals formatieplan, begroting en jaarplanning. Toch leveren ook de stukken waarin verantwoording wordt afgelegd van gevoerd beleid op financieel, onderwijskundig of personeelsgebied vaak interessante besprekingen op. Daarnaast kunnen actuele zaken op de agenda komen, zoals de nieuwe onderwijs-cao. Er is uitgebreid overleg geweest tussen PMR en directie om de implementatie van de nieuwe cao zo goed mogelijk te laten verlopen. Uitgangspunt van de PMR was en is dat de mogelijkheden die de cao voor het personeel biedt zo onbeperkt mogelijk benut moeten kunnen worden, waarbij de PMR wel oog heeft voor de organisatorische kant binnen de school. In de cao wordt veel aandacht besteed aan werkdrukverlichting, en wat de PMR betreft moet dat ook de insteek zijn bij de implementatie hiervan.

Verder heeft de PMR opnieuw de vinger gelegd bij het punt mentoraat, dat uit de visitatie bij de zorg als te wisselend van kwaliteit naar voren kwam.

De MR heeft opnieuw meegedacht met de kwesties rond kleding en eerbaarheid. Positief vindt de MR dat de zogeheten 'leggingregel' is losgelaten en de focus weer komt te liggen bij eerbaarheid.

De school heeft het SOP (School Ondersteuningsplan) vastgesteld. Hierbij kwam wel de vraag naar voren of datgene wat beschreven staat wenselijk beleid of staand beleid is. Uiteraard kwam ook de opbrengstenkaart aan de orde. Over het algemeen zag die er goed uit (over een aantal details is doorgesproken).

Wat het dagboekje betreft dat uitgereikt is voor de dagopeningen was de MR van mening dat dit niet goed werkbaar was: het moet beter aansluiten bij alle leeftijden en niveaus van de leerlingen binnen de school.

De tevredenheidsonderzoeken (OTO, LTO en MTO) zijn besproken: de MR was wel tevreden met de uitkomsten van deze onderzoeken. De hygiëne in de school kwam uit het LTO als verbeterpunt. De directie heeft dit punt opgepakt door dagelijks extra schoonmaakrondes te houden.

De MR heeft zich ook gebogen over zijn eigen PR, met als doel de contacten met de achterbannen te versterken. Er is onder andere een logo gemaakt. Ook is ervoor gekozen om elke vergadering door één van de MR-leden kort na te laten vertellen in helder taalgebruik. Daarbij focussen we op de hoofdpunten van een vergadering en proberen we duidelijk naar voren te brengen wat de inbreng en de standpunten van de MR zijn. Deze verslagen worden indien mogelijk binnen een week op het portal gepubliceerd. We hebben de indruk dat we het werk van de MR beter onder de aandacht brengen. Elke geleding heeft iets voor haar PR bedacht.

Slot

Hoewel er ruimte is voor verschillen blijkt dat de (P)MR-leden goed in staat zijn eensgezind op te trekken. We denken dan ook, na vier jaar te hebben gefunctioneerd, dat de MR een waardevolle aanwinst voor de school is gebleken. We hopen ook komend schooljaar opnieuw op een goede samenwerking met CvB en directie en wensen daarnaast een evenwichtige stem namens onze achterbannen te mogen zijn.

B Toekomstige ontwikkelingen

1. Algemeen

Proces van begroten

Op de Gomarus zijn we al vele jaren gewend om een begroting en een meerjarenraming op te stellen. Dit betreft altijd het komende jaar tot in detail (begroting) en de volgende vier jaren op hoofdlijnen (raming). Om tot deze begroting/meerjarenraming te komen, wordt altijd eerst gekeken naar de leerlingenprognose voor de komende jaren. Deze leerlingenprognose wordt gebruikt om zowel de verwachte inkomsten als de benodigde formatie te berekenen. Deze formatie bepaalt uiteindelijk de hoogte van de salariskosten, die vaak 80% van de totale uitgaven behelzen. Ten slotte worden ook de overige inkomsten en uitgaven berekend. Dit gebeurt op basis van het afgelopen jaar, het lopende jaar, aangevuld met bekende wijzigingen in de toekomst. In de toelichting die wordt geschreven bij het begrotingsdocument wordt standaard toegelicht wat de uitgangspunten en de randvoorwaarden zijn, die hebben geleid tot de desbetreffende begroting.

Begroting/meerjarenraming 2015 – 2017

De jaren tot en met 2012 waren financieel gezien moeilijke jaren. In 2013 heeft een kentering plaatsgevonden. Diverse bezuinigingen zijn doorgevoerd om de financiële situatie te verbeteren. De meest ingrijpende hiervan was de aanpassing van de NormJaarTaak van de docenten met ingang van het schooljaar 2013-2014. In 2013 zijn als gevolg van het Nationaal Onderwijsakkoord en het Herfstakkoord extra middelen ontvangen. In 2014 zijn diverse extra bedragen ontvangen om de professionaliteit te vergroten.

Ook de komende jaren worden positieve resultaten verwacht. Hierbij moeten echter twee kanttekeningen worden geplaatst:

- Met een eventuele nieuwbouw en verbouw is geen rekening gehouden. We zullen er echter wel van uit moeten gaan dat hierdoor de begrote exploitatie lager zal worden. Wanneer en hoeveel is echter op dit moment nog niet bekend.
- Ook de mogelijkheid dat het bekostigingsstelsel wordt aangepast, is buiten beschouwing gelaten. We weten niet wanneer dit wordt ingevoerd, terwijl er ook heel veel onzekerheid is over de impact hiervan op onze school.

In het algemeen kan worden gesteld dat de meerjarenraming opgesteld wordt zonder rekening te houden met de inflatie. Allereerst zien we al een aantal jaren dat de inflatie vrij laag is; anderzijds is de verwachting dat de inflatie aan de kostenkant zal worden gecompenseerd door een inflatiecorrectie aan de inkomstenkant. Al moet wel worden bedacht dat dit geen automatisme meer is.

Voor een meer gedetailleerde uitwerking van de begroting/meerjarenraming verwijzen wij naar ons document 'Begroting 2015; Meerjarenraming 2016-2019'.

De begroting/meerjarenraming cijfers

A1 Kengetallen				
Kengetal (stand 31/12)	2014	2015	2016	2017
Personele bezetting in FTE				
- Management/directie *	6,3	6,3	6,3	6,3
- Onderwijzend personeel	111,7	112,5	111,6	112,4
- Overige medewerkers	36,5	36,1	36,1	36,1
Totaal	154,5	154,9	154,0	154,8
Leerlingenaantal	1770	1774	1757	1773
* Dit is inclusief het CvB (1,0 fte) en het secretariaat (2,5 fte)				

Om te komen tot de prognose van de leerlingen wordt gebruikgemaakt van de bekende populatie op de basisscholen waarvan wij historisch gezien de meeste leerlingen betrekken. Op basis van de instroom van de laatste drie jaren berekenen we wat ons aandeel van die leerlingen zal zijn. De personele bezetting van management, directie en overige medewerkers is op korte termijn niet afhankelijk van het leerlingenaantal. Dit in tegenstelling tot het onderwijzend personeel. Hoewel uiteraard niet één op één, toch is de relatie tussen het leerlingenaantal en het aantal docenten vrij hoog.

A2 Balans 2014 - 2017					
1	Activa	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017
		EUR	EUR	EUR	EUR
	<u>Vaste activa</u>				
1.1	Immateriële vaste activa	0	0	0	0
1.2	Materiële vaste activa	1.284.167	1.192.167	1.176.167	1.160.167
1.3	Financiële vaste activa	0	0	0	0
	Totaal vaste activa	1.284.167	1.192.167	1.176.167	1.160.167
	<u>Vlottende activa</u>				
1.4	Vorraden	0	0	0	0
1.5	Vorderingen	193.206	198.206	198.206	198.206
1.6	Effecten	0	0	0	0
1.7	Liquide middelen	3.741.055	4.424.055	3.804.055	4.223.055
	Totaal vlottende activa	3.934.261	4.622.261	4.002.261	4.421.261
	Totaal activa	5.218.428	5.814.428	5.178.428	5.581.428
2	Passiva	31-12-2014	31-12-2015	31-12-2016	31-12-2017
		EUR	EUR	EUR	EUR
2.1	Eigen vermogen	766.158	1.211.158	1.538.158	1.747.158
2.2	Voorzieningen	2.033.904	2.168.904	1.275.904	1.560.904
2.3	Langlopende schulden	0	0	0	0
2.4	Kortlopende schulden	2.418.366	2.434.366	2.364.366	2.273.366
	Totaal passiva	5.218.428	5.814.428	5.178.428	5.581.428

Toelichting bij post: Materiële vaste activa

De prognose hiervan is gebaseerd op de investeringsbegroting zoals die is vastgesteld in de begroting/meerjarenraming.

Toelichting bij post: Vorderingen

Deze blijft redelijk constant en varieert zeer beperkt door de jaren heen, afhankelijk van het tijdstip van het versturen van de facturen naar de ouders.

Toelichting bij post: Liquide middelen

Deze kunnen worden gezien als het resultaat van de ontwikkeling van de andere balansposten.

Toelichting bij post: Eigen vermogen

De exploitatieresultaten worden in de betreffende jaren toegevoegd aan de algemene reserve. Hierdoor zal het weerstandsvermogen verder groeien en het tot doel gestelde bedrag (circa €1.100.000) bereiken en mogelijk overtreffen. Hierbij moet worden bedacht dat er enkele grote risico's zijn waardoor deze groei van het eigen vermogen waarschijnlijk niet zal worden gehaald. Deze zijn:

- de grote mate van onzekerheid over de nieuwbouw en verbouw in Gorinchem of de nieuwbouw in Zaltbommel; de kans is echter groot dat er een eigen bijdrage vanuit de school zal moeten komen;
- het nieuwe bekostigingsstelsel dat mogelijk wordt ingevoerd, waardoor de exploitatie €300.000 lager kan uitvallen.

Toelichting bij post: Voorzieningen

De voorzieningen kennen een gelijkmatige op- en afbouw over de jaren heen. De uitzondering hierop zijn de uitgaven voor groot onderhoud. Deze zijn begroot op basis van het opgestelde meerjarenonderhoudsplan. De grote uitgaven, die de sterke daling in het jaar 2016 veroorzaken, zijn:

- a) een grondige renovatie van de pleinen rondom de school (€165.000);
- b) het aanbrengen van een nieuwe laag dakbedekking (€265.000);
- c) het vervangen van de vloerbedekking (€120.000);
- d) het vervangen van lampen, armaturen en andere elektrische installaties (€170.000).

Toelichting bij post: Kortlopende schulden

Deze loopt in 2014 nog op, maar zal naar verwachting in de jaren daarna weer lager worden. Dit is het gevolg van het feit dat vanaf 2015 per saldo meer geld uit het fonds voor de functiemix zal worden betaald dan dat er binnenkomt.

A2 Staat van baten en lasten 2014-2017

Baten		2014	2015	2016	2017
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
3.1	Rijksbijdragen	12.669.613	13.611.000	13.675.000	13.677.000
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	38.935	39.000	21.000	11.000
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden				
3.4	Baten in opdracht van derden				
3.5	Overige baten	<u>490.656</u>	<u>223.000</u>	<u>223.000</u>	<u>190.000</u>
Totaal baten		13.199.204	13.873.000	13.919.000	13.878.000
Lasten		2014	2015	2016	2017
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
4.1	Personeelslasten	10.533.617	11.156.000	11.319.000	11.401.000
4.2	Afschrijvingen	589.863	622.000	616.000	616.000
4.3	Huisvestingslasten	801.580	812.000	812.000	812.000
4.4	Overige lasten	<u>795.072</u>	<u>890.000</u>	<u>890.000</u>	<u>890.000</u>
Totaal lasten		12.720.132	13.480.000	13.637.000	13.719.000
Saldo baten en lasten		479.072	393.000	282.000	159.000
HR	Gerealiseerde herwaardering				
5	Financiële baten en lasten	56.728	52.000	45.000	50.000
6	Belastingen				
7	Resultaat deelnemingen				
8	Aandeel derden in resultaat				
9	Buitengewoon resultaat				
Totaal resultaat		<u>535.800</u>	<u>445.000</u>	<u>327.000</u>	<u>209.000</u>

Toelichting bij post: Rijksbijdragen

De Rijksbijdragen zijn berekend met behulp van de leerlingenprognose. Daarnaast is rekening gehouden met aangekondigde bezuinigingen en verruiming van subsidies. Vanaf augustus 2014 worden de bedragen vanuit het Reformatorisch Samenwerkingsverband voor zorgleerlingen (Passend Onderwijs) als 'Rijksbijdrage' getoond in plaats van 'overige baten'. Deze gelden zullen de komende jaren verder toenemen.

Toelichting bij post: Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Dit betreft de vergoeding die de gemeente verstrekt bij uitbreiding van het leerlingenaantal voor de eerste inrichting. Daar het in dit geval gaat over inventaris die wordt afgeschreven, zal dit bedrag in de loop van de jaren steeds lager worden, omdat de kosten bij vervanging voor rekening van de school komen.

Toelichting bij post: Overige baten

De afname in 2015 is het gevolg van:

- het afbouwen van de ondersteuning door de Stichting Vermogensbeheer voor het vak Engels (€25.000);
- in 2014 zijn subsidies ontvangen voor de 'Reformatorische Academische Opleidingschool' en de 'Professionele Leergemeenschap' (€60.000);
- vanaf augustus 2014 worden bedragen vanuit het Reformatorisch Samenwerkingsverband voor zorgleerlingen (Passend Onderwijs) niet meer als 'Overige baten', maar als 'Rijksbijdrage' getoond (€175.000).

Toelichting bij post: Personeelslasten

Deze post wordt berekend op basis van het formatieplan. Vervolgens wordt in elk jaar de periodiek van augustus toegevoegd. Daarnaast wordt gekeken naar de meer incidentele vormen van belonen als overuren, kosten van de functiemix enz., om zo tot een totaalbedrag van de salariskosten te komen.

Toelichting bij post: Afschrijvingen

Deze wordt berekend op basis van de investeringsbegroting. De post laat het eerste jaar een stijging zien. Dit wordt veroorzaakt doordat we verwachten dat er komend jaar meer methoden zullen moeten worden vervangen. Wel zien we dat er flink wat meubilair boekhoudkundig is afgeschreven, dat de eerste jaren echter nog niet hoeft te worden vervangen. Op de wat langere termijn moet dit wel gebeuren, met als gevolg dat deze kosten weer zullen stijgen.

Toelichting bij post: Huisvestingslasten

We verwachten dat deze kosten de komende jaren ongewijzigd zullen blijven.

Toelichting bij post: Overige lasten

De stijging van deze post komt voornamelijk uit de ICT-kosten, die de komende jaren sterk toenemen vanwege digitalisering van lesmethoden en het feit dat steeds meer software via de 'cloud' beschikbaar wordt gesteld.

Toelichting bij post: Financiële baten en lasten

Deze fluctueert in grote lijnen met de liquiditeit. Hierbij is uitgegaan van de huidige rentestand.

2. Overige rapportages

Aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Algemeen

Na de invoering van het bestuur en toezichtmodel is binnen de school meer aandacht gekomen voor de risicobeheersing. Dit is ook logisch als we bedenken dat de Raad van Toezicht verder afstaat van de dagelijkse gang van zaken en grotendeels afhankelijk is van de rapportage vanuit de school.

In 2011 is een Strategisch beleidsplan opgesteld. Dit beleidsplan geeft aan wat we binnen een tijdsbestek van vier tot zes jaar willen bereiken. Dit beleidsplan is ook de basis voor de rapportages aan de Raad van Toezicht. In de maanden oktober en februari wordt uitgebreid stilgestaan bij de ontwikkelingen binnen de school. In de maand oktober wordt met name gekeken naar de onderwijskundige kant, in het voorjaar wordt verslag gedaan over de ontwikkelingen wat betreft 'Personeel en Organisatie'. Daarnaast wordt in de maand december de begroting/meerjarenraming vastgesteld en in de maand april/mei het financiële jaarverslag. Per kwartaal wordt gerapporteerd over de financiële ontwikkelingen binnen de school en per maand is er een beperkte rapportage over de ontwikkeling van de formatie en de liquiditeit. Deze rapportages en de besprekingen hierover, zowel binnen de directie en CvB als met de RvT, vormen de basis om het beleid waar nodig bij te stellen.

Risicoanalyse

In 2011 is begonnen met een uitgebreide risicoanalyse. De risico's zijn vastgesteld en de mogelijke gevolgen zijn in kaart gebracht. Elk risico heeft ook een 'eigenaar' gekregen. Daarnaast zijn de beheersmaatregelen toegevoegd. Als laatste zijn ook het belang en de ernst van de consequenties vastgesteld, waaronder de financiële impact. Uit de analyse

blijkt dat het totaal van de risico's kan oplopen tot een bedrag van circa €1.100.000. Deze risicoanalyse wordt, tegelijk met de begroting, behandeld door de Raad van Toezicht, nadat deze eerst in de directievergadering is besproken en door het CvB is vastgesteld.

Interne beheersing

De interne risicobeheersing- en controlesystemen worden regelmatig geëvalueerd. We beseffen dat de interne beheersing geen absolute zekerheid biedt. Wel is het zo dat er tot op heden geen indicaties zijn dat de opzet van deze systemen niet adequaat zou zijn. Dit punt verdient blijvende aandacht, waarbij we ook de komende jaren de opzet en de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen continue blijven beoordelen en waar mogelijk verbeteren. Al naar gelang waar nodig zal hierbij ook gebruikgemaakt worden van externen.

In het jaar 2014 is een inventarisatie gedaan naar de autorisaties, de beveiliging en het omgaan met privacygevoelige data. Enkele aanpassingen zijn gedaan op basis van deze inventarisatie.

Als laatste kunnen hier nog worden genoemd de rapportages vanuit kwaliteitszorg. In de loop van 2013 is een kwaliteitsdashboard ontwikkeld. Hiermee kunnen de onderwijsresultaten door zowel teamleiders als directie op de voet worden gevolgd.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Uit de risicoanalyse blijkt dat er drie risico's worden aangemerkt, waarbij zowel de kans dat het zich voordoet en het belang voor onze school 'groot' kunnen worden genoemd.

- Het eerste risico benoemt het gevaar dat we op termijn geen eigen toelatings- en/of benoemingsbeleid meer kunnen voeren (aanschaffing of inperking van artikel 23 van de grondwet). Dit zou eventueel consequenties kunnen hebben voor de bekostiging. Passende maatregelen hiertegen zijn moeilijk te nemen. Wel is er een nauw contact met de politiek, met name via het bestuurdersoverleg en de VGS.
- Een tweede risico betreft de resultaten van het vak Engels. Deze zijn al vele jaren een punt van zorg. Binnen de school is hier blijvend aandacht voor. Inmiddels zijn vele acties opgestart. Zij worden gemonitord door de directeur onderwijs op de voortgang en de effecten hiervan.
- Het derde risico betreft het leerlingenvervoer. Er zijn op dit moment 250-300 leerlingen die gebruikmaken van het leerlingenvervoer. We merken bij een aantal ouders dat de kosten hiervan steeds vaker een struikelblok vormen. Dit zou kunnen leiden tot een afname van het aantal leerlingen. Om dit probleem het hoofd te bieden, zijn we in gesprek met collega-scholen om te zien of we gezamenlijk een oplossing kunnen vinden. Daarnaast heeft de Stichting Vermogensbeheer al enkele malen een gift gegeven. Ook is deze begonnen om een bestemmingsreserve op te bouwen voor vervoerskosten.

Daarnaast blijft de aankondiging van het nieuwe bekostigingsstelsel een grote onzekerheid voor onze school. De twee berekeningen die er zijn, laten beide zien dat onze school circa €300.000 minder inkomsten zal ontvangen. Beide berekeningen zijn echter inmiddels van tafel, maar de onzekerheid blijft.

Ook de toekomstige nieuwbouw en verbouw brengt uiteraard de nodige onzekerheden en risico's met zich mee. Daar dit als een afzonderlijk project wordt gezien, zal hieraan verder geen aandacht worden geschonken.

C ***Verslag Raad van Toezicht***

Inleiding

In 2009 is voor de Gomarus scholengemeenschap te Gorinchem op basis van de Good Governance code voor het onderwijs het Raad van Toezicht (RvT)-model ingevoerd. De school wordt bestuurd door een eenhoofdig College van Bestuur (CvB). De Raad van Toezicht houdt toezicht op het bestuur. Deze constructie is vastgelegd in de statuten van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem, het Reglement Bestuur van de Stichting en het Reglement Toezicht van de Stichting.

In artikel 26 van het Reglement Toezicht van de Stichting is bepaald dat de Raad van Toezicht een jaarlijkse verantwoording aflegt door middel van een schriftelijk verslag, dat toegevoegd wordt aan het jaarverslag van de Stichting. In dit verslag dient de Raad van Toezicht te vermelden:

- a. de samenstelling van de RvT en de wijzigingen daarin, met namen, titels, leeftijd, beroep en voor de onderwijsinstelling van belang zijnde nevenfuncties van de leden;
- b. de positie die de leden van de RvT innemen op het rooster van aftreden (eerste benoeming, herbenoeming en datum van aftreden);
- c. de beoordeling van de doelrealisatie en van de invulling van de maatschappelijke taakstelling;
- d. de door de RvT verrichte werkzaamheden;
- e. kernpunten van de aan de orde gekomen zijnde onderwerpen;
- f. de kwaliteit en de deskundigheidsbevordering van de RvT;
- g. zijn honorering.

Met dit verslag geeft de RvT uitvoering aan deze verplichting. In dit verslag wordt de volgorde uit artikel 26 van het Reglement Toezicht gevolgd.

De taken van de RvT kunnen worden samengevat in een drietal hoofdfuncties:

1. toezichthouder op het CvB;
2. klankbord voor het CvB;
3. werkgever van het CvB.

Naast de verplichte onderdelen van het jaarverslag wordt in dit verslag ook verantwoording afgelegd van de wijze waarop het intern toezicht in 2014 inhoudelijk heeft gefunctioneerd. Dit laatste element is aan het jaarverslag toegevoegd op advies van de Inspectie voor het Onderwijs, waarmee een afvaardiging van de RvT in 2012 een gesprek heeft gevoerd.

I. Verantwoording activiteiten Raad van Toezicht in 2014 aan de hand van het Reglement Toezicht

A. De samenstelling van de RvT en de wijzigingen daarin, met namen, titels, leeftijd, beroep en voor de onderwijsinstelling van belang zijnde nevenfuncties van de leden.

Op 31 december 2014 was de samenstelling van de Raad van Toezicht als volgt:

Voorzitter: T.A. Stoop.

Leeftijd: 46 jaar.

Beroep: (voorzitter van de) raad van bestuur van Cedrah, een reformatorische instelling voor wonen, zorg en welzijn in de provincies Zeeland en Zuid-Holland.

Nevenfuncties: voorzitter van de raad van toezicht van het landelijk samenwerkingsverband passend onderwijs voor reformatorisch primair onderwijs (Berséba).

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Vicevoorzitter: B. Verhoeve.

Leeftijd: 58 jaar.

Beroep: directeur diverse handelsondernemingen.

Nevenfuncties: bestuurslid VIV (Vereniging Verbrandingsmotoren), lid steunfractie SGP gemeente Molenwaard.

Portefeuille: algemeen bestuurlijk/samenleving.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Secretaris: mr. P. Hugense.

Leeftijd: 59 jaar.

Beroep: juridisch adviseur gemeente Molenwaard.

Nevenfuncties: voorzitter klachtencommissie Lelie zorggroep, voorzitter bestuur Plaatselijke Kiesvereniging SGP Graafstroom, bestuurslid Gemeentelijke Kiesvereniging SGP Molenwaard, voorzitter klachtencommissie medewerkers Sirjon.

Portefeuille: juridisch specialisatie onderwijs/arbeid.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

Overige leden:

Ing. J.C. van Dam.

Leeftijd: 65 jaar.

Beroep: gepensioneerd sectordirecteur Techniek&ICT en coördinator CMT Hoornbeek College te Amersfoort.

Nevenfuncties: voorzitter plaatselijke kiesvereniging SGP.

Visitor Protestantse Kerk in Nederland.

Portefeuille: onderwijssector/onderwijs vakinhoudelijk/onderwijskwaliteit.

Kerkgenootschap: Protestantse Kerk in Nederland.

H. van Snippenberg.

Leeftijd: 57 jaar.

Beroep: teamleider Financiële Sturing en Ontwikkeling Politie.

Nevenfuncties: geen.

Portefeuille: organisatie/medewerkers.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

A.C. Speksnijder.

Leeftijd: 61 jaar.

Beroep: mede-eigenaar/directeur administratiekantoor.

Nevenfuncties: geen.

Portefeuille: financieel/economisch/financiering onderwijs.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

P. van Hartingsveldt.

Leeftijd: 65 jaar.

Beroep: gepensioneerd sectordirecteur/voorzitter directieteam Hoornbeek College te Amersfoort.

Nevenfuncties: geen.

Portefeuille: huisvesting/facilitair/vastgoed.

Kerkgenootschap: Gereformeerde Gemeenten.

B. De positie die de leden van de RvT innemen op het rooster van aftreden (eerste benoeming, herbenoeming en datum van aftreden).

Op grond van artikel 9 van de statuten van de Stichting treedt een lid van de Raad van Toezicht volgens rooster, doch uiterlijk vier jaar na zijn benoeming, af. Een lid van de RvT is volgens de statuten eenmaal herbenoembaar. Een tussentijds benoemd lid van de Raad van Toezicht neemt op het rooster van aftreden de plaats van zijn voorganger in. Deze laatste bepaling zou in de praktijk tot gevolg kunnen hebben dat een tussentijds benoemd lid van de Raad van Toezicht (veel) korter dan acht jaar kan functioneren.

Om die reden heeft de Raad van Toezicht, na verkregen goedkeuring van de ledenvergadering van de vereniging, besloten in de statuten een bepaling op te nemen die inhoudt dat, als een lid niet meer herbenoembaar is, toch eenmalig een nieuwe benoeming kan plaatsvinden indien naar het oordeel van de Raad van Toezicht bijzondere omstandigheden dit rechtvaardigen. Hiervoor is wel voorafgaand overleg met het Verenigingsbestuur nodig.

De Raad van Toezicht heeft besloten deze bepaling toe te passen ten aanzien van de heer ing. J.C. van Dam. Hij heeft in 2010 tussentijds de plaats ingenomen van de heer mr. M.J.S.J. Müller en zou op grond van de oorspronkelijke versie van de statuten in 2015 aftredend en niet meer herbenoembaar zijn. Dit zou betekenen dat zijn totale zittingsperiode slechts vijf jaar zou bedragen. Vanwege zijn zeer gewaardeerde deskundige inbreng vanuit de portefeuille onderwijszaken zou de Raad van Toezicht het bijzonder betreuren dat hij al na vijf jaar zou moeten vertrekken. Vandaar dat ervoor gekozen is hem eind 2014 voor een periode van drie jaar te herbenoemen. Zijn totale zittingstermijn bedraagt dan D.V. per saldo ook acht jaar.

Het rooster van aftreden ziet er dan als volgt uit:

Ing. J.C. Van Dam: aftredend in D.V. 2018, niet herbenoembaar
P. van Hartingsveldt: aftredend in 2015, herbenoembaar tot 2019
Mr. P. Hugense: aftredend in 2016, niet herbenoembaar
H. van Snippenberg: aftredend in 2016, niet herbenoembaar
A.C. Speksnijder: aftredend in 2017, niet herbenoembaar
T.A. Stoop: aftredend in 2017, niet herbenoembaar
B. Verhoeve: aftredend in 2015, niet herbenoembaar.

C. De beoordeling van de doelrealisatie en van de invulling van de maatschappelijke taakstelling.

Het doel van het door de RvT uit te oefenen toezicht is vastgelegd in artikel 3 van het Reglement Toezicht. Dit artikel luidt als volgt:

Artikel 3 Doel van het toezicht

1. Doel van het toezicht is te toetsen of en daardoor te bevorderen dat het CvB het doel van de onderwijsinstelling effectief en efficiënt realiseert.
2. Het toezicht richt zich eveneens op het realiseren van maatschappelijke doelen, die door de onderwijsinstelling zijn vastgesteld dan wel door de overheid in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven, voor zover deze niet in strijd zijn met de grondslag van de Stichting en voor zover deze door de Stichting zijn geaccepteerd. Tevens is het CvB gehouden zich aan de door de Stichting geaccepteerde branchecodes te houden.
3. Het toezicht richt zich op het realiseren van doelen op strategisch en beleidsmatig niveau, ten aanzien van het onderwijs, de onderwijsinstelling en de leiding (management), met aandacht voor de identiteit, het bestuur, de kwaliteitsaspecten van het onderwijs en de school, de tevredenheid van de leden van de Vereniging en de ouders/verzorgers van de leerlingen, de personeelstevredenheid, de zorg voor de leerlingen, de financiering en het financiële beheer.

In het verslagjaar heeft de RvT aan deze aspecten in zijn vergaderingen regelmatig aandacht besteed. Door het toebedelen van portefeuilles aan de leden van de Raad, wordt beoogd de doelrealisatie zo optimaal mogelijk te verwezenlijken. De volgende profielen/portefeuilles zijn in de RvT vertegenwoordigd: algemeen bestuurlijk/samenleving, onderwijssector/onderwijs vakinhoudelijk/ onderwijskwaliteit, organisatie/medewerkers, financieel/economisch/financiering onderwijs, juridisch specialisatie onderwijs/arbeid en huisvesting/facilitair/vastgoed. De agenda van de vergaderingen van de Raad is zo ingericht, dat al deze onderwerpen daarin aan de orde komen. Op de agenda wordt aangegeven wat de taak van de RvT is m.b.t. het

desbetreffende onderwerp. Een onderwerp kan geagendeerd zijn om de RvT te informeren, in het kader van de toezichthoudende taak van de RvT, ter goedkeuring door de RvT of ter vaststelling.

Klankbordfunctie Raad van Toezicht

Naast zijn functies als toezichthouder en werkgever van het College van Bestuur, heeft de Raad van Toezicht ook een klankbordfunctie voor het College van Bestuur. In het verslagjaar hebben enkele leden van de RvT zitting gehad in klankbordgroep m.b.t. een onderzoek van doorlopende leerlijnen vmbo-mbo. Daarnaast krijgt de klankbordfunctie uiteraard ook gestalte in de reguliere vergaderingen van de RvT met het CvB.

D. De door de RvT verrichtte werkzaamheden.

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht vijf keer regulier vergaderd. Daarnaast is een afzonderlijke themavergadering met het Verenigingsbestuur, het College van Bestuur en de directie belegd over het thema media-educatie. Voor deze bijeenkomst waren ook de leden van de werkgroep 'Media-educatie' uitgenodigd. Dit keer werd een lezing verzorgd door een externe spreker, te weten mevr. dr. J. Pardoen over ontwikkelingen in de media-educatie. Mede dankzij de inbreng van deze spreker was sprake van een boeiende avond, waarin een geanimeerde gedachtewisseling plaatsvond.

Identiteit van de school

De Raad van Toezicht kent een drietal reguliere contactmomenten met het Verenigingsbestuur (VB). Het gaat hier om het gesprek tussen de voorzitters van RvT en Verenigingsbestuur dat eenmaal per jaar plaatsvindt, de jaarlijkse themabijeenkomst tussen RvT en Verenigingsbestuur, waarin het besproken thema meestal een directe relatie heeft met de identiteit van de school en een gesprek tussen een delegatie van de RvT en het Verenigingsbestuur naar aanleiding van het jaarverslag van de RvT. Dit laatste gesprek heeft plaatsgevonden op 13 maart 2014. Op die datum heeft een delegatie uit de Raad van Toezicht, bestaande uit de voorzitter en de portefeuillehouder Financiën, in de vergadering van het Verenigingsbestuur een toelichting gegeven op en vragen beantwoord over het jaarverslag van de RvT.

Tijdens de genoemde contactmomenten is het toezicht op de identiteit een vast onderdeel van het gesprek. Op deze wijze kan de RvT gestalte geven aan het toezicht op de identiteit van de school.

In het verslagjaar bracht het College van Bestuur rapport uit aan de Raad van Toezicht met betrekking tot de identiteit over het schooljaar 2013-2014. Dit rapport dient ter verantwoording aan de RvT van het door het CvB gevoerde beleid m.b.t. de identiteit van de school. In dit rapport brengt het CvB verslag uit over de opvolging van de adviezen van het Verenigingsbestuur aan het CvB m.b.t. de identiteit. Vast onderdeel van dit rapport zijn de rapportages over het gevoerde benoemings- en toelatingsbeleid. Verder wordt in het rapport over het schooljaar 2013-2014 o.m. ingegaan op de terugkoppeling vanuit het VB naar de RvT m.b.t. de visitaties van een aantal vaksecties (in dit schooljaar de secties Duits, handel en verkoop en maatschappijleer). Naast de in 2013 gehouden themavergadering van VB, RvT, CvB en directie over de gevolgen van een open toelatingsbeleid voor de Gomarus, wordt in het rapport ook ingegaan op de bijeenkomst met kerkenraden over de 'De invloed van de kerk als medeopvoeder'. In het rapport wordt verder aandacht besteed aan de structurele bezinning m.b.t. de identiteit binnen het VB d.m.v. de bespreking van een boek met een aantal teksten van Calvijn over onderwijs en opvoeding, aandacht besteden aan de begrijpelijkheid voor leerlingen van de meditatie bij de jaaropening, het gehouden gesprek met een ouder over identiteitsgerelateerde zaken, de vertaling van de VGS-notitie over homoseksualiteit naar de context van de Gomarus, leerlingenvervoer vanuit de regio Sprang-Capelle, het kledingbeleid van de Gomarus en de wijze waarop op de Gomarus wordt omgegaan met moderne literatuur.

Lesbezoeken

Op 24 april 2014 heeft een delegatie van twee leden van de RvT, onder wie de portefeuillehouder onderwijs, een aantal lesbezoeken afgelegd. Er werden vier lessen in verschillende vakken bijgewoond. De delegatie heeft in de eerstvolgende RvT-vergadering een positief verslag uitgebracht over de bijgewoonde lessen. Hierbij werd onder meer gewezen op het grote verschil in groepen, zoals een vwo-klas en een vmbo-klas, de inzet van de docenten, de betrokkenheid en het gedrag van de leerlingen en de goede docent-leerling relatie.

Eigen werkzaamheden van de Raad van Toezicht

In elke vergadering van de Raad wordt aandacht besteed aan de eigen werkzaamheden van de Raad van Toezicht, zoals dat in artikel 16 van het Reglement Toezicht is voorgeschreven.

Uiteraard kwamen in het verslagjaar in de vergaderingen de onderwerpen aan de orde die op grond van de statuten van de Stichting en het Reglement Toezicht jaarlijks besproken dienen te worden. Hierbij gaat het om de volgende onderwerpen:

1. het bespreken van:
 - a. de invulling van de maatschappelijke taak van de school;
 - b. de positie van de school;
 - c. de strategie en het beleid van de school;
 - d. de analyse van het risico dat aan de school verbonden is;
 - e. het schoolplan (inmiddels: strategisch beleidsplan);
 - f. de jaarplannen;
 - g. de begroting;
 - h. de jaarverslagen;
 - i. de jaarrekeningen.
2. het bespreken van de eigen visie op de doelen van het toezicht;
3. de opdracht aan de externe accountant verlenen en formuleren;
4. het jaarverslag en de jaarrekening bespreken met de externe accountant;
5. het evalueren van de strategie en het beleid van het CvB;
6. het evalueren van het functioneren en de samenstelling van het CvB en de relatie tussen RvT en CvB;
7. het evalueren van de eigen resultaten en prestaties;
8. het evalueren van het eigen functioneren als collegiaal orgaan, het functioneren van de leden en het functioneren van de voorzitter, de vicevoorzitter en de secretaris en de omgang met het CvB;
9. het nagaan of het profiel van het CvB en de profielschetsen voor de individuele leden van het CvB nog voldoen en deze eventueel bijstellen;
10. het functioneringsgesprek voeren met het CvB en hiertoe een beoordelingskader afspreken, voorafgaand aan de beoordelingsperiode;
11. het nagaan of het profiel van de RvT en de profielschetsen voor de individuele leden van de RvT nog voldoen en deze eventueel bijstellen;
12. het evalueren van het rooster van aftreden en dit eventueel bijstellen en beoordelen of aftredende leden voor herbenoeming in aanmerking komen;
13. de honorering van voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en overige leden indexeren, eventueel bijstellen en vastleggen;
14. het op peil houden van de kwaliteit van de RvT en het organiseren van deskundigheidsbevordering;
15. het opstellen van de verantwoording van de RvT en het toevoegen daarvan aan het jaarverslag van de Stichting VO;
16. het overleggen met de voorzitter van het Verenigingsbestuur; mogelijk onderwerp hierbij is het functioneren van het CvB;
17. het overleggen met het Verenigingsbestuur over de opgestelde verantwoording van het RvT;
18. het met CvB, directie en middenmanagement (deelteamleiders) gesprekken voeren over het reilen en zeilen van de school;
19. het voeren van een gesprek met één directielid ter voorbereiding op het functionerings- en/of beoordelingsgesprek met het CvB;

20. het met de medezeggenschapsraad voeren van een gesprek over het reilen en zeilen van de school.

Evaluatie eigen functioneren

Elk jaar evalueert de RvT zijn eigen functioneren. Begin 2014 heeft deze evaluatie plaatsgevonden aan de hand van een uitgebreide vragenlijst, die is opgesteld naar aanleiding van de Toolkit Toezicht in het publieke veld van het Nationaal Register voor search en selectie voor stimulerend toezicht. Op deze wijze kan de evaluatie van het eigen functioneren op een professionele manier gestalte krijgen. Door het hanteren van deze vragenlijst wordt gebruikgemaakt van criteria die ook door andere raden van toezicht worden gehanteerd. In de vragenlijst komen de volgende onderwerpen aan de orde: de besturingsfilosofie en de kerntaken van bestuur en toezicht, de werkgeversrol van de raad van toezicht, signalen om dreigend onheil te voorzien, lerend vermogen en professionaliteit en de evaluatie van het intern toezicht. De resultaten van de ingevulde vragenlijst zijn door de RvT niet alleen intern besproken, maar ook voorgelegd aan een extern deskundige, de heer dr. H. Klifman. Naar aanleiding van de interne bespreking werd o.m. vastgesteld dat de RvT nog niet voldoende zicht heeft op de stakeholders. Naar aanleiding van deze bevinding heeft de bestuurder een korte notitie geschreven, waarin de stakeholders zijn geïnventariseerd en verder is aangegeven welke relatie de RvT met hen heeft.

De RvT-vergadering waarin de resultaten van de zelfevaluatie zijn besproken, is door de heer Klifman bijgewoond. Hij heeft vervolgens een rapportage opgesteld van zijn bevindingen. Hij heeft hierin aandacht besteed aan de voorbereiding van de vergadering, de vergadering zelf, de evaluatie en overige aspecten. Zijn conclusies waren over het algemeen positief. Met betrekking tot de zelfevaluatie van de RvT is zijn aanbeveling deze te beperken tot eenmaal per jaar, met beurtelings zonder en met externe begeleiding. Zijn belangrijkste aanbeveling voor de RvT was om zich meer te focussen op de bestuurlijke kwaliteit en minder op de kwaliteit van de organisatie. De bestuurlijke kwaliteit heeft dan betrekking op het strategisch vermogen van de bestuurder (is hij in staat om ontwikkelingen van buiten te analyseren op hun relevantie voor de Gomarus?), zijn beleidsvoerend vermogen (is hij in staat om ontwikkelingen te vertalen in concrete beleidsprocessen in de school?) en het belanghebbendenmanagement (zijn partijen die belang hebben bij de prestaties van de school tevreden?). De aanbevelingen van dr. Klifman zijn door de RvT als uitermate waardevol ervaren. Zowel bij de voorbereiding van als bij de gedachtewisselingen in de vergaderingen van de RvT met het CvB wordt zoveel mogelijk getracht uitvoering te geven aan deze aanbevelingen.

Participatie RvT in organisaties buiten de school

De RvT is lid van de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI). De bijeenkomsten van deze organisatie worden zoveel mogelijk bezocht. Ook neemt de RvT deel aan het Platform raden van toezicht VO van de VGS.

Bespreken onderwerpen voor (middel)lange termijn

Naar aanleiding van de evaluatie van het eigen functioneren is in 2013 vastgesteld dat in de RvT-vergaderingen, naast de reguliere onderwerpen, ook aandacht moet zijn voor onderwerpen die betrekking hebben op de (middel)lange termijn. Besloten is tweemaal per jaar op de agenda plaats in te ruimen voor een dergelijk onderwerp. In het verslagjaar is in dit verband gesproken over de financiering van het onderwijs en over ontwikkelingen in de achterban. Bij de discussie over de financiering van het onderwijs is onder meer gesproken over de eventuele gevolgen van mogelijke bezuinigingen door de rijksoverheid, de kosten van vergrijzing van het personeelsbestand, de gevolgen van bevolkingskrimp en een dalend leerlingenaantal, de impact van de kostentoeename van het leerlingenvervoer, een eventuele eigen bijdrage van de school voor de uitbreiding van het schoolgebouw in verband met het afstoten van de dependance en de mogelijkheden die samenwerking met het bedrijfsleven biedt.

Bij het bespreken van de ontwikkelingen in de achterban is nagedacht over onder meer het afnemende enthousiasme in en de afnemende betrokkenheid van de achterban bij de reformatorische scholen in het voortgezet onderwijs, de zorgen over de ontwikkelingen

m.b.t. seksualiteit en de toenemende schoolkosten voor ouders/verzorgers. Bij dit laatste punt is aandacht gevraagd voor de mogelijkheden van sponsoring door het bedrijfsleven.

E. Kernpunten van de aan de orde gekomen zijnde onderwerpen.

De inhoud van de vergaderingen van de Raad van Toezicht laat een cyclisch patroon zien. Het strategisch beleidsplan is als het ware het kader waarbinnen alle andere rapportages en plannen, zoals het jaarplan, de onderwijskundige tussenrapportage en de tussenrapportage personeel en organisatie enz. een plaats krijgen. De agenda van de vergaderingen van de Raad van Toezicht wordt dan ook in hoge mate bepaald door genoemde beleidsstukken. In de reguliere vergaderingen kwamen verder de gebruikelijke agendapunten aan de orde, zoals de financiën, het algemene jaarverslag, het onderwijskundig jaarverslag, de verslagen van bijgewoonde bijeenkomsten en de rapportage over personele knelpunten. Met betrekking tot het Strategisch beleidsplan kan worden opgemerkt dat in het verslagjaar reeds een begin is gemaakt met de bezinning op de inhoud van het Strategisch beleidsplan 2015-2019.

Om een indruk te geven van een aantal onderwerpen die besproken zijn in de vergaderingen van de Raad van Toezicht, wordt hieronder een kleine bloemlezing gegeven van een aantal in het oog springende aandachtspunten.

Vervangende huisvesting dependance en onderzoek nevenvestiging Zaltbommel

Deze beide onderwerpen hangen nauw met elkaar samen. In het verslagjaar is door het CvB frequent overleg gevoerd met de gemeente Gorinchem over vervangende huisvesting voor de dependance van de school aan de Lange Slagenstraat. Nadat aanvankelijk werd gedacht dat vervangende nieuwbouw voor de dependance op het terrein van de Gomarus zou kunnen plaatsvinden, zodat de dependance geïntegreerd zou kunnen worden in het hoofdgebouw, leek het er later naar uit te zien dat als gevolg van bezuinigingsdoelstellingen bij de gemeente, bestaande leegstand bij andere scholen zou moeten worden benut voor de dependance. Mede door de intensieve inzet van het CvB bleek het later in principe mogelijk toch nieuwbouw bij de Gomarus te realiseren, waarbij door de school zelf eenmalig een substantiële financiële bijdrage zou moeten worden geleverd.

Daarnaast werd de Gomarus in het afgelopen jaar geconfronteerd met een initiatief van ouders, die tevens kerkenraadslid zijn, uit de regio Geldermalsen en Waardenburg, die aan het Van Lodenstein College hadden gevraagd de mogelijkheid te onderzoeken van een nevenvestiging in de buurt van Geldermalsen. Omdat deze regio in het voedingsgebied van de Gomarus ligt, heeft het CvB van het Van Lodenstein College dit verzoek doorgespeeld naar de Gomarus. Het onderzoek naar de mogelijkheid van een nevenvestiging, waarvoor de meest logische locatie Zaltbommel is, is nog in volle gang. Aan de gemeente Gorinchem is gevraagd om de uitvoering van de nieuwbouw voor de Gomarus op te schorten tot het onderzoek naar de mogelijkheid van een nevenvestiging in Zaltbommel is afgerond, waarbij de mogelijkheid wordt opengehouden om nieuwbouw alsnog te realiseren als een nevenvestiging, om welke reden dan ook, niet haalbaar blijkt te zijn.

Het gaat hier om ingrijpende ontwikkelingen die met name voor het personeel van de school nogal wat onzekerheid met zich meebrengen.

Het besluit tot het al dan niet in gang zetten van de procedure tot het realiseren van een nevenvestiging in Zaltbommel zal worden genomen door het CvB. De RvT heeft een toezichthoudende taak, waarbij de criteria ten behoeve van de haalbaarheidsbeslissing door de RvT worden goedgekeurd.

Collegiale visitatie leerlingenzorg

Jaarlijks worden door de reformatorische scholen voor voortgezet onderwijs collegiale visitaties uitgevoerd. In het schooljaar 2013-2014 was de leerlingenzorg het onderwerp voor visitatie. Voorafgaand aan het bezoek van de visitatiecommissie heeft de school een zelfevaluatie uitgevoerd. De bevindingen daaruit zijn getoetst door de visitatiecommissie aan de hand van een aantal indicatoren. De algemene conclusie van de

visitatiecommissie was dat er veel mooie en goede dingen gebeuren op de Gomarus met betrekking tot de leerlingenzorg. De commissie deed de aanbeveling dit regelmatig naar elkaar (docenten naar ouders en collega's onderling) toe te benoemen. Het CvB heeft de RvT geïnformeerd over de resultaten van de collegiale visitatie.

Vakmanschapsroute vmbo

De overgang van vmbo naar mbo is voor veel leerlingen een grote stap. Met name is dit het geval voor mbo niveau 1- en niveau 2-leerlingen. De huidige wet- en regelgeving bieden mogelijkheden om deze opleidingen ineen te schuiven, waardoor leerlingen een ononderbroken opleidingstraject kunnen volgen voor mbo niveau 2. Het Hoornbeek College en de Gomarus hebben een onderzoek uitgevoerd om de wenselijkheid te verkennen van een dergelijk samen optrekken. De meerwaarde hiervan is voor beide scholen duidelijk gebleken. De intentie is nu om in augustus 2016 mbo (niveau 2) aan te bieden op de Gomarus. Dit betreft voor bouwtechniek en handel en verkoop een BBL-opleiding (deeltijd). Voor zorg en welzijn gaat het om een BOL-opleiding (voltijd). In feite gaat het hierbij om een gedetacheerde opleiding van het Hoornbeek College op de Gomarus. Het uiteindelijke besluit hierover zal worden genomen door het CvB, de RvT heeft een toezichthoudende functie.

Kledingbeleid

Het traject met betrekking tot het kledingbeleid is in het verslagjaar geïmplementeerd. De verschillende teams zijn nagegaan hoe in de praktijk handen en voeten kan worden gegeven aan de uitgangspunten van het nieuwe kledingbeleid van 'eerbaarheid', 'eenvoudigheid' en 'Bijbels verschil tussen man en vrouw'. Het verbod op het dragen van een legging is met ingang van mei 2014 afgeschaft. De besluitvorming over dit onderwerp heeft plaatsgevonden door het CvB, die de RvT hierover heeft geïnformeerd.

Inspectiebezoek

In maart 2014 heeft de inspectie de afdeling vwo bezocht in het kader van een landelijk steekproefonderzoek voor het Onderwijsverslag 2014. De kwaliteit van het onderwijs op de afdeling vwo van de Gomarus scholengemeenschap werd door de inspectie als voldoende gekwalificeerd. Er is dan ook geen aanleiding voor geïntensiveerd toezicht. 'De school creëert voor haar leerlingen een prettig en duidelijk schoolklimaat waarin leraren het belangrijk vinden om zowel de sociaal-emotionele als cognitieve vaardigheden van de leerlingen te stimuleren en te ontwikkelen. De school heeft een breed zorgaanbod om leerlingen met specifieke ondersteuningsbehoeften te begeleiden', aldus het inspectierapport. Wel vragen de uitdaging in de les en de differentiatie in de bovenbouw nadere aandacht. De opbrengsten van de vwo-afdeling zijn als voldoende tot goed beoordeeld. Het gemiddelde examencijfer ligt boven het landelijk gemiddelde. De RvT heeft met waardering kennisgenomen van dit rapport.

Stakeholderbeleid

In een notitie heeft het CvB een inventarisatie gemaakt van de stakeholders van de Gomarus scholengemeenschap. In totaal zijn negentien stakeholders gedefinieerd, waarbij hun belang is aangegeven en is meegedeeld hoe de communicatie met hen plaatsvindt. Het grote aantal stakeholders toont aan dat de school middenin de maatschappij functioneert en een groot aantal relaties moet onderhouden. De geïnventariseerde stakeholders zijn de volgende: ouders, verenigingsleden, (oud-)leerlingen, personeel, directie en middenmanagement, verenigingsbestuur, medezeggenschapsraad, kerken, toeleverende basisscholen, afnemend onderwijs, bedrijfsleven en instellingen, inspectie, overheid/gemeente, omgeving (buurt), accountant, DORVO (besturenoverleg reformatorische VO-scholen), VTOI, VO-raad en VGS.

De RvT heeft vastgesteld dat de verantwoordelijkheid voor het stakeholderbeleid en het onderhouden van de relaties met de stakeholders bij het CvB ligt. De RvT houdt hierop toezicht.

Onderwijsresultaten

De examenuitslagen van het schooljaar 2013-2014 gaven reden tot dankbaarheid en waardering. Het aantal geslaagde kandidaten lag (voor sommige afdelingen ruim) boven het landelijk gemiddelde. Onder dankzegging aan de Heere, Die hiervoor de krachten en het verstand heeft gegeven en het werk van alle betrokkenen heeft willen zegenen, mag met erkentelijkheid worden vastgesteld dat de positieve lijn in de onderwijsresultaten, die sinds enkele jaren zichtbaar is, zich in het afgelopen schooljaar heeft voortgezet.

Project 'Professionele Leergemeenschap (PLG)'

De school heeft zich ingeschreven voor het VO-raad subsidieproject 'Professionele leergemeenschap'. Voor een periode van drie jaar is hiervoor een bedrag van € 90.000,- beschikbaar. De activiteiten die moeten worden verricht om in aanmerking te komen voor de subsidie passen in het beleid van de school en waren voor een groot deel reeds voorzien. Dit besluit is genomen door het CvB, die de RvT hierover heeft geïnformeerd.

Excellentiebevordering

Excellentiebevordering in het onderwijs staat sterk in de belangstelling. Vanuit de overheid wordt dit ook gestimuleerd. Daarbij is de achterliggende gedachte dat excellente leerlingen in het voortgezet onderwijs te weinig worden uitgedaagd en dat Nederland uiteindelijk te weinig 'topwetenschappers' aflevert. Ook de Gomarus heeft een beleid voor leerlingen die bovengemiddeld presteren. Uitgangspunt van dit beleid is echter niet zozeer het motiveren en uitdagen van de beste leerlingen om nog beter te presteren, maar het uitdagen van alle leerlingen om hun gaven te gebruiken op elk niveau. Het beleid van excellentiebevordering geldt dan ook niet alleen voor vwo-leerlingen, maar ook voor mavoleerlingen. Doelstellingen van dit beleid zijn onder meer dat de gaven van leerlingen met een bovengemiddelde intelligentie worden erkend en gebruikt (goed rentmeesterschap). De leerlingen worden gemotiveerd en gestimuleerd om extra cognitieve uitdagingen aan te gaan. De leerlingen dienen zich zowel cognitief als sociaal-emotioneel te ontwikkelen. Ook is één van de doelstellingen om de vaardigheden van leerlingen te versterken. Het beleid van excellentiebevordering wordt vastgesteld door het CvB. De RvT is hierover geïnformeerd.

Kwaliteitszorgsysteem

Het kwaliteitszorgsysteem van de Gomarus is grotendeels vastgelegd in een digitaal systeem. Het kwaliteitshandboek geeft een overzicht van de planning van de verschillende rapportages in de loop van het schooljaar, mede gebaseerd op het Toezichtkader van de Inspectie voor het Onderwijs. Het kwaliteitszorgsysteem van de Gomarus is door de onderwijsinspectie bij het laatste bezoek met de hoogste score gewaardeerd. Dit onderwerp is door CvB en RvT besproken in het kader van de toezichthoudende taak van de RvT.

Europese Conferentie voor Christelijk Onderwijs

In één van de vergaderingen van de RvT is uitgebreid stilgestaan bij een lezing van dr. J. Shortt over belangrijke aspecten van het christelijk onderwijs, die gehouden is op de European Conference of Christian Education in The Netherlands. In deze lezing geeft dr. Shortt aan dat christelijk onderwijs gericht is op 'shalom'. Dit begrip betekent niet alleen afwezigheid van oorlog, wanorde enz., maar het moet positief worden ingevuld. Het Bijbelse begrip shalom houdt in: heelheid, volledigheid, zuiverheid, gemeenschap, verbondenheid, rechtvaardigheid, gerechtigheid en welzijn. Deze shalom manifesteert zich in de relatie die wij hebben tot God, tot de schepping en tot onze medemensen. Christelijk onderwijs is het openzetten van de ramen naar Gods wonderlijke schepping. Het doel is leerlingen tot verwondering te brengen over de wonderbaarlijke schepping. Dr. Shortt eindigde zijn lezing met de wens dat God alle christelijke docenten moge helpen om op die wijze onderwijs te geven tot Zijn meerdere eer en glorie. De bespreking van deze lezing maakte duidelijk dat ook buiten onze Nederlandse reformatorische kring er verrassende inzichten geboden kunnen worden over de waarde van christelijk onderwijs.

Vervangingsregeling CvB

De RvT heeft de procedure voor de vervanging van het CvB goedgekeurd. Deze procedure is geactualiseerd conform het Reglement Bestuur. Bij ontstentenis of belet van het eenhoofdig CvB worden de dagelijkse werkzaamheden van het CvB waargenomen door (de leden van) het directieteam, waarbij één van de leden de primaire vervanger van het CvB is. Het CvB bepaalt elk schooljaar wie zijn primaire vervanger is. Bij kortdurende en middellange afwezigheid is de primaire vervanger woordvoerder en aanspreekpunt voor zaken die tot de verantwoordelijkheid van het CvB behoren. Besluiten die niet uitgesteld kunnen worden tot het CvB weer aanwezig is, worden binnen het directieteam genomen.

Bij langdurige afwezigheid van het CvB overlegt de voorzitter van de RvT met de leden van het directieteam over de vervanging van het CvB. Na consultatie van de RvT, het VB en de MR neemt de voorzitter van de RvT een besluit. Hiervan worden de leden van de RvT, het CvB, het directieteam en de MR in kennis gesteld. Wanneer het CvB niet kan worden geconsulteerd, geldt dezelfde procedure, maar zonder consultatie en informeren van het CvB. De vervangingsregeling voor het CvB is opgesteld door het CvB en ter goedkeuring voorgelegd aan de RvT.

F. De kwaliteit en de deskundigheidsbevordering van de RvT.

De Raad heeft besloten in eerste instantie gebruik te maken van het scholingsaanbod van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) en de Vereniging van Toezichthouders in Onderwijsinstellingen (VTOI), van welke organisatie de leden van de Raad van Toezicht lid zijn geworden. Verschillende leden hebben in het verslagjaar bijeenkomsten voor deskundigheidsbevordering en scholing van beide genoemde organisaties bijgewoond.

G. De honorering van de Raad van Toezicht.

De voorzitter ontving in 2014 een honorarium van € 3750,- bruto op jaarbasis.

De secretaris ontving een honorarium van € 2750,- bruto op jaarbasis.

De vicevoorzitter ontving eveneens een honorarium van € 2750,- bruto op jaarbasis.

De overige leden ontvingen een honorarium van € 2000,- bruto op jaarbasis.

II. Functioneren intern toezicht verslagjaar 2014

1. Procedure goedkeuring jaarverslag

Op grond van de statuten (art. 13 lid 9) van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatische grondslag te Gorinchem (hierna: de Stichting) verantwoordt de RvT de uitoefening van zijn bevoegdheden en de daartoe uitgevoerde functies en taken jaarlijks in een jaarrapportage aan het bestuur van de Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatische grondslag te Gorinchem. Dit verslag van de RvT wordt toegevoegd aan het jaarverslag van de Stichting. Het jaarverslag van de RvT wordt door het Verenigingsbestuur besproken met een afvaardiging van de RvT. Hoewel hier geen sprake is van een formele goedkeuringsprocedure, functioneert dit in de praktijk wel als zodanig.

2. Inhoud verantwoording intern toezicht in het jaarverslag

Onafhankelijkheid leden RvT

De onafhankelijkheid van de leden van het intern toezicht (de RvT) is gewaarborgd in de statuten van de Stichting. Artikel 8 lid 1 bepaalt dat elk lid van de Raad van Toezicht onafhankelijk is en functioneert zonder mandaat of ruggespraak. Deze onafhankelijkheid wordt geborgd door het tweede lid van dit artikel dat bepaalt welke functies onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van de RvT. Het derde lid van dit artikel bepaalt ten slotte dat leden van de RvT geen enkel rechtstreeks of zijdelings persoonlijk voordeel mogen genieten uit leveringen aan of overeenkomsten met de Stichting.

Taakuitoefening intern toezicht

Hierop is uitvoerig ingegaan onder het kopje Eigen werkzaamheden van de Raad van Toezicht.

Overleg met bestuur over strategie en de risico's

Jaarlijks wordt door het CvB in de eerste RvT-vergadering van het kalenderjaar een tussenrapportage uitgebracht over de onderdelen uit het Strategisch beleidsplan die betrekking hebben op personele en organisatorische onderwerpen. In de eerste vergadering van het nieuwe schooljaar wordt een tussenrapportage uitgebracht over de onderwijskundige onderwerpen. De bespreking van deze tussenrapportages vindt plaats in het kader van de toezichthoudende taak van de RvT. Jaarlijks wordt door het CvB een risicoanalyse opgesteld van de activiteiten van de Stichting. Deze wordt aan de RvT voorgelegd en naar aanleiding van de opmerkingen van het toezicht zo nodig aangevuld en aangepast.

Overleg met bestuur over interne beheersings- en controlesystemen

In elke vergadering van de RvT waarin ook het CvB aanwezig is, wordt aandacht besteed aan zowel de onderwijsinhoudelijke als financiële stand van zaken met betrekking tot de scholengemeenschap. Hierbij komen de diverse parameters aan de orde in het kader van beheersing en controle van de verschillende processen in de instelling.

Overleg met externe accountant

De RvT bespreekt elk jaar in aanwezigheid van het CvB met de externe accountant het jaarverslag en de jaarrekening betreffende het voorafgaande jaar. Verder heeft de RvT op grond van het Reglement Toezicht het recht de accountant voor zijn oordeel en advies in te schakelen.

Beoordeling functioneren bestuur

De RvT voert jaarlijks een functioneringsgesprek met het CvB op basis van een met het CvB afgesproken beoordelingskader. Na afloop van de beoordelingsperiode komt de RvT tot een oordeel aan de hand van dit beoordelingskader.

Normen voor goed bestuur

Bestuur en toezicht van de Stichting zijn opgericht op basis van de Good Governance code voor het onderwijs. De regels van de Good Governance code zijn verwerkt in de statuten van de Stichting en in het daarop gebaseerde Reglement Toezicht en Reglement Bestuur van de Stichting. Voor het toezicht wordt eveneens gebruikgemaakt van de Toolkit Toezicht Onderwijs van het Nationaal Register. Voor de zelfevaluatie van de RvT wordt gebruikgemaakt van een checklist die gebaseerd is op deze toolkit.

Gorinchem, maart 2015

De Raad van Toezicht van de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem,

De voorzitter,

T.A. Stoop

De secretaris,

Mr. P. Hugense

D Jaarrekening

Grondslagen voor de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening is de 'Richtlijn Jaarverslaggeving Onderwijs' toegepast. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de verkrijgingsprijs. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij hierna een andere waarderingsgrondslag wordt vermeld.

Stelselwijziging

Voor onderwijsinstellingen vallend onder de WVO is het toegestaan op basis van artikel 5 van de regeling 'Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs' (kenmerk WJZ-2005/54063802) een vordering op te nemen op het ministerie van OCW. De hoogte van deze vordering wordt bepaald door de opgebouwde rechten wegens vakantietoeslag en de te betalen loonheffing en sociale lasten van de voorafgaande kalendermaand. Deze vordering is gemaximaliseerd op 7,5% van de personele bekostiging. Per einde 2013 bedroeg deze vordering €731.252. Omdat deze vordering een voorwaardelijk karakter heeft, alleen bij liquidatie van de school zal uitkering plaatsvinden, is besloten deze vordering vanaf 2014 op nihil te waarderen. Zoals voorgeschreven zijn de cijfers uit 2013 in dit jaarverslag overeenkomstig aangepast, zodat ze volledig vergelijkbaar zijn. Het effect op de exploitatie van het jaar 2013 is dat het resultaat van €697.419 is gewijzigd in €698.974.

Resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De kosten worden bepaald met inachtneming van de hierna vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben, tenzij anders wordt vermeld.

Baten

De baten bestaan uit opbrengsten die het resultaat zijn van de uitvoering van de normale activiteiten van de stichting. Zij worden toegekend aan het verslagjaar.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn het resultaat van de uitvoering van de normale activiteiten van de stichting.

Pensioenverplichtingen

Er is sprake van een toegezegde pensioenregeling. Hierbij is een pensioen toegezegd aan personeel op pensioengerechtigde leeftijd, afhankelijk van leeftijd, salaris en dienstjaren. Voor de pensioenregeling worden op verplichte basis premies betaald aan het pensioenfonds. Behalve de premiebetaling zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze regeling. Er is geen verplichting in geval van een tekort bij het pensioenfonds tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premies. De premies worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende immateriële en materiële vaste activa (zie ook onder materiële vaste activa). Voor ICT-

middelen is besloten om met ingang van 2013 alle aankopen niet meer in drie jaar, maar in vier jaar af te schrijven.

Huisvestingslasten

Dit betreft alle lasten in relatie tot de onderwijshuisvesting.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op de administratieve uitgaven, de uitgaven voor de diverse leermiddelen en andere kosten die niet vallen onder één van de bovenstaande categorieën.

Activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische verkrijgingsprijs, inclusief btw onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen. De verkrijgingsprijs van deze activa wordt lineair afgeschreven over de geschatte economische levensduur, die als volgt is:

- a) Gebouwen: vijftig jaar.
- b) Nieuw school- en kantoormeubilair: vijftien jaar.
- c) Gebruikt school- en kantoormeubilair: tien jaar.
- d) Schoolboeken (tekstboeken): vier jaar.
- e) Schoolboeken (werkboeken): één jaar.
- f) Audio- en videoapparatuur: vijf jaar.
- g) Computerapparatuur: tot en met het jaar 2012 drie jaar, met ingang van het jaar 2013 vier jaar.

De activeringsgrens voor inventaris en apparatuur bedraagt €1.000 per eenheid, met uitzondering van computers en de inrichting van de lokalen. Deze laatste worden per lokaal geactiveerd.

Vlottende vorderingen

Vorderingen op debiteuren en overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde minus de benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gevormd door de kas- en banksaldi en zijn ter vrije beschikking, tenzij anders is aangegeven.

Passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde, die naar verwachting noodzakelijk is om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Vlottende schulden

De kortlopende schulden worden bij eerste opname opgenomen tegen de reële waarde.

Financiële baten en lasten

Renteopbrengsten (of interestbaten) worden tijdsevenredig in de winst-en-verliesrekening verwerkt rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost, indien hun bedrag bepaalbaar is en hun ontvangst waarschijnlijk.

MAB Model A Balans

1 Activa		31-12-2014	31-12-2013
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
<u>Vaste activa</u>			
1.1	Immateriële vaste activa	0	0
1.2	Materiële vaste activa	1.284.167	1.150.331
1.3	Financiële vaste activa	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal vaste activa		1.284.167	1.150.331
<u>Vlottende activa</u>			
1.4	Vorraden	0	0
1.5	Vorderingen	193.206	174.955
1.6	Effecten	0	0
1.7	Liquide middelen	<u>3.741.055</u>	<u>3.187.571</u>
Totaal vlottende activa		3.934.261	3.362.526
<u>Totaal activa</u>		<u>5.218.428</u>	<u>4.512.857</u>
2 Passiva		31-12-2014	31-12-2013
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
2.1	Eigen vermogen	766.158	230.358
2.2	Voorzieningen	2.033.904	1.910.302
2.3	Langlopende schulden	0	0
2.4	Kortlopende schulden	<u>2.418.366</u>	<u>2.372.197</u>
<u>Totaal passiva</u>		<u>5.218.428</u>	<u>4.512.857</u>

MB Model B Staat van baten en lasten				
Baten				
		2014	Begroot 2014	2013
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
3.1	Rijksbijdragen	12.669.613	12.496.000	12.750.731
3.2	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	38.935	39.000	38.935
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden			
3.4	Baten in opdracht van derden			
3.5	Overige baten	<u>490.656</u>	<u>475.000</u>	<u>498.616</u>
	Totaal baten	13.199.204	13.010.000	13.288.282
Lasten				
		2014	Begroot 2014	2013
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
4.1	Personeelslasten	10.533.617	10.555.000	10.424.930
4.2	Afschrijvingen	589.863	597.000	585.925
4.3	Huisvestingslasten	801.580	808.000	805.588
4.4	Overige lasten	<u>795.072</u>	<u>925.000</u>	<u>808.547</u>
	Totaal lasten	12.720.132	12.885.000	12.624.990
	Saldo baten en lasten	479.072	125.000	663.292
HR	Gerealiseerde herwaardering			
5	Financiële baten en lasten	56.728	40.000	35.682
6	Belastingen			
7	Resultaat deelnemingen			
8	Aandeel derden in resultaat			
9	Buitengewoon resultaat			
	Totaal resultaat	<u>535.800</u>	<u>165.000</u>	<u>698.974</u>

Hieronder wordt per post een toelichting gegeven over de verschillen van 2014 ten opzichte van de begroting. De verschillen ten opzichte van 2013 komen verderop in dit verslag aan de orde.

3.1 Toelichting bij post: Rijksbijdragen

- De overheid heeft een compensatie gegeven voor de stijging in de werkgeverslasten.
- De component salarisverhoging in de nieuwe cao is door de overheid voor 50% gecompenseerd.
- In de begroting zijn we ervan uitgegaan dat de vordering op de overheid zou stijgen. Door de stelselwijziging is dit echter niet meer van toepassing.

3.2 Toelichting bij post: Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Dit betreft de vergoeding die de gemeente verstrekt bij uitbreiding van het leerlingenaantal voor de eerste inrichting.

3.5 Toelichting bij post: Overige baten

- a) Het afgelopen jaar zijn docenten (tijdelijk) gedetacheerd aan andere instellingen, waarvoor een vergoeding is ontvangen.
- b) Bijdragen voor verdere professionalisering van de organisatie (waaronder gelden voor de 'Reformatorische Academische Opleidingschool' en de 'Professionele Leergemeenschap').

4.1 Toelichting bij post: Personeelslasten

- a) Per 1 augustus 2014 is de nieuwe cao in werking getreden. Er is sprake van een generieke salarisverhoging (€30.000 meer dan begroot) en van Levensfasebewust Personeelsbeleid (LPB). Dit laatst vervangt onder andere de bestaande BAPO-regeling. Dit brengt extra kosten met zich mee (€70.000).
- b) De werkgeverslasten zijn gestegen met circa €50.000.
- c) Bij aanvang van het nieuwe schooljaar zijn een aantal jonge, beginnende docenten benoemd. Dit heeft een gunstig effect van circa €60.000 op de gemiddelde salarislust.
- d) Er was extra formatie nodig voor de Beroepenschool, voor de extra instroom van nieuwe leerlingen en voor uitbreiding van de zorg voor zorgleerlingen: in totaal €42.000.
- e) Daar de nieuw cao met zich meebrengt dat de nog op te nemen of nog uit te betalen LPB-uren als verplichting moeten worden opgenomen, is ervoor gekozen om ook de nog op te nemen of uit te betalen overuren en leeftijdsuren van het OOP als voorziening op te nemen. Deze hebben een waarde van €45.000.
- f) De scholingskosten zijn circa €30.000 lager dan begroot.
- g) De school is eigenrisicodragers voor de WGA. In 2014 kon een bedrag vrijvallen, omdat een medewerker inmiddels een IVA-uitkering ontvangt (€55.000). Daarnaast was het niet nodig om het begrote bedrag van €50.000 volledig aan de voorziening toe te voegen.
- h) In de begroting was een post van €75.000 opgenomen voor 'nieuw beleid'. Deze is niet ingezet, met name door de extra kosten van de nieuwe cao.

4.2 Toelichting bij post: Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn lijn met de begroting.

4.3 Toelichting bij post: Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn in totaal ongeveer gelijk aan de begroting. De onderhoudskosten waren iets hoger; tegelijkertijd was het gasverbruik lager. Dit laatste wordt enerzijds veroorzaakt door de zachte winter en anderzijds door het beter functioneren van de automatische klimaatbeheersing.

4.4 Toelichting bij post: Overige lasten

- a) De kosten van leerlingenzorg zijn €20.000 lager dan begroot. Er wordt minder zorg van buiten ingekocht sinds we zelf (meer) gekwalificeerde mensen hebben.
- b) De kosten van ICT zijn lager o.a. doordat er minder consultancy van buiten nodig is geweest.
- c) De kosten van de Beroepenschool zijn minder hoog dan bij de aanloop werd gedacht.
- d) Er zijn geen hoge uitgaven geweest voor speciale examentraining.
- e) De kosten van alle secties zijn circa €30.000 lager dan begroot.

5 Toelichting bij post: Financiële baten en lasten

De ontvangen rente is hoger dan begroot. Het is met name de liquiditeit die zich gunstiger heeft ontwikkeld dan gedacht. Daarnaast zijn we bij de Rabobank overgestapt op twee nieuwe spaarrekeningen die een hogere rentevergoeding geven.

MC Model C Kasstroomoverzicht		
	31-12-2014	31-12-2013
	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	479.072	663.292
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	589.863	585.925
Mutaties voorzieningen	123.602	244.706
Verandering in vlottende middelen:		
Voorraden (-/-)		
Vorderingen (-/-)	18.251	-44.527
Schulden	46.169	-9.744
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	1.220.455	1.528.706
Ontvangen interest	56.728	35.682
Betaalde interest (-/-)	<u>0</u>	<u>0</u>
Buitengewoon resultaat	56.728	35.682
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	1.277.183	1.564.388
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa (-/-)	723.699	480.643
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Inv. in deelnemingen en/of samenwerkingsverb. (-/-)		
Mutaties leningen (-/-)		
Overige inv. in financiële vaste activa (-/-)		
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-723.699	-480.643
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Overige balansmutaties		
Mutatie liquide middelen	<u>553.484</u>	<u>1.083.745</u>

Toelichting

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Voor de verklaring van de onderscheidene posten, zie de betreffende balansrekeningen met de bijbehorende toelichting.

Overige Toelichtingen

VA Vaste activa										
1.2	Materiële vaste activa									
		Aanschaf prijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde	Investering	Des investering	Afschrijving	Aanschaf prijs	Afschrijving cumulatief	Boekwaarde
		1-1-2014	1-1-2014	1-1-2014				31-12-2014	31-12-2014	31-12-2014
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
1.2.1	Gebouwen en terreinen	21.977	17.117	4.860			1.500	21.977	18.617	3.360
1.2.2	Inventaris en apparatuur	1.825.775	1.097.486	728.289	271.393		245.033	2.097.168	1.342.519	754.649
1.2.3	Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>786.992</u>	<u>369.810</u>	<u>417.182</u>	<u>452.306</u>		<u>343.330</u>	<u>1.239.298</u>	<u>713.140</u>	<u>526.158</u>
	Materiële vaste activa	2.634.744	1.484.413	1.150.331	723.699		589.863	3.358.443	2.074.276	1.284.167

1.2.1 Toelichting bij post: Gebouwen en terreinen

Dit betreft de Cultuurtuin bij de school.

1.2.2 Toelichting bij post: Inventaris en apparatuur

Dit betreft de schoolinventaris en de ICT-apparatuur. De toename van de boekwaarde wordt veroorzaakt door het feit dat in 2014 een groot gedeelte van alle laptops is vervangen.

1.2.3 Toelichting bij post: Andere vaste bedrijfsmiddelen

Dit betreft de boeken uit het boekenfonds. De tekstboeken worden over een periode van vier jaar afgeschreven. De werkboeken hebben een afschrijftermijn van één jaar. Ook hier is sprake van een toename. Dit is het gevolg van de aanschaf van enkele nieuwe methoden.

VV Vorderingen				
1.5	Vorderingen			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
1.5.1	Debiteuren	86.443		62.454
1.5.2	OCW/EZ	0		31.763
1.5.3	Groepsmaatschappijen	0		0
1.5.4	Andere deelnemingen	0		0
1.5.5	Studenten/deelnemers/cursisten	0		0
1.5.6	Overige overheden	0		0
1.5.7	Overige vorderingen	64.721		27.292
1.5.8	Overlopende activa	49.766		60.424
1.5.9	Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	<u>7.724</u>		<u>6.978</u>
	Vorderingen	193.206		174.955
	Uitsplitsing			
1.5.7.1	Personeel	0		2.313
1.5.7.2	Overige	<u>64.721</u>		<u>24.979</u>
	Overige vorderingen	64.721		27.292
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	34.923		45.157
1.5.8.2	Verstreckte voorschotten	0		0
1.5.8.3	Overige overlopende activa	<u>14.843</u>		<u>15.267</u>
	Overlopende activa	49.766		60.424
1.5.9.1	Stand per 1-1	6.978		7.559
1.5.9.2	Onttrekking	316		765
1.5.9.3	Dotatie	<u>1.062</u>		<u>184</u>
	Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	7.724		6.978

1.5.1 Toelichting bij post: Debiteuren

Het bedrag aan debiteuren is toegenomen, omdat de schooljaarfacturen in 2014 later zijn verstuurd dan in 2013. Hierdoor zijn er vóór het jaareinde minder facturen betaald.

1.5.2 Toelichting bij post: OCW/EZ

De vordering eind 2013 bestaat uit het bedrag voor LGF-leerlingen dat pas aan het einde van het schooljaar wordt uitbetaald. Daar vanaf 1 augustus 2014 de nieuwe financiering via 'Passend Onderwijs' is begonnen, is er eind 2014 geen vordering meer.

1.5.7 Toelichting bij post: Overige vorderingen

De stijging is een gevolg van het bedrag aan rente dat per jaareinde nog moet worden ontvangen. Hier is een bedrag opgenomen van €5.208 inzake de onverschuldigde betaling aan een topfunctionaris (zie ook pagina 72).

1.5.8.1 Toelichting bij post: Vooruitbetaalde kosten

Dit betreft vooruitbetaalde facturen van leveranciers.

1.5.8.3 Toelichting bij post: Overige overlopende activa

Dit betreft de voorraad VVV-bonnen die wij binnen de school hebben en een aantal rekenmachines die in 2015 nog zullen worden verkocht.

1.5.9 Toelichting bij post: Af: voorzieningen wegens oninbaarheid

Dit betreft het mogelijk oninbaar zijn van openstaande bedragen. Hierbij wordt 50% genomen van het bedrag wat langer openstaat dan 180 dagen.

EL Liquide middelen				
1.7	Liquide middelen			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
1.7.1	Kasmiddelen	6.069		11.734
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	3.734.986		3.175.837
1.7.3	Deposito's			
1.7.4	Overige liquide middelen			
	Liquide middelen	3.741.055		3.187.571

1.7.2 Toelichting bij post: Tegoeden op bank- en girorekeningen

De liquide middelen staan op 'risicomijdende' rekeningen. In de loop van 2013 hebben we naast onze Rabobankrekening ook rekeningen bij de ABN AMRO bank en de ING bank geopend, met het doel onze liquiditeiten te spreiden over enkele systeembanken. Daarnaast zijn we in 2014 binnen de Rabobank overgegaan naar spaarrekeningen, specifiek voor verenigingen en stichtingen, die een hogere rente geven. Eén van deze rekeningen heeft overigens wel een beperkte opnamemogelijkheid.

EV Eigen vermogen					
2.1	Eigen vermogen				
		Stand	Resultaat	Overige Mutaties	Stand
		1-1-2014			31-12-2014
		<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>
2.1.1	Algemene reserve	230.358	535.800	0	766.158
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)				
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)				
2.1.4	Bestemmingsfonds (publiek)				
2.1.5	Bestemmingsfonds (privaat)				
2.1.6	Herwaarderingsreserve				
2.1.7	Andere wettelijke reserves				
2.1.8	Statutaire reserves				
2.1.9	Minderheidsbelang derden				
	Eigen vermogen	230.358	535.800	0	766.158

Toelichting

Het totaal resultaat wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

VL Voorzieningen & Langlopende schulden

2.2	Voorzieningen	Stand per	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie-contant	Stand per	Kortlopend deel <1 jaar	Langlopend deel >1 jaar
		1-1-2014					31-12-2014		
2.2.1	Personeelsvoorzieningen	409.795	159.085	67.377	56.651	4.350	449.202	70.916	378.286
2.2.2	Voorziening verlieslatende contracten								
2.2.3	Overige voorzieningen	1.500.507	220.000	159.224	0	23.419	1.584.702	158.844	1.425.858
	Voorzieningen	1.910.302	379.085	226.601	56.651	27.769	2.033.904	229.760	1.804.144

2.2.1 Toelichting bij post: Personeelsvoorzieningen

a) Ultimo 2014 is een voorziening getroffen van €236.000 (2013: €221.000) voor jubileumuitkeringen aan het personeel. Deze uitkeringen aan het personeel vinden plaats bij een jubileum van 25 jaar en 40 jaar.

De belangrijkste actuariële uitgangspunten die worden gebruikt bij het bepalen van de voorziening zijn:

- algemene salarisstijging 2,5% per jaar
- disconteringsvoet 1,5
- Blijfkans:

	25 jaar	40 jaar
0-5 jaar	50%	40%
5-10 jaar	60%	50%
10-15 jaar	70%	60%
15-20 jaar	80%	70%
20-25 jaar	90%	80%
25-30 jaar	0%	85%
30-35 jaar	0%	90%
35-40 jaar	0%	95%

- b) Daarnaast een voorziening ten behoeve van personeelsleden voor wie een WGA-uitkering moet worden betaald en personeelsleden die werkloos zijn geworden en voor wie de school tijdelijk het individuele gedeelte (25%) van de WW-uitkering moet betalen. Daar één medewerker vanuit de WGA in een IVA-uitkering is gekomen, kon een bedrag van €56.651 worden teruggeboekt. Het saldo voor deze voorziening was per 31-12-2014 bijna €100.000.
- c) Vanaf 2014 zijn als gevolg van de nieuwe cao verlofuren als voorziening op de balans opgenomen. Het betreft zowel de uren voor het 'Leeftijdsfasebewust Personeelsbeleid' (€80.000) als de niet opgenomen verlof- en overuren (€45.000).

2.2.3 Toelichting bij post: Overige voorzieningen

Het betreft hier de voorziening voor het meerjarenonderhoudsplan (MOP). De komende jaren zullen de onttrekkingen naar verwachting toenemen.

KS Kortlopende schulden			
2.4	Kortlopende schulden		
		31-12-2014	31-12-2013
		EUR	EUR
2.4.1	Kredietinstellingen	0	0
2.4.2	Vooruitgefactureerde en - ontvangen termijnen OHW	0	0
2.4.3	Crediteuren	85.650	180.439
2.4.4	OCW/EZ	368.470	396.577
2.4.5	Schulden aan groepsmaatschappijen	0	0
2.4.6	Schulden aan andere deelnemingen	0	0
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	430.127	337.405
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	139.381	152.807
2.4.9	Overige kortlopende schulden	135.389	83.709
2.4.10	Overlopende passiva	<u>1.259.349</u>	<u>1.221.260</u>
	Kortlopende schulden	2.418.366	2.372.197
	Uitsplitsing		
2.4.7.1	Loonheffing	422.478	322.740
2.4.7.2	Omzetbelasting	7.649	14.665
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	0	0
2.4.7.4	Overige belastingen	<u>0</u>	<u>0</u>
	Belastingen en premies sociale verzekeringen	430.127	337.405
2.4.9.1	Werk door derden	0	0
2.4.9.2	Overige	<u>135.389</u>	<u>83.709</u>
	Overige kortlopende schulden	135.389	83.709
2.4.10.1	Vooruitontvangen college- en lesgelden	0	0
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ geormerkt	0	0
2.4.10.3	Vooruitontvangen investeringsubsidies	103.151	142.086
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	0	0
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	329.350	314.493
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	16.154	8.289
2.4.10.7	Rente	0	0
2.4.10.8	Overige	<u>810.694</u>	<u>756.392</u>
	Overlopende passiva	1.259.349	1.221.260

2.4.3 Toelichting bij post: Crediteuren

Het betreft hier ontvangen, maar nog niet betaalde, facturen van leveranciers. De afname is het gevolg van een grote order voor computers aan het einde van het jaar 2013, die betaald is in 2014.

2.4.4 Toelichting bij post: OCW/EZ

Dit betreft vooruit ontvangen gelden van de overheid voor:

- a) schoolboeken, die bestemd zijn voor de leerlingen;
- b) subsidie voor Maatschappelijke Stage;
- c) subsidie om Voortijdig Schoolverlaten (VSV) te voorkomen.

De reden dat het bedrag lager is dan afgelopen jaar ligt in de lagere vergoeding voor schoolboeken.

2.4.7.1 Toelichting bij post: Loonheffing

Dit betreft de nog af te dragen loonbelasting en sociale verzekeringspremies over de maand december. De schuld eind 2014 is hoger, omdat er eind 2013 nog een vordering op de Belastingdienst openstond. Deze is in de loop van 2014 verrekend.

2.4.7.2 Toelichting bij post: Omzetbelasting

Dit bedrag is de afdracht van de omzetbelasting over het 4^e kwartaal 2014.

2.4.8 Toelichting bij post: Schulden terzake van pensioenen

Dit betreft de nog af te dragen pensioenpremies over de maand december. De daling wordt veroorzaakt daar met name de premies van de werknemers zijn gedaald.

2.4.9 Toelichting bij post: Overige kortlopende schulden

Op deze rekening staan bedragen waarvoor de dienst is ontvangen in het afgelopen jaar, maar waarvoor nog geen factuur is ontvangen. Verder betreft dit de nog af te dragen bedragen voor zendingsgeld, leerlingenraad enz.

2.4.10.3 Toelichting bij post: Vooruit ontvangen investeringssubsidies

Het betreft hier gelden die van de gemeente Gorinchem zijn ontvangen voor de zogenaamde eerste inrichting. De bedragen die hier staan, vertegenwoordigen de boekwaarde van de reeds geïnvesteerde bedragen. In 2015 zal er een bedrag van circa €40.000 vrijvallen. De jaren daarna zullen de bedragen snel afnemen.

2.4.10.5 Toelichting bij post: Vakantiegeld en -dagen

Dit betreft de verplichting tot betaling van de vakantiegeldaanpakken.

2.4.10.6 Toelichting bij post: Accountants- en administratiekosten

Dit bedrag is hoger, omdat er in 2014 geen voorschotnota is ontvangen.

2.4.10.8 Toelichting bij post: Overige

Dit bedrag betreft de volgende verplichtingen:

- a) aanspraken bindingstoelage €29.000;
- b) reeds ontvangen, maar nog te besteden bedrag aan functiemix van €713.000;
- c) reeds ontvangen, maar nog te besteden bedrag voor eerste inrichting van €63.000.

Het bedrag is hoger door de toename van de functiemix met circa €45.000.

Financiële instrumenten

Algemeen

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van de risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van het bestuur, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten zijn het kredietrisico en het liquiditeitsrisico.

Het beleid van het bestuur om deze risico's te beperken, luiden als volgt:

Kredietrisico

Het bestuur bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het bestuur minimaal.

Liquiditeitsrisico

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de begroting wordt rekening gehouden met eventueel beperkte beschikbaarheid van liquide middelen.

MG Model G Verantwoording Subsidies

G1 Subsidies zonder verrekeningsclausule									
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?				
			<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>Ja/Nee</u>				
Lerarenbeurs	643413-1	7-11-2014	50.298	50.298	Nee				
Totaal			50.298	50.298					
G2 Subsidies met verrekeningsclausule									
G2A Aflopend per ultimo verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen			
			<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>			
Totaal									
G2B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar									
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Saldo	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Totale kosten	Saldo nog te besteden	
			<u>EUR</u>	1-1-2014 <u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	<u>EUR</u>	31-12-2014 <u>EUR</u>	31-12-2014 <u>EUR</u>
Totaal									

OB Overheidsbijdragen				
3.1	Rijksbijdragen			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
3.1.1	Rijksbijdragen OCW/EZ	12.084.449		11.676.074
3.1.2	Overige subsidies OCW/EZ	488.245		1.074.657
3.1.3	Af: inkomensoverdrachten	0		0
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	96.919		0
	Rijksbijdragen	12.669.613		12.750.731
	Uitsplitsing			
3.1.1.1	OCW	12.084.449		11.676.074
3.1.1.2	EZ	0		0
	OCW			
3.1.2.1.1	Geoormerkte subsidies	0		5.734
3.1.2.2.1	Niet-geoormerkte subsidies	488.245		1.068.923
3.1.2.3.1	Toerekening investeringssubsidies	<u>0</u>		<u>0</u>
	Overige subsidies OCW	488.245		1.074.657
3.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
3.2.1	Participatiebudget	0		0
3.2.2	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	<u>38.935</u>		<u>38.935</u>
	Overige overheidsbijdragen en - subsidies	38.935		38.935

3.1.1 Toelichting bij post: OCW

Dit betreft de bijdragen voor personeel en materieel. De hoogte wordt vastgesteld op basis van onder andere het aantal leerlingen. Er is een stijging van circa 3,5%. De belangrijkste verschillen zijn:

- Door diverse bezuinigingen (vereenvoudiging van het bekostigingsstelsel, aanpassing curriculum h/v, het Lenteakkoord en het boekenfonds) zijn de ontvangsten circa €160.000 lager.
- In de personele bekostiging is er in 2013 circa €100.000 ingehouden vanwege de zogenaamde kasschuif. Alle scholen hebben deze kasschuif in 2010 ontvangen. In het 2013 moest het worden terugbetaald. In 2014 was dat niet het geval.
- De vrijval van de functiemix is in 2014 bijna €120.000 hoger dan het jaar ervoor (zie ook 4.1.1).
- Een toename van het aantal leerlingen, voornamelijk met lwoo-indicatie, waardoor circa €140.000 extra is ontvangen.
- De materiële bekostiging is geïndexeerd met circa 8%, waardoor ruim €100.000 meer is ontvangen.
- Door problemen bij de overheid zijn de uitkeringskosten in 2013 niet individueel met de scholen verrekend, waardoor er een collectieve last naar de scholen kwam. Deze is in 2014 teruggedraaid. Het resultaat hiervan is dat deze inhouding op de bekostiging in 2014 circa €60.000 gunstiger was dan in 2013.

3.1.2.1.1 Toelichting bij post: Geormerkte subsidies

Dit betreft een subsidie voor een zij-instromer. In 2012 is een bedrag ontvangen van €19.000. In datzelfde jaar is een bedrag van €13.266 reeds vrijgevallen. Het restant, groot €5.734, is vrijgevallen in 2013.

3.1.2.2.1 Toelichting bij post: Niet-geormerkte subsidies

Als niet-geormerkte subsidies zijn bedragen binnengekomen voor:

- a) De verbetering van de kwaliteit in het voortgezet onderwijs, de 'prestatiebox': €260.000. Zie ook het bestuursverslag, paragraaf 8.4.
- b) Het realiseren van Maatschappelijke Stages: €90.000.
- c) Vergoedingen voor toegekende uren studieverlof: €50.000. Hier staan ook hogere salariskosten tegenover.
- d) Een subsidie om Voortijdig Schoolverlaten (VSV) te voorkomen: €30.000.
- e) Leerlinggebonden financiering (LGF) €57.000.

Het bedrag is fors lager dan in 2013, omdat we in dat jaar een bedrag van circa €500.000 hebben ontvangen vanuit het Herfstakkoord en het Nationaal Onderwijsakkoord.

3.1.4 Toelichting bij post: Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdragen SWV

Dit betreft de bijdrage van het Reformatorisch Samenwerkingsverband voor zorgleerlingen in verband met de komst van 'Passend Onderwijs'. Dit bedrag vervangt vanaf 1 augustus 2014 de bijdrage van de overheid (3.1.2) en de bijdragen van het 'oude' Samenwerkingsverband (3.5.6).

3.2.2 Toelichting bij post: Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Dit betreft de vergoeding die de gemeente verstrekt bij uitbreiding van het leerlingenaantal voor de eerste inrichting.

AB Andere baten				
3.5	Overige baten			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
3.5.1	Verhuur			
3.5.2	Detachering personeel	61.518		51.193
3.5.3	Schenking			
3.5.4	Sponsoring			
3.5.5	Ouderbijdragen	60.666		65.345
3.5.6	Overige	<u>368.472</u>		<u>382.078</u>
	Overige baten	490.656		498.616

3.5.2 Toelichting bij post: Detachering personeel

Dit betreft de doorbelasting voor personeelsleden die (tijdelijk) op een andere plaats zijn gedetacheerd om daar werkzaamheden verrichten. Dit is in 2014 verder toegenomen. Uiteraard staan hier ook extra salariskosten tegenover.

3.5.5 Toelichting bij post: Ouderbijdragen

Het betreft hier de ontvangsten van leerlingen of ouders/verzorgers voor lesmaterialen en de algemene vrijwillige ouderbijdrage.

3.5.6 Toelichting bij post: Overige

Het betreft hier de volgende inkomsten:

- a) Bijdragen van het 'oude' Samenwerkingsverband voor zorgleerlingen: €175.000. Dit betreft de periode januari tot en met juli. Een gedeelte van dit bedrag (€52.000) was een uitkering uit het vermogen, vanwege het opheffen van dit Samenwerkingsverband als gevolg van de komst van 'Passend Onderwijs'.
- b) Bijdragen voor de 'Reformatorische Academische Opleidingschool' en de 'Professionele Leergemeenschap': €80.000.
- c) Verkopen vanuit de diverse automaten/keuken: €20.000.
- d) Bijdragen vanuit het Europees Platform (internationaliseren in onderwijs), met name voor scholing van docenten voor het vak Engels (Cambridge-cursus): €15.000.
- e) Een bijdrage vanuit de Stichting Vermogensbeheer voor het vak Engels: €25.000.
- f) Diverse overige opbrengsten: €50.000.

LA Lasten				
4.1	Personeelslasten			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
4.1.1	Lonen en salarissen	10.125.936		9.981.001
4.1.2	Overige personele lasten	459.371		468.931
4.1.3	Af: uitkeringen	<u>51.690</u>		<u>25.002</u>
	Personeelslasten	10.533.617		10.424.930
	Uitsplitsing			
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	8.033.574		7.949.532
4.1.1.2	Sociale lasten	913.436		829.951
4.1.1.3	Pensioenpremies	<u>1.178.926</u>		<u>1.201.518</u>
	Lonen en salarissen	10.125.936		9.981.001
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	106.785		142.193
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	48.333		17.372
4.1.2.3	Overig	<u>304.253</u>		<u>309.366</u>
	Overige personele lasten	459.371		468.931
4.2	Afschrijvingen			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
4.2.1	Immateriële vaste activa	0		0
4.2.2	Materiële vaste activa	<u>589.863</u>		<u>585.925</u>
	Afschrijvingen	589.863		585.925
4.3	Huisvestingslasten			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
4.3.1	Huur	129.235		130.326
4.3.2	Verzekeringen	0		0
4.3.3	Onderhoud	75.206		71.934
4.3.4	Energie en water	93.843		114.157
4.3.5	Schoonmaakkosten	210.145		204.607
4.3.6	Heffingen	18.738		18.700
4.3.7	Overige	30.994		23.689
4.3.8	Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	<u>243.419</u>		<u>242.175</u>
	Huisvestingslasten	801.580		805.588
4.4	Overige lasten			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
4.4.1	Administratie- en beheerslasten	164.593		194.085
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	630.479		614.462
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	0		0
4.4.4	Overige	<u>0</u>		<u>0</u>
	Overige lasten	795.072		808.547
	Specificatie honorarium			
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	16.153		14.944
4.4.1.2	Andere controleopdrachten	0		0
4.4.1.3	Fiscale adviezen	0		0
4.4.1.4	Andere niet-controledienst	<u>0</u>		<u>0</u>
	Accountantslasten	16.153		14.944

4.1.1 Toelichting bij post: Lonen en salarissen

De wijziging van de jaarlijkse kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende zaken:

- a) Het inkorten van de salarisschalen per 1 januari kost €30.000.
- b) De jaarlijkse periodiek per 1 augustus geeft hogere kosten van €100.000.
- c) Een stijging in de werkgeverslasten: €50.000, met name de sociale verzekeringspremies.
- d) Een toename van de kosten van de functiemix: €120.000 (zie ook 3.1.1).
- e) De nieuwe cao vanaf 1 augustus 2014 heeft hogere salariskosten tot gevolg, circa €20.000.
- f) Een teruggave van de Belastingdienst in 2013 over voorgaande jaren, van in totaal €95.000.
- g) De wijziging van de NormJaarTaak vanaf 1 augustus 2013 geeft lagere kosten in 2014: €180.000.
- h) Bij aanvang van het nieuwe schooljaar zijn een aantal beginnende docenten benoemd. Dit heeft een gunstig effect van circa €60.000 op de gemiddelde salarislast.
- i) In 2014 is meer gewerkt met medewerkers op uitzendbasis, waardoor de eigen salariskosten €30.000 lager zijn.
- j) Het ziekteverzuim is gedaald, wat een besparing oplevert van circa €40.000.
- k) Schommelingen in de werktijdfactoren, zowel in totaal als per medewerker.

De totale fte omvang is gedaald van 152,7 in 2013 naar 150,8 in 2014.

4.1.2.1 Toelichting bij post: Dotaties personele voorzieningen

Deze post bestaat uit twee onderdelen:

- a) Een voorziening die bestemd is om de uitkeringen voor toekomstige jubilea te kunnen voldoen.
- b) Een voorziening ten behoeve van personeelsleden voor wie een WGA-uitkering moet worden betaald en personeelsleden die werkeloos zijn geworden en voor wie de school tijdelijk een gedeelte (25%) van de WW-uitkering moet betalen. Dit bedrag is afgenomen wegens de uitstroom van een collega uit de WGA.
- c) Vanaf 2014 zijn als gevolg van de nieuwe cao verlofuren als voorziening op de balans opgenomen. Het betreft zowel de uren voor het 'Leeftijdsfasebewust Personeelsbeleid' (€80.000) als de niet opgenomen verlof- en overuren (€45.000).

4.1.2.2 Toelichting bij post: Personeel niet in loondienst

Dit bedrag is hoger dan in voorgaande jaren, omdat in het primaire proces meer gebruik is gemaakt van ad-hocdocenten (via een uitzendbureau).

4.1.2.3 Toelichting bij post: Overig

Deze post bestaat voornamelijk uit:

- a) kosten voor vrijwilligers;
- b) vergoeding voor vakantiewerkers;
- c) wervingskosten personeel;
- d) scholingskosten, zowel nascholing als het behalen van bevoegdheid;
- e) overige personele kosten.

4.1.3 Toelichting bij post: Af: uitkeringen

Dit betreft diverse vergoedingen van het UWV voor opgenomen zwangerschapsverlof.

4.2.2 Toelichting bij post: Afschrijvingen materiële vaste activa

Enerzijds was er een daling, daar in 2013 de afschrijvingstermijn van ICT-zaken is verlengd naar vier jaar. Anderzijds waren er hogere kosten, omdat de boekenbestelling hoger was vanwege de aanschaf van een aantal nieuwe methoden.

4.3.1 Toelichting bij post: Huur

Er wordt huur betaald voor:

- a) de dependance, aan de gemeente Gorinchem;
- b) de sporthal voor bewegingsonderwijs, aan de stichting sportaccommodaties die dit exploiteert;
- c) een drietal lokalen die het eigendom zijn van de vereniging;
- d) de voetbalkooi die het eigendom is van de vereniging.

4.3.3 Toelichting bij post: Onderhoud

Dit betreft het technisch onderhoud aan de gebouwen, dat van het ene op het andere jaar kan variëren.

4.3.4 Toelichting bij post: Energie en water

De daling wordt voornamelijk veroorzaakt door een daling van het gasverbruik. Dit komt enerzijds door de zachte winter en anderzijds door het beter functioneren van de automatische klimaatbeheersing.

4.3.5 Toelichting bij post: Schoonmaakkosten

Dit betreft zowel de middelen als de ingehuurde diensten.

4.3.6 Toelichting bij post: Heffingen

Deze kosten betreffen de gemeentelijke heffingen en de kosten van afvalverwijdering.

4.3.7 Toelichting bij post: Overige

Deze post geeft de kosten weer van het tuinonderhoud en de zogenaamde facilitaire projecten, oftewel: eenmalige kosten in het schoolgebouw of op het schoolplein.

In 2014 is hier een bedrag geboekt van €17.000 voor het onderzoek naar nieuwbouw en verbouw.

4.3.8 Toelichting bij post: Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen

Dit betreft de voorziening voor groot onderhoud. De dotatie bedraagt €220.000. De herberekening als gevolg van de inflatie gaf een kostenpost van circa €20.000.

4.4.1 Toelichting bij post: Administratie en beheerslasten

Deze kosten hebben betrekking op de organisatie van de school, zowel op administratief gebied als op het gebied van beheer.

Voor het verschil tussen de twee jaren zijn enkele oorzaken aan te wijzen:

- a) De kosten van het bestuurdersoverleg zijn lager, omdat vanaf 2013 het bedrag voor de ontwikkeling van nieuwe methoden rechtstreeks op de kosten van de boeken wordt geboekt. Daar het hier een overgangsregeling betreft, zullen deze kosten enkele jaren na elkaar blijven dalen.
- b) In 2013 werd wegens een Arbo-incident tijdens een les een boete betaald aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie van €16.000.

4.4.2 Toelichting bij post: Inventaris, apparatuur en leermiddelen

Dit betreft de kosten van de secties, de diverse leermiddelen, de ICT-afdeling, de leerlingenzorg enz.

Het verschil met voorgaand jaar wordt veroorzaakt door:

- a) hogere kosten door meer aandacht voor 'Toerusting en Vorming';
- b) hogere kosten voor ICT en dan met name voor de vaste contracten en abonnementen;
- c) er waren hogere aanloopkosten bij het opzetten van de Beroepenschool; deze zijn nu weer aan het dalen.

FB Financieel				
5	Financiële baten en lasten			
		31-12-2014		31-12-2013
		<u>EUR</u>		<u>EUR</u>
5.1	Rentebaten	56.728		35.682
5.3	Waardeveranderingen fin. vaste activa en effecten	0		0
5.4	Overige opbrengsten fin. vaste activa en effecten	0		0
5.5	Rentelasten (-/-)	<u>0</u>		<u>0</u>
	Financiële baten en lasten	56.728		35.682

5.1 Toelichting bij post: Rentebaten

De ontvangen rente is fors hoger dan vorig jaar. Enerzijds was er een hogere liquiditeit, anderzijds zijn er andere spaarrekeningen geopend, die een hogere rentevergoeding geven, waardoor de daling van de rentepercentages (gedeeltelijk) werd gecompenseerd.

VT Verplichte Toelichting

Model E: Verbonden partijen								
Naam	Juridische vorm 2014	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2014 <u>EUR</u>	Resultaat jaar 2014 <u>EUR</u>	Art 2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie Ja/Nee
Vereniging voor Christelijk VO op Reformatische grondslag	Vereniging	Gorinchem		169.776	966	N		N
Stichting Vermogensbeheer	Stichting	Gorinchem		1.251.691	-9.717	N		N

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 1									
Naam	Voorzitter	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
Ir. Chr.J. Flikweert 1)	J	1-8-2003		1,0	103.434		17.400		
J. de Deugd	N	1-12-2010		1,0	80.365		13.542		
A.W.A. ter Harmse	N	1-5-2012		0,8	63.883		10.825		
C. van Rijswijk	N	1-1-1994		1,0	76.297		12.692		
1) Inschaling conform bestuurders cao: Schaal B2 regel 7									
Vermelding topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen 2									
Naam	Voorzitter	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
Vermelding toezichthouders									
Naam	Voorzitter	Ingang functie-ervulling	Einde functie-ervulling		Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
Dhr. J.C. van Dam	N	1-9-2010			2.050				
Dhr. P. van Hartingsveldt	N	1-12-2011			2.050				
Dhr. P. Hugense	N	6-3-2009			2.850				
Dhr. H. van Snippenberg	N	6-3-2009			2.050				
Dhr. A.C. Speksnijder	N	6-3-2009			2.050				
Dhr. T.A. Stoop	J	6-3-2009			3.850				
Dhr. B. Verhoeve	N	6-3-2009			2.850				
Vermelding niet-topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen (andere functionarissen van wie de bezoldiging c.q. de ontslagvergoeding de norm overschrijdt)									
Naam	Voorzitter	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen
Vermelding niet-topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen (zelfde opgave als hierboven, maar dan over het voorgaande verslagjaar)									
Naam	Voorzitter	Ingangsdatum dienstverband	Einddatum dienstverband	Omvang dienstverband in FTE	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Voorzieningen beloning op termijn	Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	Motiveringen overschrijding norm en andere toelichtingen

Toelichting Raad van Toezicht.

De accountant komt op grond van de Wet Normering Topinkomens tijdens zijn controlewerkzaamheden tot de conclusie dat de eenmalige gratificatie in 2014 verstrekt aan het College van Bestuur (€5.208,33 bruto) een "variabele beloning" is die op grond van de wet verboden is en als onverschuldigde betaling moet worden terugbetaald door het College van Bestuur.

Na een indringend gesprek tussen de remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht en de accountant over zijn conclusie en de mogelijkheden voor een oplossing van het probleem van onverschuldigde betaling, komen wij tot de conclusie: Handelend vanuit goed werkgeverschap is door de Raad van Toezicht op voordracht van de remuneratiecommissie in 2014 vanwege *verzwarende functieomstandigheden* in de jaren 2012 en 2013 aan College van Bestuur een eenmalige beloning toegekend. Handelend vanuit het besef dat de eenmalige beloning binnen het vastgestelde sectorale maximumbedrag in de CAO-2014 viel en dat er geen sprake is van een financiële prikkel om nog betere prestaties te leveren, zijn wij van mening dat de beloning terecht is verstrekt aan het College van Bestuur. De integriteit van het College van Bestuur staat op geen enkele wijze ter discussie. Het rigide toepassen van het algemene begrip "variabele beloning" in dit individuele geval en de onduidelijkheid in de praktijk wat wel en wat niet mogelijk is omtrent de "variabele beloning" alsmede de ontwikkelingen binnen de politiek bestuurlijke context van dit moment omtrent toegekende beloningen laat geen enkele ruimte om tot een redelijke wetsuitleg te komen en sluit niet aan bij de praktijk van het voeren van een modern personeelsbeleid binnen het wettelijk gestelde maximum van de Wet Normering Topinkomens.

Dit heeft de remuneratiecommissie doen besluiten, om verdere kosten in een traject van juridisch scherpslijpen m.b.t. het begrip "variabele beloning" te voorkomen, het College van Bestuur te vragen deze gratificatie in het kader van rechtmatigheid terug te storten.

Het College van Bestuur heeft deze gratificatie zijnde € 2.500,-(netto) op 20 april 2015 terugbetaald aan de school.

Gorinchem 21 april 2015.

De remuneratiecommissie van de Raad van Toezicht

E Overige gegevens

E.1 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de staat van baten en lasten over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag

Het bevoegd gezag van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de *Regeling jaarverslaggeving onderwijs*. Het bevoegd gezag is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bevoegd gezag is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 18, lid 3 van het *Bekostigingsbesluit W.V.O.* Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de *Nederlandse controlestandaarden* en het *Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014*. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bevoegd gezag van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische grondslag te Gorinchem per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de *Regeling jaarverslaggeving onderwijs*.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. *Referentiekader* van het *Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014*.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de *Regeling jaarverslaggeving onderwijs* en paragraaf 2.2.3 *Jaarverslag* van het *Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2014* is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 van het BW.

Rotterdam, 30 april 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.A. Brandhorst MSc RA

E.2 Bestemming van het exploitatiesaldo

Bestuursbesluit: het positief exploitatieresultaat over 2014 (€538.800) is toegevoegd aan de algemene reserve van de school.

E.3 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Per 1 december 2012 is een huurcontract ingegaan voor de reproapparatuur. Dit contract duurt tot 1 december 2015, met de mogelijkheid om twee keer één jaar te verlengen. De contractwaarde is in totaal €99.776,48. Daarvan zijn per 31-12-2014 vijftientig maanden verstreken, dus de verplichting is €30.000.

E.4 Niet in de balans opgenomen regelingen

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de regeling 'Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs' (kenmerk WJZ-2005/54063802) toegestaan een vordering op te nemen op het ministerie van OCW. Het voorwaardelijke karakter van deze vordering (uitkering zal alleen bij liquidatie plaatsvinden) leidt tot een nihilwaardering.

E.5 Gebeurtenissen na balansdatum

Geen.

E.6 Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	42556
Naam instelling	Stichting voor Chr. VO op Ref. grondslag
Adres	Hoefslag 11
Postadres	Postbus 425
Postcode/Plaats	4200 AK GORINCHEM
Telefoon	0183 – 610361
Fax	0183 – 621022
E-mail	info@gomarus.nl
Internetsite	www.gomarus.nl
Contactpersoon	Dhr. W.G. van Horssen
Telefoon	0183 – 610373
Fax	0183 – 621022
E-mail	wgvanhorsen@gomarus.nl

E.7 Opgave bestaan nevenvestigingen

Er is een dependance gevestigd aan de Lange Slagenstraat. Deze heeft het eigen (sub)Brin van 00WH01.

E.8 Vaststelling en goedkeuring

Vaststelling door College van Bestuur

Gorinchem,

Dhr. Chr.J. Flikweert

Goedkeuring door de Raad van Toezicht

Gorinchem,

Dhr. J.C. van Dam

Dhr. P. van Hartingsveldt

Dhr. P. Hugense

Dhr. H. van Snippenberg

Dhr. A.C. Speksnijder

Dhr. T.A. Stoop

Dhr. B. Verhoeve

Hoefslag 11
4205 NK Gorinchem
Dependance: Lange Slagenstraat 1

Tel: (0183) 610 361
info@gomarus.nl
www.gomarus.nl